

کیست سیاه FATF وجود خارجی ندارد

۶ بازار

لیست سیاه عبارت غلط و من‌درآوردی است؛ این کلمات برای هراس افکنی و ایجاد تنش‌های روانی بر بازارهای پولی و مالی ایران ساخته و پرداخته شده است. FATF کشورها را بر حسب عضویت یا عدم عضویت به چند دسته کشورهای همکار، کشورهای غیر همکار، کشورهای غیر همکار کم‌ریسک و غیر همکار پرریسک تقسیم کرده است که جنبه تبلیغاتی آن بسیار پررنگ است.

ولادت فرخنده امام علی (ع) و روز پدر مبارک باد

هفته‌نامه داخلی | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیستم | شماره ۹۳۷ | دوشنبه ۱۲ اسفند ۱۳۹۸ | ۷ رجب ۱۴۴۱ | ۲ مارس ۲۰۲۰ | ۱۶ صفحه

فرهاد مهدوی

۴ گزارش

مردم در انتظار مجلس انقلابی

دکتر پدیده جوانی

۲ نگاه

مجلسی در مسیر سلیمانی

علی حیدری

۲ سرمقاله

اعتماد به خبر رسمی!

۲ نگاه ایران هراسی با ویروسی جهانی

کرونا را شکست می‌دهیم

گفت‌وگوی صبح صادق با معاون بهداشت و درمان دانشگاه بقیةالله (عج)

۱۵ پاسدار آماده هر شرایطی هستیم

۳ دیدگاه یک ویروس و سه نکته اقتصادی

۸-۹ پرونده ویروس منحوس پیامدهای کروناهراسی و راه‌های پیشگیری از آن

آسیب‌های روانی کروناهراسی درگفت‌وگو با یک روانشناس سلامت هوشیاری به جای استرس

عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس

فداکاری کادر درمانی

یک بازی رسانه‌ای و حواشی آن

بزرگ‌نمایی کرونا

اعتماد به خبر رسمی!

علی حیدری

نمرد دبیر

یکی از پاسداران بازنشسته محافظ رهبر معظم انقلاب، سال‌ها پیش در جلسه‌ای در جمع تحریریه هفته‌نامه صبح صادق نقل می‌کرد، واپسین ساعات شب ۱۳ خرداد ۱۳۶۸ وقتی تلاش پزشکان برای احیای امام خمینی (ره) جواب نداد و رهبر کبیر انقلاب اسلامی رخ در نقاب هجران کشید، یکی از مهم‌ترین رخدادهای دهه اول انقلاب به وقوع پیوست. قریب به اتفاق مسئولان عالی‌نظام در محل بیمارستان قلب جماران حاضر بودند. آنها در کنار خانواده امام(ره) تنها کسانی بودند که از عروج ملکوتی روح خدا خبر داشتند. قرار بر این شد تا خبر ارتحال امام(ره) در اولین بخش خبری فردای آن روز (۱۴ خرداد) از رادیو پخش شود. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای که رئیس‌جمهور وقت بودند، با نگاه دوراندیش خود، مسئولان کشور را از هرگونه مصاحبه با رسانه‌های خارجی بر حذر داشتند و تأکید کردند این خبر باید اولین بار از رسانه ملی پخش شود تا اعتبار نظام اسلامی دچار خدشه نشود و همین هم شد...

این رویداد نمونه بارزی است که از یک سو اهتمام به «منبع خبر» و از سوی دیگر ضرورت انتشار «خبر رسمی»، آن هم در شرایط خاص و ویژه‌ای مانند رحلت رهبر جامعه اسلامی را نشان می‌دهد. منبع خبر، رکن مهمی است که در خبرنگاری به شخص حقیقی یا حقوقی، سازمان‌ها و نهادهایی اطلاق می‌شود که خبر از آنها سرچشمه می‌گیرد. اطلاع از منبع خبر، نیاز و حق طبیعی مخاطب به حساب می‌آید تا از این طریق بتواند با توجه به سابقه و اعتبار منبع خبر، صحت و سقم آن را ارزیابی کند.

در سال‌های اخیر، اگرچه ارتباطات اجتماعی و رسانه‌ها دستخوش تحول اساسی شده‌اند و با ظهور شبکه‌های اجتماعی، رسانه‌های سنتی تا حدودی جایگاه قبلی خود را از دست داده‌اند، اما رسانه‌های سنتی بیشتر جایگاه منبع و مرجع اخبار را پیدا کرده‌اند و شبکه‌های اجتماعی در بیشتر موارد، اخبار را از این رسانه‌ها نقل می‌کنند در بازتشر اخبار نقش دارند.

گسترش مفهوم «شهروند خبرنگار» که در فرایند جمع‌آوری، گزارش، تحلیل و انتشار اخبار و اطلاعات در جامعه، نقش فعالی بازی می‌کند، به اینکه هر کس در جامعه می‌تواند یک رسانه باشد، آسیبی بزرگ به همراه دارد و آن عدم وثاقت اخبار است. در چنین شرایطی تشخیص خبر درست از خبر نادرست بسیار دشوار است و نیازمند «سواد رسانه‌ای» است که فقدان آن در جامعه قابل مشاهده است.

با این اوصاف، برای مدیریت اطلاعات و انتشار اخبار در مقطع فعلی که کشور درگیر یک پدیده زیستی است، راهی جز اعتماد به مراجع رسمی و معتبر رسانه‌ای و منابع خبری نیست چرا که مدیریت رسانه‌ای این موضوع هم در دست مدیریت اجرایی و عملیاتی آن است که دقیق‌ترین اطلاعات را درباره موضوع دارد و بهترین راهکارها را برای مقابله با آن ارائه می‌دهد.

در چنین شرایطی باید جایگاه «خبر رسمی» را احیا کنیم و بدون توجه به شایعات و فضاسازی‌های رسانه‌ای که به دنبال تشویش اذهان و افکار است، در مسیر شکست دادن این «ویروس منحوس» یا همدلی و وحدت محکم و استوار گام برداریم.

دکتر یدالله جوانی

مدیر مسئول

انتخابات یازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی در شرایط و فضایی کاملاً متفاوت از گذشته، برگزار شد و مردم نمایندگان خود را انتخاب کردند. نوع انتخاب مردم در اکثر حوزه‌های انتخابیه، به گونه‌ای است که می‌توان گفت، مردم فرد یا افراد دارای گفتمان انقلابی، فسادستیز، استکبارستیز و طرفدار مقاومت و اقتصاد مقاومتی را برگزیدند. در این انتخابات بودند چهره‌های سرشناسی که دارای افکار و اندیشه‌های متفاوت باشند، لکن با رویکردانی مردم در بسیاری از حوزه‌های انتخابیه و از جمله تهران مواجه شدند. به عبارتی می‌توان گفت، مردم از تفکر و گفتمان غالب در مجلس و دولت فعلی که زمانی خود آنان را برگزیده بودند، فاصله گرفتند و به جریان انقلابی و منتقد وضعیت کنونی رأی دادند؛ بنابراین مردم با انتخاب خود، فرصتی طلایی را در اختیار جریان انقلابی کشور قرار دادند؛ از این رو، این انتخابات می‌تواند یک نقطه عطف و به عنوان اولین انتخابات گام دوم به حساب

آید و سرنوشت انتخاب بعدی را رقم بزند. جهت‌گیری‌ها در این انتخابات نشان می‌دهد مردم به دنبال تغییر رویکردها هستند، رویکردهایی که زمانی با تصور گره‌گشایی از مشکلات کشور، خود به آن رأی دادند. در سال ۱۳۹۲، مردم با تصور حل مشکلات کشور از طریق مذاکره با آمریکا، به آقای روحانی رأی دادند؛ پس از آن نیز در انتخابات مجلس و شوراهای عمده مردم به کسانی رأی دادند که دارای چنین فکر و اندیشه‌ای بودند؛ اما مردم در عمل، به ناکارآمدی این نگاه و رویکرد پی بردند و در انتخابات دوم اسفند ماه، به جریان انقلابی و منتقد رویکرد غرب‌گرایی رأی دادند. اکنون پرسش اصلی این است که منتخبان مردم، مجلس یازدهم را در چه مسیری به حرکت در خواهند آورد؟

تک‌تک منتخبان باید به این پرسش کلیدی، با تأمل پاسخ دهند. به طور قطع جریان‌ها، گروه‌ها و افراد بسیاری در داخل و خارج کشور هستند که نمی‌خواهند مجلس یازدهم، یک مجلس کارآمد از سوی مردم ارزیابی شود؛ بنابراین چنین جماعتی، تلاش خواهند کرد نمایندگان منتخب ملت را، سرگرم حواشی کنند و در کژراهه‌ها به حرکت درآورند. نگارنده

مجلسی در مسیر سلیمانی

بر این اعتقاد است که، مکتب سلیمانی و راه شهید سلیمانی می‌تواند بهترین راه ممکن و متصور برای مجلس یازدهم باشد. اگر مکتب سلیمانی نقش الگویی و الهام‌بخشی برای تک‌تک نمایندگان مجلس یازدهم در دوره نمایندگی داشته باشد، به طور قطع این مجلس می‌تواند در تراز انقلاب بروز و ظهور داشته باشد؛ البته شرط تحقق و پدیدآیی مجلس تراز انقلاب اسلامی در دهه پنجم انقلاب، الزام تک‌تک نمایندگان در تمام شئون نمایندگی، به الگوگیری و تبعیت از مکتب سلیمانی است؛ البته پیش شرط این الزام، باور و اعتقاد به درستی و کارآمدی مکتب سلیمانی است. به تعبیر رهبر معظم انقلاب، شهید سلیمانی پرورش‌یافته اسلام و مکتب امام خمینی (ره) است؛ اما او به گونه‌ای مکتب امام(ره) را در عمل پیاده نمود که خود به یک مکتب عملی و نقشه راه برای دیگران تبدیل شد؛ مکتب و راهی که قابلیت الگوگیری و الهام‌بخشی برای دیگران به اقتضای شرایط امروز را دارد؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود نمایندگان مجلس یازدهم، زمان باقی‌مانده تا بازگشایی مجلس را مغتنم شمارند، با مکتب سلیمانی بیش از پیش آشنا شوند و به این پرسش

پاسخ دهند که چگونه می‌توانند مجلس یازدهم را در امتداد خط سیدالشهدای جبهه مقاومت به حرکت درآورند.

«کارآمدی» و «مردمی بودن»، به طور قطع از ویژگی‌های برجسته و ممتاز چنین مجلسی خواهد بود. در شناخت مکتب سلیمانی باید به اصول و کلیه‌واژه‌های زیر، بیش از دیگر نکات توجه شود: «معنویت‌گرایی»، «ولایت‌مداری»، «سربازی ولایت»، «انقلابی‌گری»، «مردم‌گرایی»، «امت‌گرایی»، «مجاهدت»، «دشمن‌شناسی»، «جامعه‌نگری»، «فهم درست از شرایط»، «صراحت و شجاعت در دفاع از حق»، «منطق قوی در گفت‌وگو»، «توانمندی و مدیریت جهادی»، «ساده‌زیستی و دوری از دنیا»، «روحیه عاشق‌ورایی»، «شرح صدر و تحمل سلیق گوناگون»، «شجاعت و مرعوب دشمن نشدن»، «مقابل ظالم و کنار مظلوم بودن»، «کنترل هوا و هوس‌ها»، «تمرکز بر اشتراکات با دیگران و دوری از افتراقات»، «دلسوز امت و ملت بودن»، «شخصیت چندبعدی سیاسی، نظامی، عرفانی و...»، «تشخیص مصالح عمومی و عبور از منافع فردی» و... .

کرونا را شکست می‌دهیم

ایران هراسی با ویروسی جهانی

۱۰ سال پیش از دنیا رفته‌اند و طبیعتاً نمی‌توانند حالا برای کرونا نسخه‌ای پیچیده باشند. انتشار اخبار این چنینی می‌تواند به راحتی به مردم نشان دهد که تا چه حد می‌توان به اخبار شبکه‌های ضد ایرانی اعتماد کرد که هدفی جز القای حس حقارت به مردم ندارند.

زمانی که مراجع تقلید نظر پزشکان و متخصصان حوزه سلامت را برای تعطیلی مراسم مذهبی چون نماز جماعات و اعتکاف را حجت می‌دانند و آن را با صدای بلند اعلام می‌کنند، گویی شبکه‌های ضد ایرانی پنبه در گوش کرده‌اند و هیچ چیزی نمی‌شنوند.

ایران هراسی از جنس کرونا

امسا در عرصه بین‌الملل، یک جریان رسانه‌ای منحصر به فرد شکل گرفته است و می‌کوشد ایران را منبع صدور ویروس کرونا به دیگر کشورها معرفی کند! «اقرنظینه شدن یک ایرانی در ایتالیا»، «۹۷ مورد جدید ابتلا به کرونا در ۱۱ کشور دیگر جهان به ایران مربوط بوده است»، «اولین مورد ابتلا به کرونا در نیوزیلند؛ زن ایرانی نیوزیلندی که از ایران سفر کرده است»، «سه مورد جدید ابتلا به کرونا در بریتانیا؛ دو نفر از ایران آمده‌اند» و «وزارت بهداشت بلاروس: یک دانشجوی ایرانی که از باکو وارد شده، مبتلا به کرونا است»، فقط بخشی از تیتروهای خبری «بی‌بی‌سی فارسی» است که درباره شیوع ویروس کرونا از ایران منتشر شده است.

البته رسانه‌های دیگر هم بیکار نشسته‌اند. حتی برخی رسانه‌های داخلی هم به این شایعات دامن می‌زنند و می‌خواهند چنین بنمایانند که ایران مبدأ ویروس کرونا به مقصد کشورهای مختلف جهان بوده است و قطعاً اگر افکار عمومی این اجازه را به آنها می‌داد به جای استفاده از عنوان «کروناویروس چین»، از «کروناویروس ایران» استفاده می‌کردند.

یک گشت و گذار میدانی در وب‌سایت و کانال‌های خبری وابسته به شبکه «بی‌بی‌سی» نشان می‌دهد این کمپانی خبرپراکنی در ۴۸ ساعت قبل از نگارش این گزارش، تعداد ۳۴ خبر درباره ویروس کرونا از کشورها منتشر کرده که ۲۷ خبر مربوط به ایران، ۲ خبر مربوط به چین و مابقی برای کشورهای دیگر است. «ایران اینترنشنال» هم در صفحه اینستاگرامش ۴۷ پست منتشر کرده که ۳۶ مورد آن مربوط به ایران است، آمریکا، ایتالیا و کره جنوبی روی هم رفته ۱۰ درصد اخبار مربوط به کرونا را تشکیل می‌دهند و ایران با تنهایی ۹۰ درصد آن را.

همچنین رسانه‌های خارجی ضد ایرانی می‌کوشند این ویروس را وحشتناک‌تر از آن چیزی که هست، نشان دهند؛ برای نمونه این رسانه‌ها در خبرهایی که می‌خواهند به تعداد مرگ و میر ناشی از کرونا در کشورمان اشاره کنند، ابتدا می‌نویسند

«بر اساس آمار رسمی، مرگ ۳۴ نفر تا نیم‌روز ۹ اسفند تأیید شده است.»؛ اما یک قید دیگر در این خبر وجود دارد و آن وجود آمار غیر رسمی است؛ در ادامه این خبر می‌نویسد: «اما منابع بیمارستانی می‌گویند دست کم ۲۱۰ نفر در شهرهای مختلف ایران جان باخته‌اند.»

اما جای سؤال وجود دارد که چگونه یک رسانه در خارج از کشور چنان دسترسی به تمام بیمارستان‌های کشور دارد که می‌تواند اعداد را این چنین دقیق اعلام کند یا اینکه این خبر ساخته ذهن بیمار نویسندگان آن است؟

مقایسه ایران با چین

برخی هم کوشش می‌کنند بین عملکرد کشورمان در مقابله با کرونا و عملکرد چینی‌ها چنین القا کنند که ما ضعیف‌تر از آن هستیم که بتوانیم با این ویروس مقابله کنیم؛ مانند اشاره به احداث بیمارستان مخصوص کرونایی‌ها طی چند روز در چین. از همان روزهای ابتدای ورود این ویروس به کشورمان عده‌ای تلاش کردند این موضوع را مطرح کنند؛ این در حالی است که نیروهای مسلح کشور اعلام آمادگی کرده‌اند در صورت نیاز اقدام به احداث بیمارستان خواهند کرد.

همان‌گونه که می‌دانیم کره جنوبی و ایتالیا دو کشوری هستند که هم به لحاظ صنعتی پیشرفته هستند و هم بیش از ایران درگیر ویروس کرونا شده‌اند؛ اما اقدامی برای ساخت بیمارستانی ایزوله برای بیماران کرونایی نکرده‌اند. اصلاً آیا لزوم مبارزه با ویروس کرونا ایجاب می‌کند که بیمارستان مستقلی برای بیماران کرونایی اختصاص داده شود؟

جالب اینجاست رسانه‌های غربی گزارش‌هایی را منتشر می‌کنند تا بگویند ایران آمادگی مقابله با کرونا را ندارد. مسئولان آمریکایی هم همه تلاش‌شان این است که بگویند ایران آمار درستی از مبتلایان نمی‌دهد و در عمل نمی‌تواند با این ویروس مقابله کند.

این در حالی است که همه می‌دانند جمهوری اسلامی ایران با وجود زبده‌ترین و حاذق‌ترین پزشکان دنیا و دارا بودن امکانات و تجهیزات پزشکی، از سطح خوبی برای مدیریت این بیماری برخوردار است و صدها بیمارستان در کشور وجود دارد که می‌توانند پاسخگویی نیاز مردم باشند. از طرفی هم در حال حاضر دانشمندان ایرانی در حال آزمایش برای ساخت واکسن و داروی این بیماری هستند که این سبب می‌شود چیزی از استناداردهای جهانی کم نداشته باشیم.

اتهام به ایران، پنهان کاری در آمریکا!

از سویی هم مقامات آمریکایی می‌کوشند کشورمان را به نداشتن آمادگی در مقابل کرونا متهم کنند. «برایان هوک» نماینده آمریکا در امور ایران

مدعی است که ایران «در سطحی که لازم است با سازمان جهانی بهداشت همکاری نمی‌کند.»

در عین اینکه آمریکایی‌ها ایران را به پنهان‌کاری درباره ویروس کرونا متهم می‌کنند، رئیس‌جمهور آمریکا رسانه‌های منتقد خود و دموکرات‌ها را متهم به بزرگ‌نمایی درباره کرونا برای ایجاد اضطراب و ترلز در بازار می‌کند. مجله «نیویورکر» در انتقاد از سیاست‌های رئیس‌جمهور آمریکا در رابطه با ویروس کرونا، طرحی را کشیده است که در آن ترامپ به جای اینکه ماسک را جلوی دهان خود بگذارد، بر چشمان خود گذاشته که به معنای چشم‌پوشی او بر واقعیت‌های این ویروس خطرناک است. او همچنین در اولین روز پیدایش این ویروس در آمریکا گفت: «نگران نباشید، همه چیز تحت کنترل است.» که این تشریه آمریکایی از او انتقاد کرد.

آمریکایی‌ها به ویژه «پمپئو» می‌کوشند مسئولان وزارت بهداشت و دولت ایران را متهم به مخفی‌کاری درباره آمار بیماری کرونا کنند. پمپئو به خبرنگاران گفته است: «ایالات متحده عمیقاً نگران اطلاعاتی است که حاکی از احتمال مخفی کردن جزئیات حساس درباره شیوع بیماری در این کشور از سوی رژیم ایران است.» او همچنین گفته است: «همه کشورها، از جمله ایران، باید حقیقت را درباره ویروس کرونا بگویند و با سازمان‌های کمک‌رسانی بین‌المللی همکاری کنند.»

پروژه مشترک رسانه‌ای

رسانه‌های مختلف هم می‌کوشند ایران را متهم به مخفی‌کاری کنند. عده‌ای هم در کشور داد می‌زنند که وضع از آن چیزی که وزارت بهداشت می‌گوید، وخیم‌تر است. بی‌بی‌سی که این روزها به توپخانه دشمن تبدیل شده است، با کارشناسان مختلف ارتباط برقرار می‌کند تا این گفته را به اثبات برساند که دولت ایران در حال مخفی‌کاری از مردم خودش است.

در واقع هدف این کار رسانه‌ها و افراد آن است که بین دولت و ملت ایران شکاف ایجاد کند و سبب شود تا مردم به حرف ستادی که وظیفه‌اش مبارزه با کروناست اعتماد نکند و همین موضوع موجب وخامت موضوع در کشور خواهد شد.

پروژه مشترک رسانه‌های خارجی آن است که اول، احساس ترس و وحشت از کرونا را در کشور بیش از پیش بالا ببرند؛ دوم، اعتماد بین مسئولان و مردم را زایل کنند تا مردم دیگر اعتمادی به دولت و وزارت بهداشت کشور خودشان نداشته باشند و احتمالاً از روش‌ها و نسخه‌هایی که پزشکان برای مردم می‌پیچند، تبعیت نکنند؛ سوم، نوعی حس حقارت را در وجود مردم ایران تزریق کنند؛ به آن معنا که ایرانی‌ها توانایی ندارند با این ویروس مقابله کنند و این سه روش موضوع را پیچیده‌تر از آن چیزی کنند که اکنون هست.

یک ویروس و سه نکته اقتصادی

علی قاسمی

تحلیلگر ارشد اقتصاد سیاسی

نکته اول، رئیس صندوق بین‌المللی پول گفته اقتصاد چین در اثر گسترش ویروس کرونا در فصل اول سال جاری میلادی ضربه خواهد خورد؛ با توجه به اینکه چین بزرگ‌ترین شریک تجاری ایران است، این سؤال در ذهن تداعی می‌شود که این موضوع چه اثری بر روند روابط اقتصادی و تجاری دو کشور ایران و چین دارد؟ در جواب باید گفت ما اولین کشوری بودیم که موضع گرفتیم و با دولت چین همدردی کردیم، با اینکه کشور ما تحت تحریم‌های ظالمانه نظام سلطه است سه میلیون ماسک به چین فرستادیم. سخنگوی وزارت امور خارجه چین تاکنون چند بار از ملت ایران نام برده است. سفیر چین به سبب رفتاری که ایرانی‌ها کردند عکس‌العمل‌های مثبت نشان داده است. ابراز همدردی و همکاری ایران با چین در زمان شیوع ویروس کرونا از یک سو و برخورد بد سیاسی آمریکایی‌ها که وزیر بازرگانی‌شان گفته بود «این شرایط یک فرصت برای ماست» از سوی دیگر، می‌تواند بعد از غلبه و فروکش کردن کرونا یک فرصت اقتصادی برای همکاری‌های گسترده‌تر بین دو کشور را فراهم کند. برآوردهای

ویروس کرونا در حوزه‌های مختلف آثار زیان‌باری داشته است؛ یکی از پیامدهای عینی و ملموس آن تبعات اقتصادی است که برای بسیاری از کشورها ایجاد کرده است. از آنجا که خسارت‌های اقتصادی بلافاصله در زندگی، معیشت مردم، اشتغال، تولید و فضای کسب‌وکار خودش را نشان می‌دهد، بسیار حائز اهمیت است. اگرچه در برخی کشورها این خسارت بیشتر و در بعضی دیگر کمتر است، ولی روند رو به رشد این وضعیت برای اقتصاد جهانی سنگین خواهد بود. تاکنون آمارهایی در حد سه تریلیون دلار خسارت برای اقتصاد جهانی را برآورد کرده‌اند که رقم‌های بیشتر از این هم در بورس‌های جهانی کاهش داشته است که در این بین تجارت، صنعت توریسم، کسب‌وکارهای آنلاین و خدمات بیشترین آسیب را دیده‌اند.

میدانی و گزارش‌های واصله حکایت از آن دارد طی یک ماه اخیر که موضوع ویروس کرونا شیوع پیدا کرده است، قیمت نفت، فرآورده‌های نفتی، مواد پتروشیمی، مواد معدنی، مواد خام و سایر کالاها صادراتی ایران به چین افت ۱۰ تا ۲۰ درصدی را تجربه کرده است؛ افت یادشده به این معناست که درآمدهای ارزی کشور به نوعی کاهش می‌یابد؛ برای جبران عقب‌ماندگی ۲۰ درصدی، به سبب فضای تعاملی بهتر با چین می‌توان تلاش مضاعفی کرد و در باقی مانده سال کسری تراز بازرگانی دو کشور را به وضعیت مطلوبی رساند. نکته دوم، بحران ناشی از کرونا به ویژه به علت ماه پایانی سال که خرید و فروش‌ها و گردش‌های مالی بیشتری در بازار به وجود می‌آورد، شوکی را به بازار ایران وارد کرده است. آثار اولیه گسترش ویروس کرونا را عمدتاً در قالب هراس و اضطراب عمومی و افت شدید فعالیت‌های خدماتی در حمل‌ونقل، خدمات خرده‌فروشی، رستوران و هتل‌داری و خدمات گردشگری می‌بینیم. در چنین وضعیتی عادی‌سازی، اطمینان‌بخشی و

صورت‌بندی بازی جدید اروپا

حنیف غفاری

کارشناس روابط بین‌الملل

هسته‌ای تأکید دارند. به راستی چه اتفاق خاصی رخ داده است؟ آیا ترونیکی‌های اروپایی تصمیم به تغییر بازی خود در قبال ایران و توافق هسته‌ای گرفته‌اند؟ مختصات بازی جدید اروپاییان در قبال برجام چگونه قابل ترسیم است؟ در این خصوص نکاتی وجود دارد که لازم است به آن توجه شود: نخست اینکه هیچ یک از سه کشور آلمان، انگلیس و فرانسه، حاضر به برهم ریختن پازل استراتژیک و مشترک ضد ایرانی خود و کاخ سفید نبوده، نیستند و نخواهند بود! «مهار همه‌جانبه ایران» استراتژی و هدفی است که دولت ترامپ (به صورت خاص) و ترونیکی‌های اروپایی از ابتدای سال ۲۰۱۷ میلادی بر آن توافق کرده‌اند و همچنان در ذیل آن، مشغول مدیریت و هدایت بازی ضد ایرانی خود هستند. از سوی دیگر، ظرفیت اتحادیه اروپا در قبال برجام و حفظ توافق هسته‌ای، همچنان محدود مانده است! کماکان شرکت‌های خصوصی و نیمه‌خصوصی در سرتاسر اتحادیه اروپا به دلیل ترس از تحریم‌های یک‌جانبه آمریکا و از دست دادن بازار غرب، حاضر به سرمایه‌گذاری و همکاری با کشورمان نیستند. در این میان، ظرفیت اقتصاددولتی کشورهای اروپایی (در حوزه تجارت خارجی) نیز به صورت بسیار محدود و ناچیز در مسیر حفظ توافق هسته‌ای با ایران به گردش در می‌آید؛ به عبارت بهتر، تنها ظرفیت باقی مانده نزد کشورهای اروپایی برای

حفظ برجام، اقتصاددولتی این کشورهاست که البته حداقل طی دو سال اخیر به فعالیت نرسیده است. نکته دوم اینکه مقامات اروپایی طی روزهای اخیر تکیه و تمرکز ویژه‌ای بر «اینستکس» کرده‌اند و آن را ساختار و سیستمی راهگشا در مسیر اعمال تجارت محدود و کانالیزه‌شده با ایران قلمداد می‌کنند. نباید فراموش کرد که در این باره، حتی شاهد «بازطراحی فنی و اقتصادی اینستکس» از سوی ترونیکی‌های اروپایی نیستیم، بلکه سه کشور اروپایی سعی دارند با مانور سیاسی و تبلیغاتی دوباره بر اینستکس و احیاناً ارائه وعده‌هایی در این زمینه، فعالیت‌های هسته‌ای ایران را به مرحله قبل از اردیبهشت‌ماه امسال بازگردانند! ترونیکی‌های اروپایی معتقدند که از اردیبهشت‌ماه امسال (۱۳۹۸) و در پی کاهش پنج‌مرحله‌ای تعهدات برجامی کشورمان، هزینه‌های حفظ توافق هسته‌ای (ولو به صورت ظاهری) نسبت به قبل افزایش یافته و اتحادیه اروپا ناچار است بخش اعظمی از این هزینه را پرداخت کند؛ با این حال مقامات اروپایی همچنان تلاش می‌کنند که تا بیشترین حد ممکن، این هزینه‌ها را کاهش دهند و حتی بخشی از آن را نیز متوجه کشورمان کنند. نکته سوم اینکه بازی اروپاییان در قبال برجام و سخنان ایجابی آنها درباره لزوم حفظ توافق هسته‌ای با ایران، نه تنها حاکی از تغییر رویکرد استراتژیک

و مبنایی آنها در برابر ایران و برجام نیست، بلکه نقطه آشکار ساز «بازی تاکتیکی جدید» آنها در قبال کشورمان است. این بازی تاکتیکی باید به خوبی از سوی مسئولان حوزه دیپلماسی و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران رصد و تحلیل شود. «پایین نگه داشتن هزینه حفظ برجام» و «سرمایه‌گذاری سیاسی-تبلیغاتی بر اینستکس»، دو مؤلفه و رکن بازی جدید اتحادیه اروپا در قبال توافق هسته‌ای با کشورمان را تشکیل می‌دهند. بدیهی است که در این بازی تاکتیکی، کاملاً با کاخ سفید و وزارت امور خارجه آمریکا هماهنگ خواهند بود. هدف مشترک واشنگتن و اتحادیه اروپا، بازگرداندن ایران به همه تعهدات برجامی خود، آن هم با صرف کمترین هزینه ممکن است. راه خنثی‌سازی این بازی، قاطعیت در اتخاذ مواضع کشور در حوزه هسته‌ای و منطقه‌ای و متعاقباً، مطالبه بیشترین هزینه‌های ممکن از طرف مقابل (اتحادیه اروپا) است. در این صورت، چهره واقعی بازیگران اروپایی که طی روزهای اخیر زیر ماسک «دیپلماسی» و «لبخند» پنهان شده است، آشکارتر خواهد شد. نباید فراموش‌های حکیمانه و واقع‌بینانه رهبر معظم انقلاب را درباره عدم اعتماد به بازیگران اروپایی و هم‌دستی سه کشور حقیر اروپایی با ایالات متحده در پروسه تقابل با جمهوری اسلامی ایران، به فراموشی سپرد.

عکس و مکت

کرونا بیاد، همه جا حطی ماسک هم می‌آید! / اینجا ایتالیا، بعد از افزایش تعداد مبتلایان به کرونا در چند شهر این کشور، تمام داروخانه‌ها نوشته‌هایی مانند این تصویر را بر سر درشان چسباندند: ماسک نداریم! در کشورهای دیگر مانند ژاپن، بر سر ماسک دعوا و زد خورد هم شد. در آلمان نیز قیمت محلول‌های الکلی پنج برابر شد. دلال‌های سو، استفاده‌گر ملیت نمی‌شناسند!

در پی اعتراض گسترده مسلمانان هندی به سفر ترامپ و تصویب قانون تبعیض مذهبی، یورش نظامیان هندی و هندوهای متعصب به مرگ حداقل ۴۲ نفر منجر شد. هندوهای متعصب با دست گرفتن سلاح سرد به خانه‌های مسلمانان و مساجد حمله کردند و تعدادی را کشتند. مسلمانان هندی به تصویب قانونی معتزض هستند که طبق آن غیر هندی‌ها به شرط مسلمان نبودن، می‌توانند تابعیت این کشور را دریافت کنند.

ساعت‌ها کار کردن با این لباس‌ها خیلی سخت است، این لباس‌ها آدم را خیس عرق و کلافه می‌کند، جای عینک و ماسک روی صورت رد عمیقی می‌اندازد، نمی‌شود راحت نماز خواند یا غذا خورد، همیشه هم استرسز ابتدا به بیماری کرونا می‌خورند... این روزها در جنگ بیولوژیک لباس رزم سربازان ایران سفید است... برای تک‌تک این سربازان دعا می‌کنیم که سالم و پیروز باشند.

وقتی آمریکایی‌ها مجبور هستند هرطور شده کار کنند! / پیش‌بینی نشریه آمریکایی «هلتانین»: در آمریکا ۳۲ میلیون نفر امکان استفاده از مرخصی با حقوق را ندارند و روزمزد هستند و اگر یک روز کار نکنند، به مشکل می‌خورند. بسیاری حتی هنگام بیماری سر کار می‌روند و این موجب شیوع بیشتر کرونا خواهد شد. در سال ۲۰۰۹، هشت میلیون نفر با داشتن آفت‌انزای خوک سر کار رفتند و سبب ابتلای افراد بیشتری به این بیماری شدند.

دیدگاه

شماره ۹۳۷ | دوشنبه ۱۲ اسفند ۱۳۹۸

گام دوم

تقویت کار جمعی در چله دوم انقلاب!

حسن خدایی

پژوهشگر مسائل سیاسی

در ادامه بررسی موضوع سبک زندگی در ۴۰ سال دوم انقلاب اسلامی، به یکی از مهم‌ترین سؤالات کلیدی رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی) اشاره می‌کنیم که در آن علت ضعف فرهنگ کار جمعی در کشور را مطرح کرده‌اند. این پرسش مهم که پاسخ به آن می‌تواند تا حدود زیادی مشکلات موجود در سبک زندگی کشور را برطرف کند، از ابعاد مختلفی قابل بررسی است. در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی، نظامی، اجتماعی و فرهنگی موضوع کار دست جمعی یا فردگرایی هر کدام معنا و مفهوم خود را دارد، اما در همه این زمینه‌ها یک مفهوم کلیدی وجود دارد و آن این است که اگر فرهنگ کار جمعی در کشور وجود داشته باشد، همگی باید منافع ملی و کلان کشور را بر منفعت‌طلبی‌های شخصی، قبیله‌ای یا جناحی ترجیح دهند. هر کدام از ما می‌توانیم این سؤال را یک بار با وجدان بیدار خود در میان بگذاریم، آن وقت متوجه می‌شویم چقدر معتقد به فرهنگ کار جمعی هستیم و می‌توانیم در کنار دیگر افراد جامعه به دنبال اهداف واحدی باشیم که همه افراد کشور از آن منتفع خواهند شد. واقعیت این است که در ۴۰ سال اول انقلاب اسلامی حرکت‌های عظیمی همچون سرنگونی رژیم سلطنت، برقراری نظام جمهوری اسلامی ایران، پیروزی در جنگ تحمیلی و دیگر تلاش‌های صورت‌گرفته در عرصه‌های نظامی و سیاسی حاصل اقدامات دست جمعی و کارگروهی جامعه است که نتایج پرثمری هم به همراه داشته است؛ اما بعد از جنگ تحمیلی در عرصه‌های سیاسی، اقتصادی و حتی اجتماعی شاهد گرایش به فردگرایی هستیم و شاهدیم که فرهنگ کار جمعی در کشور ضعیف شده است و نیازمند فرهنگ‌سازی جدی برای تغییر در سبک زندگی کشور هستیم. در عرصه سیاسی نیز فرهنگ کار گروهی و حزبی جای خود را باز نکرده است و این افراد هستند که با تکیه بر توانمندی‌ها و بهره‌گیری از شرایط موجود جریان‌سازی و آراء مردم را جلب می‌کنند. در عرصه اقتصادی، بحران‌های حاصل از شوک ارزی که در چند مرحله اقتصاد کشور را با مشکل مواجه کرده است و تحریم‌های دشمنان انقلاب اسلامی محک مناسبی برای سنجش فرهنگ کار جمعی بوده است که در این زمینه نیز مشاهدات میدانی و آمارهای موجود از احتکارهای صورت‌گرفته و رفتارهای غیرمنطقی مردم در بازار نشان‌دهنده جای خالی فرهنگ کار جمعی در مقابل بحران‌های اقتصادی است؛ چون سودجویی و سوداگری اقتصادی موجب شده است اعتماد عمومی سلب شود و در نتیجه شاهد کاهش همکاری دست جمعی افراد برای مقابله با سودگران باشیم. همچنین یکی از شاخص‌های مهم فرهنگ کار جمعی در جوامع مختلف بررسی رفتار تیم‌های ورزشی آن کشور است. واقعیت این است که کشور ما نشان داده همواره در ورزش‌های فردی، مثل کشتی موفق‌تر از ورزش‌های جمعی، مثل فوتبال بوده و همین مسئله نیز نشان‌دهنده این است که فرهنگ کار جمعی در حوزه ورزشی و دیگر زیرمجموعه‌های عرصه اجتماعی نیازمند تلاش فرهنگی و رسانه‌ای مستمری است تا جامعه به کمک این فرهنگ کار دست جمعی به اهداف کلان و مهم خود دست یابد.

شناخت

تراژدی جدید اردوغان!

فرزان شهیدی

تحلیلگر ارشد مسائل منطقه

عصر پنجشنبه ۸ اسفند ۱۳۹۸، «رجب طیب اردوغان» رئیس‌جمهور بلندیروز ترکیه، شاهد تراژدی تازه‌ای در سوریه بود. نیروی هوایی سوریه و روسیه مقرر تروریست‌ها را در جنوب «ادلب» هدف بمباران سنگین قرار داد و در این میان، حداقل ۳۳ تن از نظامیان ارتش ترکیه کشته شدند. ترکیه تهدید به انتقام کرد و مواضعی از خاک سوریه را در حلب، ادلب و لاذقیه بمباران کرد؛ در اثر بمباران حومه ادلب، تعدادی از عناصر حزب‌الله لبنان به شهادت رسیدند. اردوغان که به شدت نگران شکست تروریست‌ها و سقوط آخرین دژ آنها، یعنی ادلب است، در اوضاع کنونی گرفتار بن‌بست سختی در سوریه شده است.

از یک طرف، اردوغان برای حفظ اعتبار و هیبت خود باید واکنش در خوری به سوریه و روسیه نشان بدهد و دست‌کم تهدید خود را مبنی بر حضور نظامی در ادلب، عملی سازد. از طرف دیگر، رئیس‌جمهور ترکیه باید پاسخ‌گویی کشته شدن سربازان ارتش به افکار عمومی و معارضان داخلی باشد؛ به‌ویژه آنکه کاربران در شبکه‌های اجتماعی به شدت او را به باد انتقاد گرفته‌اند و احزاب معارض، مانند حزب «جمهوری‌خواه خلق» نسبت به ماجراجویی او در سوریه هشدار داده‌اند.

آنچه اوضاع را برای آنکارا سخت‌تر کرده، این است که اردوغان موفق به جلب حمایت ناتو و به‌ویژه آمریکا در پرونده میدانی سوریه نشده و به نوعی در ایسن معرکه تنها مانده است. آمریکا مطابق معمول به حمایت زبانی از ترکیه بسنده کرده و اعلام کرده است در کنار هم‌پیمان خود در ناتو باقی خواهد ماند. دبیر کل ناتو نیز حملات علیه ارتش ترکیه را محکوم کرد و خواستار فروکش کردن تنش‌ها در شمال غرب سوریه شد. نشست اضطراری شورای امنیت در روز جمعه نیز فراتر از دعوت طرفین به آرامش و برقراری آتش‌بس، کاری انجام نداد. به همین دلیل اردوغان در برابر اروپا، به برکه پناهندگان متوسل شده است.

گزینه دیگر اردوغان، مذاکره مجدد با روسیه است. قرار است رؤسای‌جمهور دو کشور، هفته آینده با یکدیگر ملاقات کنند؛ اما بعید است این بار «ولادیمیر پوتین» از خود نرمش نشان دهد. روسیه پس از تحولات اخیر نشان داده است بیش از این توسعه‌طلبی اردوغان و حمایت وی را از گروه‌های تروریستی در سوریه بر نمی‌تابد. حداکثر دستاورد نزدیکی آنکارا به مسکو این است که ترکیه همچنان نقش خود را به نمایندگی از سوی معارضان سوری در روند سیاسی و کمیته تدوین قانون اساسی حفظ کند.

هر چند تحولات سیاسی و میدانی سوریه به نقطه عطف تازه‌ای رسیده است و برخی ناظران نه فقط نگران جنگ بین ترکیه و سوریه هستند، بلکه از تنش جدی بین آنکارا و مسکو بیمناک هستند؛ با این حال بعید است تنش نظامی میان ترکیه با سوریه و متحدش روسیه به مرحله خطرناکی برسد. این در حالی است که معادلات فعلی در سوریه به طور چشمگیری به نفع سوریه و متحدانش رقم خورده است. اگر اردوغان اهل تدبیر و دوراندیشی باشد، باید دست از لجاجت بردارد و هر چه زودتر و پیش از آنکه هزینه‌های بیشتری بپردازد، خود را از باتلاق سوریه خارج کند.

نگاهی به درس‌ها و امیدهای انتخابات دوم اسفند

مردم در انتظار

مجلس انقلابی

است که از هم‌اکنون شایطین داخلی و خارجی بر آن متمرکز شده‌اند و در صدد هستند با سه‌گانه‌سازی مجلس انقلابی به نیروهای ائتلاف، پایداری‌ها و احمدی‌نژادی‌ها، ماهی مقصود خود را در اختلاف بین جبهه انقلاب در انتخاب هیئت‌نمیه، کمیسیون‌ها و حتی تصویب طرح‌ها و لوایح صید نمایند.

تجربه‌های گذشته و انتظار از آینده

نگاهی به عملکرد مجالس هفتم، هشتم و نهم نشان می‌دهد جریان انقلابی در هر زمانی که در مصدر امور بوده است، اقدامات مطلوبی در سطح داخلی و خارجی رقم خورده است که به برخی از آنها اشاره می‌شود:

۱- ترجیح منافع ملت بر منافع حزبی و جناحی؛ هر چند دولت نهم و دهم هم‌زمان با مجالسی از نیروهای انقلابی بود، اما همین موجب نشد کوچک‌ترین چشم‌پوشی از خطاهای نظری، عملی حتی بر خسی انتصابات صورت بگیرد و مجلس در این زمینه‌ها وارد می‌شد و نظر خود را اعمال می‌کرد.

۲- مجلس یازدهم شباهت‌های زیادی به مجلس هفتم دارد؛ زیرا قبل از مجلس هفتم شاهد یک مجلس ناکارآمد و صرفاً سیاسی (مجلس ششم) بودیم و دولت هم در امور اقتصادی کشور چندان فعالیت موفقیتی نداشت. رویکرد مردم به مجلس هفتم یک نوع درخواست نجات بود و این مجلس نام خود را به عنوان یکی از موفق‌ترین مجالس بعد از انقلاب در کارنامه خود ثبت کرد. پرهیز از موضع‌گیری‌های تند سیاسی و تنش‌های جناحی، اتخاذ مواضع اصولی در مسائل داخلی و خارجی، همراهی با دولت خدمت‌گزار، در عین حال با موضع نقادانه و مستقل، تصویب قوانین در جهت مصالح کشور و خدمت‌رسانی به مردم به ویژه اقشار آسیب‌پذیر و کشاورزان، نظارت بر عملکرد دستگاه‌های اجرایی و تذکر و سؤال، موضع‌گیری قاطع در رد تحمیل‌های خارجی و لغو تعلیق غنی‌سازی، کاهش دادن سود بانکی، جلوگیری از قاچاق این سررمایه ملی به خارج، تصویب لایحه سرنوشت‌ساز مسکن که طی چند سال میلیون‌ها واحد مسکونی ارزان‌قیمت در اختیار افراد بی‌خانمان قرار خواهد داد، تصویب قانون در رابطه با بسیج سازندگی و حمایت از این نهاد مردمی و موارد دیگر.

۳- رهبر معظم انقلاب که نگاه و قضاوت‌شان برای همه جبهت و سند است در همان سال‌ها بارها از مجلس هفتم تقدیر فرموده و عملکرد نمایندگان این دوره را ستوده‌اند. معظم‌له مجلس هفتم را به درختی تشبیه کردند که در سنگلاخ رویند و استوار ماندگار خواهد بود، و نیز فرمودند: «این مجلس در موضع رفیع قانون‌گذاری ایستاد و در همه فراز و نشیب‌ها موضع ضد استکباری را علناً با صراحت و وضوح و منطق بیان کرد. از امتیازات این مجلس این بود که منشأ تشنجات سیاسی و بگو مگوهای اختلاف‌افکن در بیرون نشد.» و نیز خطاب به نمایندگان فرمودند: «موضع قاطع شما در قضیه هسته‌ای هم یکی از نقاط برجسته است.»

۴- مجلس یازدهم نیز اکنون از دل سنگلاخ ناکارآمدی دولت و مجلس روییده است و باید مقدمه یک دولت قوی شود تا بتواند سه سال باقی‌مانده از عمر خود را با یک دولت کارآمد، پرکار و انقلابی طی نماید و ماحصل دست‌رنج خود را در مقام اجرا نیز مشاهده کند.

۵- یکی از ویژگی‌های موفقیت‌آمیز مجلس یازدهم شکل‌گیری آن بر محور خواسته‌های واقعی ملت است و چنین تدبیری ناشی از مطالعه علمی، دقیق و واقعی شورای ائتلاف به مطالبات مردمی بوده است. این طیف نخیکی پس از این نیز باید با قدرت و انسجام بیشتری در کنار نمایندگان منتخب ملت بمانند و آنها را در تصویب لوایح و طرح‌ها یاری نمایند.

اعداد گویای میزان تأثیرگذاری شبکه‌های مجازی بر مردم و مدیریت رأی آنهاست. بررسی و تحلیل محتوایی تولیدات مجازی نشان می‌دهد عمده آنها سیاه‌نمایی، بزرگ‌نمایی مشکلات، بی‌فایده‌گی بدون رأی دادن و تغییر ناپذیری شرایط با مجلس آینده را پمپاژ کرده‌اند.

۳- عملکرد ضعیف مجلس دهم؛ نمره مردم به کارآمدی مجلس شورایی اسلامی دوره دهم نمره قابل قبولی نیست؛ زیرا ۱۱۷ نفر از آنان نتوانستند مجوز ورود به مجلس یازدهم را بگیرند، هر چند تعدادی از نمایندگان هم از قبل فهمیده بودند که در این دوره شانس با آنها یار نیست و از قبل انصراف داده بودند. عملکرد ضعیف مجلس دهم تصویری نامطلوب از کلیت وجود و عملکرد قوه مقننه کشور تولید کرد و این انگاره را شکل داد که مجلس در کشور در رأس امور نیست و نمی‌تواند دولت را وادار به کار و تحرک نماید. این انگاره خود به خود به لحاظ ذهنی زمینه‌های کاهش مشارکت را فراهم کرد.

۴- بی‌اعتمادی به اصلاح‌طلبان؛ در تهران با وجود اینکه لیست اصلاح‌طلبان با عنوان یاران هاشمی دارای وزنه‌های سنگین سیاسی بود اما سرلیست آنها مجید انصاری ۶۹ هزار و ۱۵۱ رأی کسب کرد و علیرضا محبوب (بعد از ۲۴ سال حضور در پارلمان) ۹۵ هزار و ۳۹۳ رأی. این واقعیت میدانی نشان می‌دهد مردم از جریان سیاسی اصلاحات برای مدیریت مسائل کشور ناامید شدند و بیشتر آنها را اهل بزم و خوشی و نظریه‌پردازی از روی نسخه‌های غربی می‌بینند تا اهل رزم و مرد میدان کار و مدیریت جهادی.

البته اصلاح‌طلبان بسیار تلاش می‌کنند این موضوع را در لفافه عملکرد شورای نگهبان پنهان کنند؛ لذا گفته شد اصلاح‌طلبان به سبب رفتار شورای نگهبان قهر کرده‌اند، در حالی که نظرسنجی‌های ایسپا که به لحاظ گرایش سیاسی به اصلاح‌طلبان تعلق دارد، نشان می‌دهد این جریان سیاسی قبل از انتخابات با اقبال مردمی مواجه نبوده است و صرفاً ۱۱/۸ درصد گفته‌اند به اصلاح‌طلبان رأی می‌دهند و صد‌اوسیمای نمره رأی‌دهی ۱۰/۵ درصد از تهران را برای آنها پیش‌بینی کرده بود.

عملیات روانی علیه مجلس یازدهم

در حالی که تا ورود فعال نمایندگان مجلس به خانه ملت، انتخاب هیئت‌نمیه و تصویب طرح‌ها و لوایح حدود ۳ ماه فرصت باقی است، اما نگاهی به دامنه‌رسانه‌ای و کنش‌های اجتماعی-اقتصادی نشان می‌دهد که فعالیت‌هایی برای درگیر کردن مجلس در حال بروز است:

۱- جریان نفوذ هنوز بر آن عقیده اولیه خود پافشاری دارد که جریان انقلابی موجب افزایش تحریم و تهدید می‌شود و دوقطبی‌های مذاکره مقاومت را دامن می‌زند تا مشکلات مردم را ناشی از مدیریت این تفکر قلمداد نماید؛ به همین علت مشاهده می‌کنیم که در زمانی که دشمن از نتیجه انتخابات مجلس ناامید می‌شود، با حربه لیست سیاه FATF به میدان می‌آید تا نتیجه انتخابات را در نیم‌روز باقی‌مانده انتخابات عوض کند.

انتقال ایران به لیست سیاه موجب می‌شود که در روز تعطیل و روزهای پسس از آن قیمت فلزات گران‌بها و ارز رشد خیره‌کننده و غیر قابل‌کنترلی داشته باشد.

۲- ایسن جریان از اکنون تلاش می‌کند سطح عملکرد مجلس یازدهم را به یک درگیری جناحی تنزل دهد و از هم‌اکنون بر سناریوسازی درگیری دولت و مجلس در سال آینده تمرکز کرده است؛ این در حالی است که نمایندگان مجلس اولویت خود را معیشت مردم گذاشته‌اند و در صدد هستند با همکاری دولت، موانع تولید، اشتغال و اثرات تحریم بر زندگی اقشار آسیب‌پذیر کاهش یابد.

۳- درگیر کردن مجلس انقلابی یکی از برنامه‌هایی

اسلامشهر برای مشارکت در انتخابات پیش رو در لحظه انجام نظرسنجی ۲۷ درصد برآورد شده بود. گفتنی است، اولین نظرسنجی ایسپا برای انتخابات مجلس در تهران، در خرداد ماه امسال میزان مشارکت ۲۰ درصدی را نشان می‌داد. این میزان در شهریور ماه ۲۲ درصد، آذر ماه ۲۱ درصد، دی ماه ۲۳ درصد، نیمه بهمن ۲۶ درصد و روزهای ۲۹ و ۳۰ بهمن ۲۷ درصد را نشان می‌داد.

۳- مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشگاه تهران در نظرسنجی نیمه اول بهمن ماه، میزان مشارکت تهرانی‌ها در انتخابات مجلس یازدهم را ۲۴/۲ درصد برآورد کرده بود.

۴- بر اساس نظرسنجی سازمان بسیج در روزهای ۱۹ و ۲۰ بهمن، از ۹۰ هزار نفر در ۲۴ حوزه انتخاباتی، ۷۰ درصد در شهرها و ۳۰ درصد در روستاها، ۴۰/۸ درصد گزینه به احتمال زیاد شرکت می‌کنیم، ۱۴/۵ درصد گزینه هنوز تصمیم نگرفتم، ۸/۶ درصد گزینه احتمال کم دارد که شرکت کنم، ۷/۹ درصد بی‌پاسخ و ۵/۴ درصد گزینه اصلاً شرکت نمی‌کنم را انتخاب کرده‌اند.

دلایل عدم مشارکت

۱- ناراضی‌تی از وضع موجود؛ اگرچه برخی معتقدند با لحاظ همه شرایط کشور به ویژه در حوزه اعمال فشار حداکثری و تحریم‌های تصاعدی از سوی آمریکا، کروناهراسی و ناراضی‌تی از عملکرد دولت، بی‌وجه نیست بگویم مشارکت مردم در انتخابات دوم اسفند مطلوب بوده است و همین درصد هم از حد نصاب‌های جهانی کمتر نیست؛ اما مشارکت مردم نسبت به ادوار گذشته انتخابات مجلس با کاهش ۱۷ درصدی مواجه بوده که لازم است این موضوع بررسی شود، به نظر می‌رسد مهم‌ترین عامل کاهش مشارکت مردم به تغییر رضایت‌مندی مردم از وضع موجود برمی‌گردد.

در نظرسنجی اخیر مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشگاه تهران میزان ناراضی‌تی مردم تهران بسیار بالاست و در پاسخ به این پرسش که «در حال حاضر به‌طور کلی از شرایط و وضع مدیریت کشور راضی هستید؟» ۹۳/۷ درصد از جامعه آماری اعلام ناراضی‌تی کردند و تنها ۵ درصد تهرانی‌ها راضی بودند. همچنین ۷۶ درصد از مردم تهران عملکرد دولت در حوزه کنترل تورم و گرانی را ضعیف دانستند و ضعف بعدی را در مبارزه با فساد اقتصادی و مالی، ایجاد اشتغال، افزایش عدالت و آزادی بیان و نبودن فضای گفت‌وگو در جامعه بیان کردند.

مشکلات مردم به علت عملکرد نادرست دولت و مجلس نقش ویژه‌ای در کاهش مشارکت داشته است، به گونه‌ای که ۸۵ درصد از مردم تهران اعلام کرده‌اند از شرایط کشور راضی نیستند، ۷۶ دصد از مردم تهران نیز از عملکرد دولت در حوزه کنترل تورم و گرانی را ضعیف دانستند و ضعف بعدی را در مبارزه با فساد اقتصادی و مالی و ایجاد اشتغال گفته‌اند؛ البته جریان اصلاح‌طلب نیز این موضوع را به زبان آورده است.

همچنین طبق نظرسنجی ایسپا، ۸۱/۴ درصد از پاسخ‌گویان استان تهران از شرایط کشور راضی نیستند. این میزان در شهر تهران ۸۵ درصد و در شهرستان‌های تهران ۷۴/۵ درصد است. تنها ۱۸/۲ درصد از پاسخ‌گویان استان تهران گفته‌اند از شرایط کشور راضی‌اند که این نسبت در شهر تهران ۱۴/۴ درصد و در شهرستان‌های تهران ۳/۲۵ درصد است.

۲- منابع خبری مردم؛ بررسی‌های میدانی پرده از نکته‌باریکی بر می‌دارد و آن تأثیرگذاری منابع خبری مردم بر میزان مشارکت سیاسی آنها در انتخابات است. طبق نظرسنجی دانشگاه تهران، ۴۰ درصد افراد شرکت‌کننده گفته‌اند صد‌اوسیمای مهم‌ترین منبع کسب خبرشان است و پس از آن ۲۶ درصد افراد از شبکه‌های اجتماعی مجازی استفاده می‌کنند.

فرهاد مهدوی

کارشناس رسانه

یازدهمین انتخابات مجلس شورای اسلامی در دوم اسفند برگزار شد و مردم به جریانی رأی دادند که با دغدغه‌های انقلابی به میدان آمده بودند و شعار آنها «معیشت، امنیت و پیشرفت» بود. بر اساس گزارش‌های منتشر شده از ۲۹۰ نماینده مجلس، به جز ۵ نماینده اقلیت‌های مذهبی و ۱۱ نفر که به دور دوم رفتند، تکلیف گرایش ۲۷۴ نماینده باقی‌مانده به این شرح است: ۱۹ نفر اصلاح‌طلب، ۲۱۶ نفر اصولگرا و ۳۸ نفر مستقل. بیشترین آمار اصلاح‌طلبان پیروز در انتخابات به استان آذربایجان شرقی مربوط می‌شود که در مقابل ۱۰ اصولگرا و ۳ مستقل، ۳ اصلاح‌طلب هم به مجلس راه پیدا کردند؛ البته در میان کسانی که به مرحله دوم انتخابات رسیده‌اند، حدود ۵ نفر از کاندیداها مرتبط با جریان انقلابی هستند.

انتخابات شگفتی‌ساز

اما این انتخابات با شگفتی‌های بی‌شماری نیز مواجه بود:

۱- از میان ۲۹۰ نفر نماینده مجلس، ۲۴۸ نماینده برای انتخابات مجلس یازدهم ثبت‌نام کردند، ۷۵ نفر از آنان رد صلاحیت شدند و تنها ۱۷۳ نفر از وکلای ملت توانستند وارد رقابت‌های انتخاباتی برای ورود به مجلس یازدهم شوند. بر اساس آمار قطعی ستاد انتخابات کشور درباره منتخبان مجلس یازدهم، فقط ۵۶ نفر از وکلای ملت در مجلس دهم موفق شدند به مجلس یازدهم راه یابند و ۱۱۷ نفر از آنها نتوانستند اعتماد مجدد مردم حوزه‌های انتخابیه خود را کسب کنند.

۲- در این انتخابات حدود ۳۷ نماینده در انتخابات ثبت‌نام نکردند و ۲ نفر از نمایندگان مجلس دهم از سمت نمایندگی مجلس استعفا دادند (یک نفر به عضویت حقوق‌دان شورای نگهبان درآمد و دیگری سفیر ایران در مسکو شد)، ۲ نفر نیز فوت کردند.

۳- نکته جالب توجه حضور تنها ۷ نفر از اعضای فراکسیون امید مجلس به جمع راه‌یافتگان مجلس یازدهم است. در مقابل از ۵۶ نماینده راه‌یافته به مجلس یازدهم، ۴۱ نفر عضو فراکسیون اصولگرایان هستند.

۴- هیچ‌کدام از اصلاح‌طلبان بیش از ۱۰۰ هزار رأی کسب نکرده‌اند. از برخی چهره‌های شاخص اصلاح‌طلب که با فاصله معناداری در رده‌های ۳۴ به بعد تهران هستند، می‌توان به مجید انصاری با ۶۹ هزار و ۱۵۱ رأی، علیرضا محبوب (بعد از ۲۴ سال حضور در پارلمان) با ۹۵ هزار و ۳۹۳ رأی، سهیلا جلودارزاده با ۶۷ هزار و ۸۲۰ رأی و مصطفی کواکبیان با ۶۱ هزار و ۳۹۶ رأی اشاره کرد.

مشارکت در انتخابات

نظرسنجی‌های صورت‌گرفته درباره انتخابات حاکی از این است که فاصله معناداری میان مجموع نظرسنجی و آرای ریخته‌شده به صندوق وجود نداشته است.

درباره دلایل رأی ندادن یا مشارکت پایین مردم در این انتخابات سخنان متعددی گفته می‌شود، اما لازم است که این استدلال‌ها بر پایه‌های علمی مانند نظرسنجی‌ها استوار باشد. در این زمینه مراکز مختلفی، مانند، صد‌اوسیمای، وزارت اطلاعات، نیروی انتظامی، دانشگاه امام حسین(ع)، سازمان بسیج، ایسپا و دانشگاه تهران نظرسنجی انجام داده‌اند، که در ادامه به برخی نتایج استناد می‌شود.

۱- نظرسنجی صد‌اوسیمای از مردم تهران نشان می‌داد تا تاریخ ۲۳ بهمن، ۲۷ درصد از مردم تهران و ۳/۳ درصد در سراسر کشور در انتخابات شرکت می‌کنند.

۲- نظرسنجی ایسپا اعلام کرده است: میزان تمایل مردم حوزه انتخابیه تهران، ری، شمیرانات و

خنجر یمنی بر گلولی سعودی

تغییر معادلات میدانی در جنگ یمن

ابوب منادی

کارشناس بین‌الملل

پیام دوم؛ پدافند هوایی یمن حرف‌های زیادی با مردم این کشور نیز خواهد داشت که مهم‌ترین آنها اطمینان دادن به یمنی‌ها در تأمین امنیت‌شان در مقابل جنگنده‌های متجاوز سعودی است که در طول پنج سال گذشته موجب شهادت و مجروحیت بیش از ۵۰ هزار نفر از جمله سه هزار و ۸۰۰ زن و کودک و تخریب منازل، زیرساخت‌ها، بیمارستان‌ها، مدارس و... در یمن شده است. این دستاوردها به گفته سررتیب «یحیی سریع» سخنگوی وزارت دفاع یمن موجب افزایش اعتماد، انسجام و وحدت بین مردم و نیروهای مسلح در یمن می‌شود. یحیی سریع پیش‌تر به مردم یمن این اطمینان را داده بود که مخزن استراتژیکی از موشک‌های بالستیک و پهپادها در اختیار رزمندگان یمنی است که تا سال‌ها برای ادامه رقیب، صمد ۱ پهپادهایی هستند که مأموریت شناسایی بر عهده‌شان است و نمونه‌های قاصف ۲، قاصف ۲K، صمد ۲ و صمد ۳ پهپادهای انتحاری هستند که به دلیل هزینه تمام‌شده بسیار پایین، هزینه دفاع با موشک‌های گران‌قیمت را برای عربستان به شدت بالا برده است. همه دستاوردهای فوق در حالی رقم خورده که در پنج سال گذشته علاوه بر جنگ نظامی، یمن شاهد شدیدترین تحریم‌ها و محاصره زمینی، دریایی و هوایی نیز بوده و در برخی بازه‌های زمانی حتی از ورود محموله‌های غذا و دارو به این کشور جلوگیری شده است. دسترسی به سلاح‌های استراتژیک نظیر سامانه‌های پدافند هوایی و ارتقای توانایی موشکی انصارالله و توان طراحی و ساخت موشک‌های بالستیک که تاکنون بازها قطب اقتصاد نفتی جهان «آرامکو»، فروگاه ریاض در قلب عربستان و مواضع دیگر ائتلاف عربی را هدف قرار داده در همین اوضاع اتفاق افتاده است و در آینده تنها عامل تقوُّع عربستان در جنگ، یعنی نیروی هوایی این کشور را نیز با چالش جدی مواجه خواهد کرد؛ در نتیجه باید منتظر تغییر توازن قوا در یمن و در آینده نه چندان دور باشیم.

«انصارالله» از چهار سامانه جدید پدافند هوایی خود در نمایشگاه دستاوردهای پدافندی «عبدالعزیز المهرم» رونمایی کرد؛ «مهدی المشاط» رئیس شورای عالی سیاسی انصارالله پس از مراسم رونمایی، این سامانه‌ها را زمینه‌ساز سلاح‌های پدافندی پیشرفته‌تر و کارآمدتری دانست که مسیر جنگ را تغییر خواهد داد. رونمایی از سامانه‌های «ثاقب ۱»، ثاقب ۲، ثاقب ۳ و ثاقب ۴» دو پیام مهم از سوی انصارالله را مخابره می‌کند که اولین مخاطب آن نیروهای متجاوز سعودی و مخاطب دیگر آن مردم مقاوم یمن هستند.

اولین پیام؛ تجربه پنج‌ساله جنگ علیه یمن به خوبی مبین این حقیقت است که عربستان پیشروی خاصی در روی زمین به دست نیاورده و تنها برگ برنده و نقطه قوتش حملات هوایی است که این توانایی هم با تمرکز انصارالله بر طراحی و توسعه سامانه‌های پدافندی در معرض تهدید قرار گرفته است. شکار جنگنده سعودی «تورنادو» از سوی یگان‌های پدافندی یمن را می‌توان نتیجه موفقیت‌آمیز آزمایش همین سامانه‌های پدافندی قبل از رونمایی دانست. دستیابی به سامانه‌های مذکور تکمیل‌کننده سلسله پیروزی‌های انصارالله در عملیات‌های «نصر من الله» و «بنیان مرصوص» است، با این تفاوت که در عملیات‌های گذشته دست برتر مقاومت یمن در نبرد زمینی و موشکی بوده است و این بار ناامن‌سازی آسمان یمن برای جنگنده‌های سعودی نیز در دستور کار انصارالله قرار خواهد گرفت؛ به همین علت سال جاری میلادی در یمن به عنوان «سال پدافند هوایی» نام‌گذاری شده است و انتظار می‌رود در کنار پهپادها و جنگنده‌های متجاوز که تاکنون در یمن سقوط کرده یا سرنگون شده‌اند، در صورت استمرار حملات هوایی، در آینده موارد شگفتی‌ساز دیگری را نیز از سوی پدافند هوایی یمن شاهد باشیم.

دستپخت آمریکا

بحران و بی‌ثباتی در افغانستان

امیرعلی سرایانی

کارشناس بین‌الملل

به یکی از ویژگی‌های اصلی انتخابات در این کشور تبدیل شده که مداخلات خارجی به ویژه اعمال نفوذ آمریکا، یکی از مهم‌ترین دلایل بروز آن است. در میان سکوت بیشتر کشورها درباره نتایج اعلامی، سکوت آمریکا از همه معنادارتر است. در انتخابات اخیر، به سبب ارتباط مستقیم این انتخابات با مذاکرات به اصطلاح صلح و احتمال ورود افغانستان به یک «دوره گذار سیاسی»، بر بحران‌سازی آن افزوده شده است. در یک سال اخیر، آمریکا به علت نامشخص بودن نتایج مذاکره با طالبان، عملاً سیاست ابهام را در قبال انتخابات برگزید و با پیوند زدن آن با مذاکرات، اجازه نداد تا یک روند ملی، مستقل و شفاف در انتخابات ریاست‌جمهوری افغانستان شکل بگیرد. در این اوضاع، وضعیت‌های محتمل مختلفی را می‌توان پیش‌بینی کرد؛ در حالی که به علل موانع حقوقی، اجرایی و سیاسی، شکل‌گیری مجدد مدل حکومت وحدت ملی عملاً با مشکل مواجه است. گفته می‌شود احتمالاً آمریکا اعتراض حامیان تیم عبدالله را کنترل و آرامش را به نفع غنی برقرار کند، به شرط اینکه وی نیز با مذاکرات آمریکا و طالبان به طور کامل همراهی کند؛ اما اگر با نگاهی کلان به موضوع نگاه کنیم، به نظر می‌رسد آمریکا در صدد «مدیریت هدفمند» تنش‌های سیاسی پساتنخاباتی در افغانستان است؛ در این حالت، تنش‌های سیاسی به حدی تداوم می‌یابد تا پس از بروز بن‌بست سیاسی، مشروعیت انتخابات زیر سؤال برود و افکار عمومی افغانستان و جهان برای پذیرش حکومت موقت در این کشور که مسئولیت دوره گذار و ورود احتمالی طالبان به ساختار قدرت را برعهده خواهد گرفت، آماده شود. در مجموع می‌توان گفت آمریکا که با شعار ساختن افغانستان باثبات، دموکراتیک و رها از طالبان این کشور را اشغال کرد، امروز نه تنها دویسه طالبان را به صحنه سیاسی و اجتماعی افغانستان باز می‌گرداند، بلکه داعش را نیز برای مردم این سرزمین به ارث می‌گذارد.

سندرز در مسیر ترامپ!

پشتتازی نامزده که رقیب جدی نبود

سی‌ان‌ان: در حالی که بسیاری از رسانه‌ها پیش‌بینی کرده بودند «جو بایدن» جدی‌ترین کاندیدای جمهوری خواه است اما پیروزی قاطع «برنی سندرز» در ایالت نوادا سبب شد سایر کاندیداهای دموکرات با حداکثر توان به رقابت با وی ادامه دهند تا جلوی شتاب برنی سندرز را بگیرند. مشکل کاندیداهای دموکرات این است که تقریباً اکثر آنها سندرز را فاقد توانایی شکست دادن «ترامپ» می‌دانند و استمرار او را عامل تفرقه میان دموکرات‌ها می‌دانند؛ اما در عین حال آنها نه توانایی شکست دادن سندرز را دارند و نه حاضرند صحنه را برای یک رقیب جدی در مقابل سندرز و ترامپ خالی کنند. برنی سندرز راهی را می‌رود که ترامپ در سال ۲۰۱۶ رفته بود. آن زمان هم برخی در حزب جمهوری خواه، ترامپ را جدی نمی‌گرفتند و تمایلی به اعطای کاندیداتوری نهایی حزب به وی نداشتند؛ اما ترامپ با گفتن متفاوتش توانست خود را به عنوان کاندیدای نهایی حزب جمهوری خواه، به سایر جمهوری خواهان بقبولاند.

مانع تراشی برای بازسازی سوریه

الشرق الاوسط: آمریکا پس از سال‌ها حمایت از تروریست‌ها در سوریه، اواخر آذر سال جاری قانونی موسوم به «قانون سزار» را تصویب کرد تا پس از قطع امید از اشغال خاک سوریه، این بار مانع بازسازی این کشور شود. راهبرد جدید آمریکا علیه سوریه، شامل مجموعه اقدامات نظامی، سیاسی، دیپلماتیک و اقتصادی است تا دولت سوریه را به مدت چند سال، منزوی کند. این قانون، اواسط جولای (اواخر تیر)، به مدت پنج سال اجرایی خواهد شد و بر اساس آن، هر طرف، نهاد یا کشوری که در بازسازی سوریه سهمی باشد، شامل تحریم‌های شدید ایالات متحده خواهد شد.

توطئه جدید در عراق!

المعلوه: محور عربی، عبری، غربی قصد دارند با تشکیل اقلیم جدیدی در عراق تحت عنوان «اقلیم اهل سنت» زمینه اجرایی شدن معامله ننگین موسوم به معامله قرن را فراهم کنند. در این راستا عربستان سعودی، امارات، اسرائیل، آمریکا و اردن با برگزاری نشست‌های متعددی با حضور برخی از شخصیت‌های عراقی از جمله «محمد الحلوسی» رئیس پارلمان، قصد دارند تا اقلیم سنی را در غرب عراق (استان‌های الانبار، صلاح‌الدین و موصل) تشکیل دهند که یکی از اهداف آن در راستای معامله قرن و اسکان آوارگان فلسطینی در این منطقه است.

ضربه گشوده

رای‌ال‌یوم: موشک‌باران شهرک‌های اسرائیلی در انتقام از شهادت «محمدعلی الناعم» از رزمندگان جنبش جهاد اسلامی، انجام شد. پیام جنبش جهاد اسلامی از طریق شلیک گسترده موشک‌ها این بود که این جنبش پاسخ خواهد داد و انتقام هر شهید فلسطینی را قبل از آنکه خونش خشک شود، از رژیم اشغالگر خواهد گرفت؛ این امر به خودی خود تحولی جدید در مسیر مقاومت ایجاد می‌کند که شاید مهم‌ترین عنوان مرحله «پسا معامله قرن» باشد. این مسئله ضربه‌ای کشنده به نتانیاهو و رژیم اشغالگر وارد خواهد کرد.

ایستاده در برابر زورگویی غرب

میدل‌ایست‌آی: استمرار مخالفت ایران با آمریکا و اسرائیل دقیقاً ناشی از موضع عقیدتی ایران است. از نظر آمریکا و اسرائیل، ایران یک کشور عادی به حساب نمی‌آید؛ زیرا از تعظیم در برابر نظم جهانی غرب و آمریکا در خاورمیانه امتناع کرده است. گناه ایران، در واقع مبارزه با آنچه زورگویی غرب می‌نامد، است.

جهان

شماره ۹۳۷ | دوشنبه ۱۲ اسفند ۱۳۹۸

صداقت

یادداشت

رد پای آمریکا؟

علی پناهی

روزنامه‌نگار

جریان ترکیه و روسیه با نشست‌های «سوجی» و «آستانه» درباره بحران سوریه و یافتن راه‌حلی برای خاتمه دادن به این بحران شروع شد و با خرید سامانه‌های دفاعی اس-۴۰۰ روسیه از سوی ترکیه و نزدیکی بین ترکیه و روسیه افزایش یافت؛ به گونه‌ای که ناتو اعلام کرد: «با خرید سامانه‌های دفاعی اس-۴۰۰ روسی از سوی ترکیه، فلسفه وجودی ناتو زیر سؤال رفته است». ورود روسیه به حیات خلوت آمریکا در منطقه، هشدار برای آمریکا بود تادمین کشور تأمین‌کننده نیروهای نظامی ناتو را با احتیاط بیشتری مدیریت کند.

نزدیکی بیش از حد روسیه و ترکیه در نگاه سیاست خارجی آمریکا، سیاست‌های آمریکا در منطقه مدیترانه با تغییراتی مواجه ساخت تا ترکیه ناگزیر به بازگشت به سمت غرب و آمریکا باشد. ورود ترکیه به شمال سوریه با هدف مقابله با کردهای سوریه و ایجاد منطقه حائل برای خود، به مواجهه با ارتش سوریه منجر شد و به اختلافات ترکیه و سوریه دامن زد؛ این مسئله اهداف راهبردی نشست‌های سوجی و آستانه را به حاشیه برد و ترکیه عملاً به نقض توافقات این نشست‌ها در ارتباط با پیشبرد سیاسی بحران سوریه دست زد؛ از این رو، روسیه برای حفظ پرستیژ بین‌المللی خود در توافقات منطقه‌ای و بین‌المللی به بمباران مواضع ترکیه در سوریه اقدام کرد. کش نظامی روسیه علیه ترکیه، به انفصال نقاط اتصال این دو کشور هم در ارتباط با نشست‌های سوجی و آستانه منجر شده و هم آینده همکاری ترکیه و روسیه را در قالب سامانه‌های دفاعی اس-۴۰۰ به اما و اگر کشانده است. در فضای کلی این صحنه، نقش تقابلی آمریکا در چندین جهت قابل ردیابی است؛ آمریکا در این راستا، هم با روسیه، هم با ترکیه و هم با ایران به عنوان بازیگر اصلی محور مقامات چالش‌های اساسی پیدا کرده و به دنبال از هم گسستن این هم‌گرایی است تا هم حوزه نفوذ روسیه را به عقب برگرداند و هم ترکیه را تنبیه و به سبب نزدیکی به روسیه و ایران مؤاخذه کند و هم نقش منطقه‌ای ایران را کاهش دهد و در نهایت، به حذف محور مقاومت می‌اندیشد.

برخورد بیسن روسیه و ترکیه در سوریه از دیدگاه فراهلیلی، اگر با سیاست‌های پشت پرده آمریکا هدایت شده باشد یا در جهت کسب هویت مستقل و منطقه‌ای ترکیه شکل گرفته باشد، تقابل بیسن ترکیه و روسیه را گسترده خواهد کرد که یکی از اهداف مهم آمریکا دقیقاً همین است؛ اما اگر براساس سیاست‌های پراکنده ترکیه در منطقه باشد، امکان گسترش دامنه این تقابل نباید پررنگ باشد. نکته مهم و اساسی در این میدان وضعیتی، «محور مقاومت» و نقش جمهوری اسلامی ایران در آن است. سیاست‌های آمریکا در منطقه با سیاست‌های محور مقاومت قرار یا هر آنچه در دایره محور مقاومت قرار می‌گیرد، ناهم‌سازی مطلق دارد؛ از این رو، هم‌گرایی کشورها حول محور مقاومت، سیاست‌های واگرایی آمریکا در منطقه را فعال‌تر می‌کند که هویشاری مضاعف بازیگران منطقه‌ای را می‌طلبد.

تقویت بخش حقیقی

افزایش تولید کالاها و خدمات حقیقی متناسب با الگوی مصرف حقیقی مطلوب و متناسب با شرایط جامعه اسلامی ایران میسر خواهد بود. این برنامه باید همراه با سه مشخصه مهم افزایش کیفیت تولید، تولید انبوه و کاهش قیمت تمام شده باشد. افزایش تولید می تواند قدرت خودتکایی اقتصاد را بالا ببرد و آسیب پذیری آن را کاهش دهد. در کنار این موضوع، تقویت تولید داخلی اشتغال را افزایش می دهد و در موازنه بازار، فشار تقاضا و هزینه که دو عامل اصلی ایجاد تورم هستند کاهش پیدا می کند. مهم ترین مشکل در اقتصاد ایران چرخه طولانی و پردست انداز قانونی راه اندازی تولید است.

شاخص

سقوط به خاطر کرونا

«سی ان بی سی» گزارش داده است، به دنبال جهش تعداد مبتلایان به ویروس کرونا در کره جنوبی که رقم آن از مرز ۷۰۰ نفر نیز گذشته است، سهام «هواپیمایی کره جنوبی» و «آسیانا ایر» بیش از ۵ درصد سقوط داشته است. همچنین سهام هواپیمایی «ایر بوسان» که ارائه کننده پروازهای اقتصادی و ارزان است، با سقوط ۳/۸۹ درصدی رویه پروازهای خود به دانگورا تا ۹ مارس و پروازهای کره جنوبی نیز همه پروازهای خود به این شهر را تا ۲۸ مارس لغو کرده اند. شایان ذکر است، شهر دانگو با بیشترین تعداد مبتلایان جدید به کرونا رویه رو شده است.

افزوده

تفاوت گرانی با تورم

اگر بخواهیم تعریف ساده ای از تورم ارائه دهیم، باید گفت تورم به معنای افزایش سطح عمومی قیمت هاست؛ یعنی مرکز آمار یا بانک مرکزی هر کشوری قیمت تعدادی کالا را با درصد تأثیر مشخصی محاسبه می کند و با توجه به تغییر قیمت مجموعه این کالاها نسبت به مدت مشابه سال گذشته نرخ تورم محاسبه می شود. این در حالی است که گرانی صرفاً مربوط به یک کالای مشخص است، به طوری که ممکن است نرخ تورم در جامعه ای ۱۰ درصد باشد، اما برای مثال دو کالای پرمصرف مردم با افزایش قیمت ۵۰ درصدی مواجه شده باشند.

بررسی پیامدهای تصویب نکردن CFT و پارلمو

در گفت و گو با دکتر محمود دهقانی

لیست سیاه FATF

وجود خارجی ندارد

میلاد شکری

خبرنگار

بر اساس آنچه در روزهای اخیر در رسانه ها اعلام شد، در روز جمعه دوم اسفند ماه سال جاری و هم زمان با برگزاری یازدهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی، ایران وارد لیست سیاه FATF شد؛ موضوعی که دولتمردان ماههاست بر تصویب آن تأکید دارند و فعالان بازار و مردم عادی را از عدم الحاق به آن می ترسانند. «صبح صادق» برای بررسی این موضوع سراغ «دکتر محمود دهقانی» اقتصاددان و استاد دانشگاه رفته است. او در این گفت و گو عدم الحاق کامل به FATF را با تحلیل گمانه زنی های دولت و تأثیر آن بر بازار ارز از زوایای مختلف بررسی کرده است.

استرسر به جا مانده از چنین تحلیلهایی به صورت روانی و در کوتاه مدت نرخ ارز را افزایش می دهد. متأسفانه، برخی از عناصر غرب گرای دولتی با برخی بازارسازی ها منجر به افزایش نرخ ارز شده اند تا تبعات عدم الحاق به FATF را واقعی نشان دهند.

چنین برنامه ها و سیاست هایی قطعاً خیات به ملت است. این گروه از افراد باید بدانند افزایش نرخ ارز کاملاً موقتی است و تنش های روانی ایجاد شده به سرعت از بین خواهد رفت، مشروط به اینکه دولت نیز غمی برای تحقق این موضوع داشته باشد.

یعنی به نظرتان برخی به صورت تعمیدی نرخ ارز را افزایش داده اند؟

ما چیزی به نام بازار نرخ ارز نداریم؛ یعنی اصلاً بازاری در این زمینه وجود ندارد و نرخ گذاری ارز تماماً در انحصار دولت است؛ بنابراین چون عرضه کننده اصلی ارز دولت است، پس تعیین کننده قیمت هم دولت است، حتی اگر خاطراتان باشد رئیس جمهور سال گذشته در مجلس اعلام کرد، اگر اراده کنیم می توانیم نرخ ارز را حتی تا ۴ هزار تومان هم پایین بیاوریم.

مسئله اینجاست که منافع دولت در افزایش نرخ ارز است؛ البته به حدی که اوضاع از دست شان خارج نشود و اثر معکوس به جا نگذارد. به نظر می رسد دولت مایل به نگه داشتن نرخ ارز بین ۱۱ هزار تا ۱۲ هزار تومان است. از سوی دیگر، کسری بودجه دولت در سال ۱۳۹۹ یکی دیگر از دلایل افزایش نرخ ارز است.

به نظر می رسد دولت تصمیم دارد ۲۰ روز تا یک ماه برای رفع کسری بودجه خود نرخ ارز را بالا نگه دارد، اما نرخ ارز از تعطیلات نوروز کاهش می یابد و تا حد قابل ملاحظه ای به ثبات می رسد.

فرض کنیم تحریم های آمریکا برداشته شود؛ آیا در این صورت الحاق ایران به FATF به طور کامل لزوم یا فایده ای دارد؟

بر فرض لغو تمامی تحریم های آمریکا باز هم الحاق به FATF غلط است، هر چند دولت تاکنون ۳۹ بند از ۴۱ بند را عمل کرده است که بخشی از این اقدام هم غلط بوده است و دولت باید پاسخگویی این مسئله باشد. در صورت لغو تمام تحریم های آمریکا، الحاق ما به دو کنوانسیون باقی مانده، به دلیل اینکه غربی ها بر آن هستند تا ما را بعد از الحاق دچار بحران پولی و مالی کنند، به هیچ وجه پذیرفتنی نیست. یکی از مسئولان رسمی وزارت خزانه داری آمریکا در کنفرانس آمریکا صریحاً درباره اثر گذاری تحریم ها درباره ایران گفت: هر چند تحریم های ما بر ایران اثر دارد، اما این تأثیر زمانی کامل می شود که ایران را به طور کامل به FATF بکشانیم. در صورتی که آمریکایی ها اثر گذاری تحریم های خود را منوط به الحاق ایران به FATF می دانند، آیا پذیرش این دو لایحه به معنای وارد کردن بیشترین ضربه به اقتصاد و خیانت به کشور نیست؟

هنگامی که وزیر خارجه آمریکا و کل نظام سیاسی آمریکا تصویب این دو لایحه را امضا کرده از دولت ایران می طلبند و از طرفی ترامپ دشمنی خود را با ایران نه از پشت صحنه، بلکه بسیار رودررو و واضح نشان داده است.

واقعاً چه دلیلی بر اصرار دولتمردان در پیوستن کامل به FATF وجود دارد؟ آیا الحاق کامل به FATF و تصویب CFT و پارلمو منجر به لو رفتن راه های دور زدن تحریم ها و کنترل کردن آنها از سوی غرب نمی شود؟ اگر دولت دلیل معتبری دارد که مغایر با این تحلیل است، صراحتاً دلایل خود را به مردم توضیح دهد.

شما اگر دقت کنید، مهم ترین دلیل مورد نظر دولتمردان در لزوم پیوستن به FATF جلوگیری از ایجاد اختلال در سیستم بانکی کشور است؛ آیا در حال حاضر تحریم های ثانویه آمریکا در سیستم بانکی و مرادوات ما با دنیا مشکلی ایجاد نکرده است؟ مگر اروپا همکاری تنگاتنگی با آمریکا در تحریم بانکی ما ندارد؟ دولت باید به این پرسش ها و دلایل اصرار خود برای پیوستن به FATF پاسخ دهد.

آقای دکتر، با وجود اینکه گفته شد بعد از عدم تصویب دو لایحه باقی مانده از FATF بازارها تغییرات خاصی را تجربه نمی کنند، در همین چند روز گذشته شاهد افزایش نرخ ارز بوده ایم. تحلیل شما از دلایل این افزایش نرخ ارز چیست؟ آیا این افزایش با این موضوع و رفتن ایران به لیست سیاه مرتبط است؟

عامل روانی مهم ترین دلیل افزایش نرخ ارز است. دولتمردان ماههاست مردم و فعالان بازار را از عدم الحاق کامل به FATF می ترسانند. آن قدر درباره عوارض و تبعات بانکی و تبادلات تجاری نپیوستن به FATF گفتند که این موضوع به لحاظ روانی جامعه را دچار شوک کرد.

است. تحریم سیستم بانکی و نفتی ایران به معنای تحریم خرید مقداری نفت ایران-آن قدر قابل ملاحظه و فراگیر است که عدم الحاق به FATF تأثیری در تبادلات مالی و بانکی ما ایجاد نمی کند. امروز بسیاری از مرادوات ما به دلیل تحریم های آمریکا با دنیای خارج قطع شده است؛ بر فرض اگر تحریم های ثانویه آمریکا نبود، با عدم الحاق کامل به FATF ارتباطات بانکی ما دچار اختلال می شد؛ یعنی نپیوستن به FATF زمانی مهم و تأثیر گذار بود که تحریم های ثانویه آمریکا وجود نداشت.

در وضعیت کنونی ما، عدم الحاق به آن منجر به هیچ اتفاق جدیدی نمی شود؛ چراکه تحریم های آمریکا هم اکنون مرادوات پولی و بانکی ما را تحت فشار قرار داده است. می خواهم بگویم نپیوستن خطری ندارد؛ اما پیوستن نه تنها فایده ای ندارد، بلکه کشور را با تهدیدات جدیدی مواجه خواهد کرد.

اما دولتمردان مخالف تحلیل شما هستند؛ اگر عدم الحاق به FATF برای ما فرقی نمی کند، حتی منجر به تحمیل خسارات بیشتری می شود، پس دلیل اصرار برخی از دولتی ها بر پذیرش لوایح CFT و پارلمو چیست؟

برای روشن شدن افکار جامعه، واقعاً بررسی این موضوع ضروری است. جالب اینکه اخیراً وزیر خارجه آمریکا با الفاظ آمرانه ای بسیار مصرانه خواستار تصویب دو لایحه پارلمو و CFT از سوی ایران شده است! اگر آمریکایی های بر این موضوع اصرار دارند، حتماً الحاق کامل ایران به FATF برای آنها نتایجی دارد که دشمن بر آن تأکید دارد.

اتفاقاً برخی دولتمردان باید به این پرسش پاسخ دهند که چه موضوعی سبب شده است منافع آنها در راستای منافع آمریکا باشد؟

آقای دکتر، واقعاً این عبارت لیست سیاه اتفاق مهمی است یا برخی با اهداف خاصی زیادی آن را شلوغ می کنند؟ اصلاً تبعات وارد شدن ایران در لیست سیاه چیست؟

لیست سیاه عبارت غلط و من در آوردی است؛ چراکه اصلاً لیست سیاه وجود خارجی ندارد. این کلمات برای هراس افکنی و ایجاد تنش های روانی بر بازارهای پولی و مالی ایران ساخته و پرداخته شده است.

FATF کشورها را بر حسب عضویت یا عدم عضویت به چند دسته کشورهای همکار، کشورهای غیر همکار، کشورهای غیر همکار کم ریسک و غیر همکار پر ریسک تقسیم کرده است که جنبه تبلیغاتی آن بسیار پررنگ است. واقعیت این است که با وجود تحریم های ثانویه آمریکا، عدم الحاق ما به FATF کمترین مشکلی برای روابط مالی ایران ایجاد نمی کند؛ اما الحاق ما تبعات جبران ناپذیری برای امنیت ملی و اقتصاد کشور به دنبال خواهد داشت.

با نگاهی به اعضای تشکیل دهنده نهاد کارگروه ویژه مالی، به سادگی می توان متوجه برنامه های عوامل پشت پرده FATF شد؛ چراکه مؤسسان و ناظران آن مهم ترین دشمنان جمهوری اسلامی ایران به شمار می روند؛ اعضایی که یا آمریکایی هستند یا تحت سلطه و گوش به فرمان آمریکا هستند.

نظرتان تبعات پیوستن کامل ایران به FATF ناشی از دشمنی غرب با ایران است و اگر این دشمنی وجود نداشت، نگرانی از پیوستن به این کارگروه وجود نداشت؟

برخی این سؤال را مطرح می کنند که چرا برای سایر اعضای پیوسته به کارگروه اقدام مالی نگرانی های ما وجود ندارد؟ در پاسخ به این پرسش باید گفت، مثلاً آمریکا چه مشکلی برای گاو شیرده خود، یعنی عربستان سعودی ایجاد می کند؟ اصلاً چه دلیلی برای این کار دارد؟

واقعیت این است که آمریکا برای دوستان خود و همراهانی که تابع محض فرامینش در منطقه و فرمانتله هستند یا نسبت به سیاست های جنایت کارانه آمریکا خنثی عمل می کنند، خطری ایجاد نمی کند. با این توضیحات در دسرسر های الحاق به FATF برای ایران است، نه برای کشوری مانند عربستان که نوکر آمریکا در منطقه به شمار می رود.

به نظرتان الحاق کامل جمهوری اسلامی ایران به FATF به صورت مصداقی چه تبعاتی برای اقتصاد کشور خواهد داشت؟

بهبتر است به گونه دیگری به ماجرا نگاه کنیم. واقعیت این است که فشارهای سنگین آمریکا بر شبکه بانکی ایران مانع هرگونه ارتباطی بین ایران و شبکه بانکی جهان شده

آزادی انسان، آزادی در اندیشه است یا عقیده؟

گفتاری از حجت‌الاسلام سیدابراهیم حسینی اراکی

اندیشه‌ات آزادی. برو راجع به اسلام تحقیق کن، در مورد بودائیسیم، مسیحیت و یهودیت اندیشه کن، حتی در شیطان‌پرستی در انسان‌پرستی، اومانیست، اندیشه کن؛ ولی بعد از اینها وقتی یک مکتب و نظام ارزشی برای خودت قبول کردی، آن اندیشه تبدیل به عقیده می‌شود؛ تو دیگر ایمان به آن مکتب می‌آوری؛ آن مکتب برای تو عقیده‌ساز است، عقیده به آن مکتب پیدا می‌کنی. ای انسان، تو در عقیده خودت آزاد نیستی، تو در اندیشه‌ای را و تفکر آزاد هستی. انسان آزاد نیست هر عقیده‌ای را قبول کند، اینجاست که مکتب خیلی مهم می‌شود.

چرا انسان آزاد نیست هر عقیده ای را قبول کند؟ چون عقیده مسئولیت‌آور است. عقاید انسان باید منطبق بر عقلانیت باشد، منطبق بر منطق صحیح باشد، منطبق بر برهان باشد، بر حجت و بر دلیل درست منطبق باشد. اینکه خیلی‌ها طرح می‌کنند انسان آزادی عقیده دارد، این مغالطه است؛ انسان آزادی اندیشه دارد، نه آزادی عقیده، بعد از اینکه به یک مکتب عقیده پیدا کردی، باید به آن چیزهایی که مکتب به تو نسخه می‌دهد، عمل کنی. وقتی عقیده پیدا کردی به اسلام، دیگر آزاد نیستی. همه ادیان این‌طور هستند.

انسان به عنوان یک موجود عاقل دارای شعور، به عنوان یک موجودی که دارای قدرت تفکر و تعقل است، تنها در اندیشه آزادی علی الاطلاق دارد؛ یعنی خدا بهش می‌گوید: ای انسان، شما آزادی هر چیزی که دلت خواست برای سبک زندگی خودت به عنوان یک مکتب انتخاب کنی، فکر کن و اندیشه کن. ای انسان، تو باید به عنوان یک موجود عاقل یک مکتبی را انتخاب کنی، یک نظام ارزشی، یک نظام تربیتی، یک نظام مدیریتی را انتخاب کنی، برای انتخاب صحیح می‌توانی در هر مکتبی که خواستی اندیشه کنی، برای

۷
دین

شماره ۹۳۷ | دوشنبه ۱۲ اسفند ۱۳۹۸

صداقت

آیه

مکه امن و مقدس

محمد عینی زاده موحد

دکترای تفسیر تطبیقی قرآن

لابد تاکنون بارها سوره قریش را خوانده‌اید؛ اما هیچ توجه کرده‌اید که این سوره با حرف شروع شده است و جمله کامل نیست؟ «لایلاف قریش»؛ یعنی برای ایجاد الفت و انس قریش. خب برای ایلاف قریش، چه؟ در ادامه فقط به این اشاره کرده است که کدام الفت و انس؟ «لایلافهم رحمة اللّٰه و الصّیف»؛ الفت و انس قریش در سفرهای زمستانی و تابستانی. از این عبارات روشن می‌شود که خدا اتفاقی راقم زده است برای ایجاد انس و الفت قریش در سفرهای زمستانی و تابستانی.

می‌دانیم «مکه» باغ و زراعتی نداشت، دامداری آن نیز محدود بود، بیشترین درآمد آن از طریق همین کاروان‌های تجاری تأمین می‌شد، در فصل زمستان به سوی جنوب، یعنی سرزمین «یمن» که هوای آن نسبتاً گرم بود و در فصل تابستان به سوی شمال و سرزمین «شام» که هوای ملایم و مطلوبی داشت، روی می‌آوردند و اتفاقاً هم سرزمین یمن و هم سرزمین شام از کانون‌های مهم تجارت در آن زمان بودند و مکه و مدینه حلقه اتصالی در میان آن دو شمرده می‌شد. (برگزیده تفسیر نمونه، ج ۵، ص ۵۹۱)

مهم‌ترین خطر برای این سفرهای تجاری، ناامنی بود و از آنجا که بسیاری از قبایل نه امکان کشاورزی داشتند و نه سرمایه تجارت و دامداری هم در وضعیت نامطلوب آب و هوایی و ناامنی، همیشه امکان‌پذیر نبود، برخی برای امرار معاش به راهزنی دستبرد به دام و غذای سایر قبایل دست می‌زدند؛ در این میان کاروان‌های تجاری بهترین هدف برای تهاجم بودند؛ چراکه سرمایه و کالای فراوانی به همراه داشتند و در مناطق دور و جلد از مأمّن و قبایل خود، حرکت می‌کردند.

این الفت و انس و اعتباری که برای قریش در کل شبه‌جزیره عربستان و در میان همه قبایل حتی قبایل راهزن وجود داشت، معجزه بزرگی بود که سفرهای تجاری آنها را با امنیت و سود سرشار مواجه می‌کرد. این ایلاف، کار خدا بود که پیوند مستقیم با کعبه داشت؛ از این رو در ادامه می‌فرماید: «فَلْيَبْذُؤْا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ الَّذِي اَطَعْتَهُمْ مِّنْ جَبَرٍ وَّ اَمَانَةٍ مِّنْ جَبَرٍ»؛ پس باید پروردگار این خانه را بپرستند، که آنان را از گرسنگی نجات داد، و از بیمی [که از دشمن داشتند] ایمنی‌شان بخشید.

پرسش اصلی در این میان این است که خدا برای ایجاد الفت قریش چه کرد؟ در سوره قریش به آنچه موجب این الفت و امنیت شده و قبایل راهزن و بدوی را با قریش چنان مأنوس کرده است که از حمله به کاروان‌های تجاری آن خودداری می‌کردند، اشاره نشده است؛ اما در سوره قبل (سوره فیل)، این واقعه را شرح داده است: «آیا ندیدی که پروردگارت با اصحاب فیل چه کرد؟ آیا مکرشان را نقش بر آب نساخت؟ پرندگانی گروه گروه بر فرازشان فرستاد، که با سنگی چونان گل خشکیده، آنها را سنگباران کرد. در نتیجه آنها را به صورت کاه جویده‌شده آورد.»

از این آیات چنین بر می‌آید که آنچه موجب شد قریش نسبت به قبایل عرب مالسوف و مأنوس شوند، اقدام الهی در هلاکت سپاه ابرهه بود که قصد نابودی کعبه را داشت؛ این واقعه سبب شد قبایل سراسر عربستان تا شام و یمن، به عظمت کعبه و خدای آن پی ببرند و قریش هم به عنوان متولیان و پرده‌داران کعبه محبویت و مصونیت یابند.

سلوک

عجز بشر از درک مقام والای امیرالمؤمنین (ع)

به مناسبت میلاد نورانی حضرت علی (ع) در سیزدهم رجب

سیدحسین خاتمی خوانساری

دبیر گروه دین

خدای متعال در قرآن فرمود: «هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَ الظَّاهِرُ وَ الْبَاطِنُ وَ هُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ»؛ اوست اول و آخر و ظاهر و باطن، و او به هر چیزی داناست. (حدید ۳) در برخی تفاسیر درباره این آیه نوشته شده است: «خداوند سرآغاز و ابتدای عالم هستی است و اوست که بعد از فزای جهان نیز خواهد بود. بنابراین، تعبیر به اول و آخر هرگز زمان خاصی را در بر ندارد و اشاره به مدت معینی نیست. توصیف به ظاهر و باطن نیز تعبیر دیگری از احاطه وجودی او نسبت به همه چیز است، از همه چیز ظاهرتر است؛ چراکه آثارش همه جا را گرفته و از همه چیز مخفی‌تر است؛ چون که ذاتش بر کسی روشن نیست.» (تفسیر نمونه، ج ۲۳، ص ۲۹۸)

روایتی نیز در «رجال کشی» و «بحار الانوار» آمده است که حضرت امیرالمؤمنین (ع) فرمود: «من اول، آخر، باطن و ظاهر. من به تمام چیزها آگاهم... در این هنگام شخص اعرابی که مخاطب حضرت بود، از این بیان متعجب شد. حضرت بدون فاصله توضیح داد: اول هستم، یعنی اولین کسی که به پیامبر (ص) ایمان آورد. آخر هستم یعنی آخرین نفری هستم که به چهره پیامبر (ص) هنگامی که او را در قبر نهاد نگاه کردم. ظاهر هستم، یعنی اسلام (احکام و شرایع دین) را آشکار می‌کنم. باطن هستم، یعنی درونم از علم پر است. اگر به هر چیزی عالم هستم، یعنی من به هر چیزی که خدا به پیامبرش خیر داد، پس حضرت مرادبان آگاه کرد.» (بحار الانوار، ج ۳۹، ص ۳۴۸)

اتمه اطهار (ع) همیشه هنگام سخن گفتن سطح فکری افراد را در نظر می‌گرفتند. گاهی حرف‌های خاص برای برخی افراد قابل قبول نیست و نمی‌توانند آن را درک کنند؛ برای درک بهتر آنها باید روش‌های گفتن را تغییر داد. قرآن نمونه بارز این مخاطب‌شناسی است که به صورت‌های مختلف توانسته است پیامش را به مخاطبش برساند. قصه‌ها و سرگذشت‌ها، بشارت دادن‌ها و بر حذر داشتن‌ها، تشویق‌ها و تنبیه‌ها هر کدام به درد مخاطب خود می‌خورد. برخی انسان‌ها با تشویق و ترغیب هدایت می‌شوند، برخی با ترس از تنبیه و مجازات، برخی با محبت و عشق خدا و برخی با ترس از دور شدن از عشق خدا و... (امیرالمؤمنین (ع) نیز در بیان شریف‌شان که می‌فرمایند: من اول و آخر و ظاهر و باطن هستم، سطح فکری و علمی مخاطب خود را در نظر گرفتند و فوراً دلیلی آوردند تا مورد اعرابی ادعای خداوندی در ایشان نیابد؛ زیرا خداوند در قرآن این صفات را درباره خودش گفته است. فهم بیشتر بیان شریف امیرالمؤمنین (ع) بسا در کنار هم قرار گرفتن احادیث مربوطه و وسعت بیشتری پیدا می‌کند و می‌توانیم به عمق فرمایش او پی ببریم؛ اما شاید در این مقال نگنجد.

به هر حال اینکه امیرالمؤمنین علی (ع) فرمودند؛ من اول هستم؛ زیرا اول مسلمانم، اشاره به این دارد که من در سنین کودکی که حدود ۱۰ یا ۱۱ سال داشتم، اولین نفری بودم که با فهم دقیق اسلام و پیام پیامبر گرامی (ص) ایمان آوردم؛ کما اینکه برخی دشمنان اهل بیت (ع) به کمالات ایشان حتی در سنین کودکی اذعان کردند؛ مثلاً مأمون در جواب اشکال‌گیرندگان به سن حضرت جوادالائمه (ع)، برای اثبات اینکه حضرت جواد (ع) در همین سن نوجوانی می‌تواند عالم و پاسخگو به هر مسئله‌ای باشد،

به این نکته اشاره کرد که حضرت علی (ع) در سن کودکی اولین مسلمان بوده است و این خانواده از هر نظر با انسان‌های معمولی متفاوت هستند؛ نه تنها ایشان از سنین نوجوانی مسلط بر علم کون و مکان بود، بلکه در بطن مادر مأنوس و هم‌سخن او بود. مقام والای ایشان از لحظه میلاد مبارک‌شان و در تمام لحظات زندگی دنیایی ایشان توجه همه حق‌گرایان و حق‌دوستان را جلب کرده و می‌کند مقاماتی که درکش برای انسان‌ها عجز‌آور است.

حضرت امام علی (ع) در ۱۳ رجب، ۳۰ سال پس از عام‌القیل و ۲۳ سال پیش از هجرت پیامبر (ص)، در خانه خدا دیده به جهان گشود. پدر ایشان جناب «ابوطالب» فرزند عبدالمطلب بن هاشم بن عبدمناف و مادرش هم فاطمه، دختر اسدبن هاشم بود. بنابراین مادر ایشان خداپرست بود و با دین حنیف ابراهیم (ع) زندگی می‌کرد و پیوسته به درگاه خدا مناجات و تقاضا می‌کرد که این حمل را بر او آسان گرداند؛ زیرا تا به این کودک حامل بود، خود را مستغرق در نور الهی می‌دید و گویی از ملکوت اعلی به وی الهام شده بود این طفل با سایر موالید فرق بسیار دارد. شیخ صدوق و فتال نیشابوری از یزیدبن قعنب روایت کرده‌اند که گفت: «من با عباس بن عبدالمطلب و گروهی از عبدالعزی در کنار خانه خدا نشسته بودیم که فاطمه بنت اسد، مادر امیرالمؤمنین (ع) در حالی که ۹ ماهه به او آبستن بود، کنار کعبه آمد و گفت: خدایا من به تو و به آنچه از رسولان و کتاب‌ها از جانب تو آمده‌اند، ایمان دارم و سخن جدم، ابراهیم خلیل را تصدیق می‌کنم و اوست که این بیت عتیق را بنا نهاده است. به حق آنکه این خانه را ساخته و به حق مولودی که در شکم من است، ولادت او را بر من آسان

علامه امینی به تفصیل پیرامون ولادت حضرت علی (ع) در کعبه بحث کرده‌اند و از جمله از حاکم نیشابوری (عالم برجسته اهل سنت) در کتاب «مستدرک علی الصحیحین» (ج ۳، ص ۴۸۳) نقل می‌کنند که گفته است: «اخبار به تواتر رسیده که فاطمه دختر اسد، امیرالمؤمنین علی بن ابی‌طالب کرم‌الله وجهه را در درون کعبه زایید.» (الغدیر، ج ۶، ص ۲۲)

حکمت

علت محروم ماندن از نماز شب

امیرالمؤمنین (ع) مشرف شد و عرض کرد: یا علی (ع)، من از خواندن نماز شب محروم هستم، چه کار کنم؟ امیرالمؤمنین (ع) فرمودند: گناهات تو را مقید و ممنوع از خواندن نماز شب کرده‌اند. امام صادق (ع) فرموده‌اند: شخص یک دروغ می‌گوید و به واسطه آن از خواندن نماز شب محروم می‌شود و وقتی از نماز شب محروم شد، از روزی و رزق نیز محروم می‌شود. همچنین امیرالمؤمنین (ع) می‌فرمایند: هر کس پر خوری کند، از نماز شب محروم می‌شود و هر کس تمام شب را بخوابد، نورانیت و برافروختگی چهره را از دست می‌دهد و هر کس با فاسقان و بدان دوستی و رفاقت کند، از بلاهای دنیا در امان نمی‌ماند.

در صحت عبادات باید به مسائل شرعی اهمیت داد و برای مقبولیت عبادات باید توجهات خود را افزود. ضمن آنکه توفیق، صحت و مقبولیت عبادات داشتن ولایت و محبت اهل بیت (ع) است.

بسیاری از اعمال دینی، از جمله واجبات و مستحبات آدابی دارند که اگر رعایت نشوند آن عبادت صحیح نیست. ضمن آدابی که به صحت نماز طمعه می‌زنند، آدابی هستند که به صحت آن ضربه نمی‌زنند، اما اگر رعایت نشوند، مقبول حضرت حق قرار نمی‌گیرند؛ مثلاً نمازی که با حضور قلب نباشد، صحیح است، اما مقبول بودن آن با خداست. در میان این عبادات، عباداتی وجود دارد که اگر آدابی رعایت نشوند، امکان انجام آن از بین می‌رود و مؤمنان نمی‌توانند آن عمل را انجام دهند. نماز شب یکی از این نوع عبادات است که وابسته به شرایطی است تا مؤمنان بتوانند آن را اقامه کنند. نماز شب ملاحظاتی قبل از خواندنش دارد، ملاحظاتی برای خواندنش و ملاحظاتی در خواندنش؛ یعنی سه گروه آداب باید انجام شوند تا اولاً، توفیقش حاصل شود؛ ثانیاً، صحیح باشد؛ ثالثاً، مقبول باشد. شیخ صدوق می‌گوید: مردی محضر مبارک

مکتب

شاخصه‌های دوست

به سوی خداست. «(آل عمران/ ۲۸) همچنین می‌گوید: «ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از خدا پروا کنید و با راستان باشید» (توبه/ ۱۱۹) اثر تربیتی که انسان از دوست خود می‌گیرد، گاهی از اثر تربیتی خانواده و معلم بیشتر است. این از ویژگی‌های انسان است که با قرار گرفتن در کنار فردی که به آن علاقه دارد و او را دوست خود می‌داند، مانند او رفتار می‌کند و متأثر از رفتارها و حالات او می‌شود. رسول خدا (ص) در این باره می‌فرمایند: «انسان بر دین دوستش خواهد بود؛ بنابراین هر یک از شما دقت کند که با چه کسی دوست می‌شود.» (بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۱۹۲) همچنین امیرالمؤمنین (ع) می‌فرمایند: «دوست هر کس راهنمای عقل اوست و سخن او دلیل فضل او، وجود دوست مایه برکت و رشد انسان است. امام رضا (ع) می‌فرمایند: «سعی کن با انسان عاقل دوستی کنی تا اگر نتوانستی از کرم و بخشش آن استفاده کنی، از عقلش بهره ببری.»

انسان در جامعه نیازمند ایجاد رابطه با هم‌نوعان خود است. هر فردی بسته به تمایلات شخصی خود با دیگران رابطه دوستی برقرار می‌کند؛ پس داشتن دوست در زندگی از نیازهای انسان است. علی بن ابی‌طالب (ع) می‌فرمایند: «انسان بی‌دوست غریب است.» (نهج البلاغه، حکمت ۲۶) وقتی داشتن دوست از الزامات زندگی انسان باشد، مکتب ما دستوراتی ارائه می‌کند تا در انتخاب دوست دقت کنیم و ملاک‌های آن را بشناسیم؛ پس اگر به دستورات آیات و روایات توجه کنیم، می‌توانیم بهترین دوستان دنیایی و آخرتی را داشته باشیم. ویژگی‌های دوست؛ قرآن کریم توصیه‌هایی درباره قواعد به دوستی گرفتن افراد و حتی گروه‌ها دارد و می‌فرماید: «مؤمنان نباید کافران را به جای مؤمنان به دوستی بگیرند و هر که چنین کند در هیچ چیز [او را] از [دوستی] خدا [بهره‌ای] نیست، مگر اینکه از آنان به نوعی تقيه کند و خداوند شما را از [عقوبت] خود می‌ترساند و بازگشت [همه]

<div><div>۸</div></div>
<div>پرونده</div>
شماره ۱۹۳۷   دوشنبه ۱۲ اسفند ۱۳۹۸
<div><div>صراط</div></div>
<div><div>ویروس</div><div>منحوس</div></div>
<div><div>پیامدهای کروناهراسی</div><div>و راه‌های پیشگیری از آن</div></div>

عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس

فداکاری کادر درمانی

در پی شیوع بیماری «کروناویروس» پنج نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی برای حضور در جلسات قرارگاه کرونا و معین شدن تا این اقدام سبب ایجاد انسجام، وحدت، هم‌فکری و هم‌افزایی با سایر اعضای این قرارگاه و در نتیجه گذشتن از بهتر اوضاع شود. در همین راستا با «سیدمرتضی خاتمی» عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی و عضو قرارگاه کرونا درباره اقدامات انجام‌شده بری کنترل و مقابله با این بیماری گفت‌وگو کردیم که در ادامه می‌خوانید:

آقای دکتر فریامید این قرارگاه فراتست چه اقداماتی را برای مبارزه و کنترل این بیماری انجام دهد؟

این قرارگاه در ذیل ستاد کشوری مبارزه با کرونا تشکیل شده که مرکب است از شورای معاونان، چند نفر از نمایندگان مجلس و اعضای سازمان نظام پزشکی و تمام گروه‌هایی که با مسئله کرونا مواجه هستند. این گروه باید تمام اقدامات بهداشتی را به مسئول ستاد کشوری برساند و مشاوره دهد. با توجه به اینکه نمایندگان مجلس در سطح جامعه هستند، به نظر می‌رسد که جمع بسیار مفیدی برای استحکام تصمیماتی باشد که در ستاد کشوری گرفته می‌شود.

ارزیابی شما از اقداماتی که وزارت بهداشت تاکنون درباره این بیماری داشته، چیست؟
نمی‌توان گفت که اقدامات وزارت بهداشت تا الآن در این باره، بی‌نقص بوده است، اما باید گفت در این مدت بسیار کوتاه توانسته‌اند راه‌ها را بشناسند و برای آنها برنامه‌ریزی لازم را انجام دهند. نکته مهم در این باره این است که لامرد مردم عزیز باید پروتکل‌هایی را که از طرف وزارت بهداشت درباره پیشگیری از این بیماری ارائه می‌شود، به خوبی رعایت کنند.

آیا برای کنترل و مبارزه با بیماری کروناویروس از نظر دارو یا تجهیزاتی مثل ماسک و دستکش کمیونی داشته‌ام؟

در زمینه تجهیزاتی مثل ماسک و دستکش کمبود داشته‌ام؛ اما نکته مهم‌تر توزیع نامناسب این اقلام بوده است. مردم عزیز ما باید درباره استفاده از این وسایل استرس داشته باشند و بدانند که حتماً نباید ماسک، فیلتر دار باشند؛ چراکه همه ماسک‌ها به نوعی، فیلتر هستند، با اینکه همه چا لازم نیست از دستکش و ماسک استفاده شود و باید محدود به جاهای خاصی باشد، در این صورت نیازمان رفع می‌شود؛ اما به دلیل همان کمبودی که وجود داشته است، وزارت صحت به دنبال سه شیفته کردن کارکنان‌های سازنده این اقلام است تا این وسایل به راحتی در اختیار مردم قرار گیرد؛ اما از لحاظ تأمین دارو، با توجه به پیگیری‌هایی که از وزارت بهداشت داشته‌ام، مشکلی وجود ندارد، ولی داروها باید در سطح استان‌های دیگر این بیماری، به راحتی توزیع شود.

باید به نظر شما چرا در زمینه اطلاع‌رسانی این بیماری تا این حد شاهد اخبار مختلف و گاهی ضد و نقیض حتی از طرف مسئولان، بومیج که سبب شد مردم دچار سردرگمی و ترس بیپهوه شوند؟

یابدن این نکته را بدانیتم که اطلاعات افراد مبتلا و تعداد فوتی‌ها در اختیار وزارت بهداشت است و باید اجازه دهم این اطلاع‌رسانی‌ها از طریق یک مجرا باشد؛ چراکه در غیر این صورت دوگانگی در اطلاع‌رسانی به وجود می‌آید و اعتماد مردم کم می‌شود و نگران‌تر از آنچه‌ایم، می‌شوند که اصلاً به صلاح مردم نیست؛ البته باید حساس‌سازی منطقی داشته باشیم، اما باید نگرانی را نیز از جامعه رفع کنیم.

آقای دکتر، کادر پزشکی چقدر در این زمینه آمادگی لازم را داشتند؟
با توجه به اطلاعات میدانی ما، متأسفانه، در روزهای اول شیوع این بیماری، تعدادی از پزشکان و پرسنل‌ان که صف اول مقابله با این بیماری بودند، به اندازه کافی تجهیزات و امکانات مناسب نداشتند که با پیگیری‌ها و تذکرات لازم، الآن وضعیت بهتر است. مراکز درمانی باید بدانند که تمام کمبودهای خود را به قرارگاه کرونا منتقل کنند که در اسرع وقت این کمبودها برطرف شود. در نهایت باید از کادر درمانی در سطح کشور تشکر ویژه داشته باشیم که فداکارانه با ایفای رسالت خود کار بزرگی در عرصه خدمت‌رسانی در زمینه این بیماری داشتند و همه باید در خدمت‌شان باشیم و آنها را در انجام رسالت خود با کمترین مشکل برای خوشحال، کمک کنیم.

برخی دچار کروناهراسی شده‌اند، شما چه توصیه‌ای در این زمینه می‌کنید؟
کروناهراسی همان ترس بیش از حد است؛ برای مثال در یکی از همین روزهای شیوع این بیماری، هزار نفر از افرادی که مشکوک بودند، به مراکز درمانی مراجعه کردند که فقط از ۱۳۹ نفر از بین این هزار نفر، مثبت بوده است و بقیه دچار همان سرماخوردگی بوده‌اند. عامل تپیی از سرماخوردگی، همین کروناویروس است، ولی مدل‌های دیگری از ویروس‌ها هستند و این دسته از کرونا سبب علائم شدیدتری می‌شود. بسیاری از افرادی که به کلینیک‌ها و بیمارستان‌ها مراجعه می‌کنند و علائم کروناویروس را تقلید می‌کنند، مبتلا به کرونا نیستند و تقریباً کمی بیشتر از ۱۰ درصد از نمونه‌برداری‌ها مثبت بوده است؛ بنابراین جامعه باید این نتیجه را برداشت کند که جای نگرانی نیست و نباید هر سرماخوردگی و آنفولانزایی را کرونا فرض کرد، ضمن اینکه علائم آن شبیه آنفولانزاست.

<div><div>۸</div></div>
<div>ویروس</div> <div>منحوس</div>
<div><div>پیامدهای کروناهراسی</div><div>و راه‌های پیشگیری از آن</div></div>

وحشت ناشی از کرونا مدت‌ها پیش از ویروس این بیماری از طریق رسانه‌ها وارد ایران شده بود و این روزها که مسئولان کشور ورود این بیماری را نیز رسماً تأیید کرده‌اند، لازم است متصدیان امر، نسبت به مدیریت افکار عمومی در این باره توجه ویژه‌ای داشته باشند. در برنامه‌ریزی برای جلوگیری از تصویرسازی‌های غلط، مقوله کرونا را نباید به صورت قطعه‌ای دنبال کرد، بلکه این خبر، به عنوان قطعه‌ای از پازل «اخبار بد» و ناسامانی‌ها در ایران از نسوی رسانه‌های رپون‌رزی دنبال می‌شود که القاکننده نامیدی از شرایط زندگی مردم ایران است. مسائلی همچون گرانی بنزین، سقوط هواپیما، شیوع کرونا حتی احتمال درگذشت محمدرضا شمس‌چیریان همگی قرار است در یک کانال واحد با یکدیگر هم‌افزایی داشته باشند و یک پیام واحد در القا کنند. در همین راستا، موارد زیر را می‌توان محورهای افقانی رسانه‌ها در مقوله ویروس کرونا دانست که لازم است در راستای اصلاح یا مقابله با آنها برنامه‌ریزی شود:

۱- براسی‌ویکمین کشوری است که به طور رسمی ورود کرونا را اعلام کرد، اما چنین رفتارهای خشن و فرقه‌نهایی‌گسترده‌ای غیر از چین در هیچ یک از ۲۹ کشور دیگر گزارش و مشاهده نشده است. در عین حال، انتشار وسیع این تصاویر در چین، عامل مؤثری در دامن زدن به وحشت عمومی است؛ در همین راستا «بی‌بی‌سی» و «ایران اینترنشنال» با استفاده از برخی تئیرهای در همسان‌سازی ایران و چین دارند؛ مانند: «ایران دومین فراینگه‌کرونا در جهان بعد از چین». این رسانه‌ها در عین حال تأکید دارند که: «ایران اولین کشور در خاورمیانه است که ویروس کرونا به طور گسترده در آن شیوع پیدا کرده.» به نظر می‌رسد

لازم است رسانه‌ها ضمن تشریح علت شیوع گسترده این ویروس در چین و رفتارهای مقامات این کشور در مقابله با آن، تصمیمات اتخاذشده در کشورهای دیگر در این زمینه را مرور کنند.
۲- به نظر می‌رسد بازی رسانه‌ای درباره شدت خطراتک بودن کرونا در آمار کشته‌شدگان این بیماری به شکل مبالغه‌آمیزی در حال پیگیری است. در حالی که طبق اعلام سازمان بهداشت جهانی، این بیماری تنها ۳ درصد احتمال مرگ و میر دارد و بسیاری از بیماری‌های هم‌خانواده، آن همچون ابولا و آنفولانزا ۸۰ تا ۱۰۰ درصد مبتلایان خود را به کالم مرگ می‌برند. طبق برخی آمارها در حد فاصل مهرماه تا

بزرگ‌نمایی کرونا

دی‌ماه امسال، ۸۸۰ نفر آنفولانزا گرفتند و ۱۰۳ نفر بر اثر این ویروس فوت کردند، اما نه ماسک گران شد و نه احساس بحران در جامعه شکل گرفت.

۳- دیگری است که در شبکه‌های اجتماعی کامیاب دنبال می‌شود و این ویروس را در قالب یک سلاح بیولوژیک معرفی می‌کند. حتی علم ابتدایی کودکان نیز شهادتی بر همین مدعا قلمداد می‌شود. ایجاد آرامش عمومی در این قبیل گمانه‌زنی‌ها، از مواردی است که باید به طور جدی در دستور کار

رسانه‌ها باشد. حتی اگر کرونا یک عامل ساخته بشر باشد، بررسی آن در این مقطع زمانی بر عهده مسئولان امر است و گسترش این مباحث در سطح افکار عمومی فقط عاری برای ایجادوحشت عمومی است.

۴- عامل جدی در گسترش و شیوع این بیماری معرفی‌کنند تا از این طریق بر روابط دیپلماتیک و انزواي این کشور تأثیرگذار باشند. تأکید فراوان بر ناتوانی دولت ایران نسبت به کنترل این بیماری نیز قطعه دیگر همین پازل است تا بتواند افکار عمومی را نسبت به این گزاره اقناع کند. در همین زمینه «ایران اینترنشنال» نوشت: «روز پنج‌شنبه، مقام‌های بهداشتی در کانادا و لیان اعلام کردند دو مسافری که به‌تازگی از ایران وارد این کشورها شده‌اند، به ویروس کرونا مبتلا شده‌اند. بنا بر گزارش‌ها هیچ کدام از این افراد طی ماه‌های گذشته به

درباره شسلیک به هوپمایا اوکراینی، حالا شیوع یک بیماری مسری را بنهان می‌کنند. رسانه‌های داخلی با مصاحبه‌های مداوم با مسئولان امر و بیان جزئیات ماجرا از کانال‌های مختلف و منابع خبری متعدد، باید شفافیت لازم را برای از بین بردن این شایبه و همچنین کانادا سفر کرده و مقامات بهداشتی مشغول بررسی مسافران هوپمایا و تماس‌ها و معاشرت‌های او در این مدت نیز شهادتی بر همین مدعا قلمداد می‌شود. رسانه‌ها با شیوع ویروس کرونا در ایران و مرگ چند نفر، عراق و کویت پروازهای خود را به ایران متوقف

انتهاد آن در میان مردم در حال شکل‌گیری است که نتیجه آن مختل شدن روند اجرایی و زندگی طبیعی مردم است و می‌تواند به شکل‌گیری یک وضعیت بحرانی در کشور دامن بزند و افراط در این امر به بهانه رعایت مسائل بهداشتی می‌تواند برخی آثار روانی و امنیتی به دنبال داشته باشد؛ برای نمونه «بی‌بی‌سی» نوشت: «با وجود احتمال آلوده شدن برخی اعضای شورای شهر تهران به ویروس کرونا، سخنگوی شورای شهر اعلام کرد این نهاد تصمیمی برای تعطیلی این است.» همچنین این مسئله در روز برگزاری انتخابات نیز به طور جدی دنبال شد و «ایران اینترنشنال» نوشت: «سرایت ویروس جدید کرونا به خارج از چین، برای تصمیم‌گیری درباره تعطیلی برخی اماکن عمومی، کشورهایی که برنامه برگزاری انتخابات سراسری داشته‌اند، را مجبور به برنامه‌ریزی و در نظر گرفتن تمهیدات ویژه‌ای کرده است، اما ایران می‌گوید در مورد برگزاری انتخابات مجلس شورای اسلامی در روز جمعه «ملاحظه خاصی» وجود ندارد.» هر چند تصمیم‌گیری درباره تعطیلی برخی اماکن عمومی، همچون سینماها و مدارس بر عهده وزارت بهداشت و دیگر نهادهای مسئول است و ممکن است تا حدی در کنترل شیوع بیماری مؤثر باشد، اما مختل شدن روند زندگی عادی مردم می‌تواند تبعات بیشتری را به دنبال داشته‌باشد.

۵- کمبود کیت‌های تشخیص کرونا در ایران که ناشی از تحریم کشورمان است، یکی از خط مشترکی که از مدت‌ها قبل و تقریباً ناتوانسی ایران در کنترل این بیماری را به افکار عمومی پیماز کند. مسئله اختلاف آمار مبتلایان نیز به همین خط خیری پیوند می‌خورد و مرتباً اخباری منتشر می‌شود که در فلان شهر کیت تشخیص وجود نداشته و آزمایش‌ها به شهرهای بزرگتر ارسال شده است و موجب از دست دادن زمان برای تشخیص و درمان بیماری شده‌اند. اینکه در واقع امر تشخیص وجود وند است که اینجاست، و افزایش آن، همصبت می‌کنند که در اینجا سوزن‌آلود بنده از این دسته تا فرد این است که واقعاً لزوم دانستن این آمار دقیق، چه تأثیری در اقدامات و تصمیمات مسئولان امر در راستای جبران کمتری است که درف منتهخص اینپیامبولوی رسانه‌ها در مقطع فعلی است.

آسیب‌های روانی کروناهراسی در گفت‌وگو با مهدی جعفری روانشناس سلامت هوشیاری به جای استرس

بعد از شیوع بیماری «کروناویروس» در کشور ما، اخبار و شایعات نازخ داغ در این باره رونق گرفت که همین امر سبب شد برخی بیشتر از حد معمول موارد بهداشتی را رعایت کنند و به نوعی خود را درگیر وسواس ذهنی و جسمی کنند، تا جایی که هر لحظه به دنبال خبرهای متفاوت از تعداد مبتلایان به این بیماری در فضای مجازی شدند که بسیاری از آنها کذب است. این افراد دچار «کرونهراسی» یا نوعی ترس شدید از ابتلا به این بیماری شده‌اند که همین موضوع می‌تواند بسیار خطرناک باشد. در زمینه بهداشت روان و راه‌های مقابله با هراس از این بیماری با دکتر «مهدی جعفری» پزشک و دارای مدرک تخصصی روانشناسی سلامت گفت‌وگو کردیم که در ادامه می‌آید:

با توجه به شیوع بیماری کروناویروس در کشورمان و مبتلا شدن عده‌ای از هموطنان‌مان به این بیماری و به دنبال آن، پخش شدن شایعات نادرست و غلط و نبود اطلاعات درست و شفافیت در داده‌ها وجود داشته باشد؛ به عبارتی مطلبی از جامعه به وجود آمده که این ترس باعث ایجاد رفتارهای استرس‌زا و وسواس‌گرانه‌بین عده‌ای از مردم شده است که خود می‌تواند خطرناک باشد. به نظر شما برای مقابله با این حجم از نگرانی و لزوم حفاظت از سلامت روح و روان چه کارهایی باید انجام داد؟

ما باید بین دو مقوله هوشیاری و ترس، تفکیک قائل شویم؛ چراکه هوشیاری با ترس مزمن بسیار نزدیک دارد. به دنبال هوشیاری، مراقبت می‌آید در حالسی که به دنبال ترس، رفتارهای غیر معقولانه می‌آید. یک اصل برای مواجهه با بیماری‌های ویروسی و بیماری‌هایی که به این شکل شیوع گسترده پیدا می‌کنند، «خودمراقبتی» بوده که بسیار مهم است. خودمراقبتی ابعاد جسمانی و روانی دارد که درباره ابعاد جسمانی بسیار شنیده‌ام. هوشیاری و نگرانی در برخورد با بیماری‌ها در حد معقول وجود دارد، اما اگر از آن ترسیدیم، منجر به بروز رفتارهایی می‌شود که هیچ مبنای منطقی ندارد. برخی در محیط کار، خانواده و جمع دوستان درباره تعداد دقیق مبتلایان و فونی‌های این بیماری و افزایش آن، همصبت می‌کنند که در اینجا سوزن‌آلود بنده از این دسته تا فرد این است که واقعاً لزوم دانستن این آمار دقیق، چه تأثیری در اصل مسئله برای من به عنوان یک شهرنوند دارد؟ زمانی است که فرد منتهخص اینپیامبولوی یا کارشناس حوزه سلامت و محاسبات گسترده

آسیب‌های روانی کروناهراسی در گفت‌وگو با مهدی جعفری روانشناس سلامت هوشیاری به جای استرس

با نگاهی داشته باشند، ولی بدون هیچ فرضی آن را در جامعه مطرح کنند. درست است که افراد در شتر اطلاع آزاد هستند نظرات خود را بیان کنند، اما به خاطر داشته باشید که در این شرایط ما حق نداریم مردم را بترسانیم و نظرات خود را بدون کارشناسی و عبور از کانال وزارت بهداشت بین جامعه طرح کنیم. به مبادی رسمی نیز باید این تذکر را داد که مراقب ارائه اطلاعات نامطمئن یا ترس‌انگیز نباشید؛ چراکه هر غیر این صورت این اخبار قطع ما را مشوش می‌کند و این استرس اضافی سیستم ایمنی ما را به مواجهه با کرونا می‌کند. مهم‌ترین درمان بیماری کروناویروس، مانند همه بیماری‌های ویروسی دیگر، درمان‌های حمایتی و بهداشتی‌گانه است. در حوزه‌هایی به شما توصیه می‌کنم از خورد، خانواده و دوستان‌تان حمایت روانی کنید؛ بنابراین همان‌طور که عرض کردم، مهم‌ترین کار دریافت اطلاعات از منابع رسمی می‌توجهی مواجهه با کرونا می‌کنند. مهم‌ترین درمان بیماری کروناویروس، مانند همه بیماری‌های ویروسی دیگر، درمان‌های حمایتی و بهداشتی‌گانه است. در حوزه‌هایی به شما توصیه می‌کنم از خورد، خانواده و دوستان‌تان حمایت روانی کنید؛ بنابراین همان‌طور که عرض کردم، مهم‌ترین کار دریافت اطلاعات از منابع رسمی می‌توجهی مواجهه با کرونا می‌کنند. مهم‌ترین درمان بیماری

استرس و ترس بیش از حد درباره این بیماری چقدر آسیب‌زاست؟

استرس عاملی کاملاً شناخته‌شده است و در تمام رفتارشناسی‌ها و منابع معتبر علمی پزشکی به آن اشاره شده و در این زمینه مطالعات متعددی درباره آن نوشته شده است. استرس سیستم ایمنی سلولی ما را پایین می‌آورد که این سیستم مسئول مبارزه با ویروس‌هاست. کرونا یک بیماری است و یادمان باشد هر چقدر هم که از خود مراقبت

تدابیر طب سنتی در روزهای کرونایی

ویروس یا میکروب به پاکسازی بدن و کاهش میزان این عوامل در سیستم تنفسی کمک و امکان هلبه سیستم ایمنی بر باقی‌مانده ویروس‌ها و پیشگیری از این‌و در طب سنتی تأکید شده است بلاالاصله پس از بروز همه سرفه، عطسه و بیخه می‌تواند به بند آوردن آنها با دارو اقدام نکند و کمی صبر کند و صرفاً در صورت شدت یافتن یا طولانی شدن آنها، درصدد تخفیف این علائم برآید.

طب سنتی برای درمان فردی که مبتلا به کروناویروس شده است، چه راهکارهایی دارد؟

در صورت ابتلا به بیماری‌های ویروسی درگیرکننده سیستم تنفسی نظیر آنفولانزا، سرماخوردگی یا کروناویروس باید چند اصل را به عنوان درمان رعایت کرد. یکی از نقاط قوت طب سنتی ایرانی کلی‌نگری و حکیمانه بودن آن است. طب‌سنتی با توجه به علائم و طبعی داخلی و گریه‌بندی این بیماری با تغییر علل اصلی را کشف و معرفی می‌کند. سپس می‌کوشد علائم را با توصیه‌ها، غذاهای برخی داروها برطرف کند.

یکی از اصل‌های مهم در درمان بیماری‌ها، استراحت کافی است؛ چراکه استراحت در زمان ابتلا به بیماری‌ها بسیار مهم است و فرد می‌تواند امکان و تمرکز بیشتر برای رسیدگی به عامل مهاجم را پیدا می‌کند و بسیار مهم است که نه فقط کافئین، بلکه کارهای فکری نیز محدود شوند؛ بنابراین استراحت و خواب در این دوران بسیار مهم است و ورزش نیز در این دوران به هیچ عنوان نباید انجام شود.

بهتر است در این دوران چه غذاهایی خورده شود و از چه غذاهایی پرهیز کرد؟

به سیستم گوارش نیز باید استراحت داده شود؛ به این شکل که هم مقدار غذای مصرفی باید کم شود و هم غلظت و سنگینی آن. بعضی فکر می‌کنند هنگام بیماری، برای مقابله با آن باید بیشتر بخورند، به حالی که گوارش باید نسبتاً آرام و در آرام‌ش باشد؛ چون به دلیل درگیر بودن بدن و سیستم ایمنی در مقابله با ویروس بدن تضعیف شده است؛ از این‌رو مقدار غذای مصرفی باید کاهش یابد. در این مدت باید از خوردن گوشت، پرهیز شود؛ چراکه گوشت‌ها هضم سختی دارند، همچنین باید از مصرف فست‌فود و غذای نمانند نیز

تقویم انقلاب

غانله ۱۴ اسفند

سید مهدی حسینی

مورخ و پژوهشگر

یکی از وقایع پرمعنا و دنباله‌دار در روند تحولات انقلاب اسلامی

واقع غانله گروهک‌های سیاسی مسلح بود که در روز ۱۴ اسفند سال ۱۳۵۹ در دانشگاه تهران به وقوع پیوست. آنچه اتفاق افتاد و اقداماتی که انجام شد به اختصار اشاره می‌شود:

۱- محوریت تجمع بزرگ ملی با مدیریت گروهک منافقین اداره می‌شد؛ میلیشیا، یعنی هواداران مسلح گروهک منافقین بر نامه‌ریزی شده، سازمان‌یافته و انسجام‌یافته‌تر از سایر گروه‌ها، قبل از ساعت ۱۲ وارد دانشگاه می‌شوند و قسمت جلوی تریبون را به اشغال درمی‌آورند، سرود این گروهک از بلندگو پخش می‌شود، شاخه تبلیغاتی همین گروهک در داخل و خارج از دانشگاه نسبت به فروش و پخش نشریه و کتاب اقدام کردند؛ بنابر این مدیریت، ابتکار عمل و فضای غالب در اختیار هواداران منافقین بود.

۲- سخنرانی بنی‌صدر در این تجمع بزرگ بود که در هنگام ورودش شعار «فرمانده کل قوا بنی‌صدر، ما پیرو قرآنیم، ما حزب نمی‌خواهیم» بلند شد. بنی‌صدر در پاسخ به شعارها گفت: «امروز بعد از ظهر به من اطلاع دادند که عده‌ای برای اختلال به اینجا آمده‌اند.» در ادامه، سخنان بنی‌صدر پیرامون تجلیل از مصدق ادامه یافت که با سوت و کف طرفدارانش همراه بود و نوعی آمادگی برای درگیری و زرد و خورد فراهم می‌شد.

۳- در همین حال که بنی‌صدر صحبت می‌کرد و شعارهای هیجانی داخل دانشگاه از طریق بلندگوها پخش می‌شد، تعدادی از افراد حزب‌اللهی مخالف گروهک‌های ضد انقلاب مسلح، بعضاً با عناوین مختلف از سمت در غربی دانشگاه، یعنی از خیابان ۱۶ آذر در حاشیه زمین چمن دانشگاه تجمع کردند و شعار می‌دادند: «حالا که رهبرت مصلقه، رأی مارو پس بده.» حاضران هر لحظه بیشتر به سمت خشونت کشیده می‌شدند و شعارها در مقابل هم قرار می‌گرفتند؛ شرق دانشگاه شعار می‌داد: «حزب فقط حزب‌الله، رهبر فقط روح‌الله»، طرف مقابل شعار می‌داد: «مرگ بر بهشتی.»

۴- بنی‌صدر ساعت ۴:۳۰ بعدازظهر از طریق بلندگو اعلام کرد: «حالا که پلیس نتوانست وظیفه خود را انجام دهد، خود شما [میلیشیا] اخلاک‌گرا را بیرون کنید.» در این هنگام میلیشیا و سایر اعضای گروهک‌های ضد انقلاب که در زمین چمن نشسته بودند، از جابرجاستند و به کمک گارد بنی‌صدر رفتند. ۵- در مرحله پایانی عده‌ای دستگیر و تعدادی از زخمی‌ها به گسردان امدادی پلیس منتقل شدند، تعدادی نیز از اتوبوس پیاده شدند تا در کتابخانه دانشگاه به عنوان اعتراض تحصن کنند. در این هنگام پاسداران کمیته انقلاب اسلامی اطراف دانشگاه مستقر شدند. افرادی که در دانشگاه بودند به تحصن‌کنندگان پیوستند. مرحوم آیت‌الله مهدوی‌کنی، مهندس زواره‌ای را برای مذاکره با تحصن‌کنندگان اعزام نمود، ولی مذاکره مؤثر واقع نشد و متحصنان حاضر به ترک دانشگاه نشدند. در این اثنا، حدود ۷۰۰ نفر از مردم پس از اتمام دعای کمیل به طرف دانشگاه حرکت کردند و به جمع تحصن‌کنندگان پیوستند. از روزهای بعد گزارش‌های متعددی از طرق و مراکز امنیتی مختلف منتشر شد تا اینکه ادامه کار به قوه قضائیه کشیده شد. مرحوم آیت‌الله موسوی‌اردبیلی به موضوع ورود پیدا کرد و پای صحبت‌های متحصنان نشست و در نهایت، تحصن خاتمه یافت و از تاریخ ۱۶ اسفند ۱۳۵۹ رسیدگی قضائی شروع شد.

مقابله با فرقان و منافقین

بررسی عملکرد سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی در دهه ۱۳۶۰

کمیته‌ها شروع کردند تبلیغات سوء کردن.»

ماجرای بعدی مقابله با «گروهک فرقان» بود که سازمان مجاهدین انقلاب در این ماجرا نیز نقش کلیدی داشت. گروهک منحرف فرقان، به رهبری گودرزی از جمله گروه‌های منحرفی بود که در برابر انقلاب اسلامی و خط امام قد علم کرد و با هدف براندازی انقلاب اسلامی، حذف نیروهای انقلاب را در دستور کار خود قرار داد که اوج آن ترور استاد شهید مرتضی مطهری در اردیبهشت ۱۳۵۸، ترور سسپهد قرنی و ترور ناموفق حجت‌الاسلام والمسلمین هاشمی‌رفسنجانی بود.

سازمان که مقابله با گروهک‌های ضدانقلاب را از اهداف تشکیلات خود می‌دانست، با کمک و همکاری کمیته انقلاب اسلامی مقابله و شناسایی گروهک فرقان را در دستور کار خود قرار داد. مرتضی الویری جزئیات کار را چنین توصیف می‌کند: «در آن زمان، آقای هاشمی‌رفسنجانی وزیر کشور بود. من به نزد ایشان رفتم و درباره تشکیلات‌مان با ایشان صحبت کردم و خواستم به ما فقط پنج دستگاه اتومبیل پیکان و پنج دستگاه هم بی‌سیم بدهند تا بدین ترتیب با گروه فرقان و تروریست‌های دیگر مقابله کنیم و با اتومبیل به تعقیب‌شان بپردازیم. آقای هاشمی‌رفسنجانی موافقت کرد و دستور داد که آنچه خواسته‌ایم به ما بدهند... دوستی داشتم که در دوران سربازی با یکی از این فرقانی‌ها در یک پادگان بود. او به نزد ما آمد و گفت که یکی از فرقانی‌ها را می‌شناسد، و اینکه دوران سربازی را با هم گذرانده‌اند و می‌تواند در حال حاضر به آن

حضرت امام قرار دهند و از محبوبیت امام بکاهند و برای تشدید بحران ایجادشده، «دکتر بشیری» وزیر دادگستری و «مقدم مراغه‌ای» استاندار آذربایجان در آن زمان با گرایش‌های ملی استعفا می‌دهند.

همچنین به نشانه اعتراض، در سه‌شنبه ۲۸ فروردین راهپیمایی به دعوت جبهه دموکراتیک ملی ایران، در میدان بهارستان ترتیب داده شد که در آن اکثر گروهک‌های مخالف، چون منافقین، مارکسیست‌ها، سوسیالیست‌ها، لیبرال‌ها و سلطنت‌طلب‌ها حضور داشتند و سخنرانی کردند. می‌بینند، تصمیم می‌گیرند در دفاع از حضرت امام(ره) و عملکرد سپاه راهپیمایی مردمی را ترتیب دهند. روز چهارشنبه ۲۹ فروردین ماه مقابل دانشگاه تهران برای این برنامه انتخاب می‌شود. قبل از اعلام برنامه با دفتر حضرت امام(ره) در قم تماس گرفته و نظر مثبت ایشان در این باره جلب می‌شود. در اطلاعیه شماره ۴ سازمان که به این مناسبت در تاریخ ۱۳۵۸/۱/۲۹ صادر شد، آمده است:

«هشدار می‌دهیم که این بار حوادث و توطئه‌های کردستان، گنبد و غیره در تهران و در قلب انقلاب اسلامی در شرف تکوین است. توطئه برای ضربه زدن به اسلام که اینک به عنوان تنها قدرت راستین در برابر شرق و غرب قد علم کرده است... اتحادی ننگین و رسوا بین ارتجاعیون، نیروهای محافظه‌کار، فرصت‌طلبان در پی جاه و مقام و منافقین و منحرفین و کفار فرصت‌طلب، شکل یافته که به بهانه حمایت از آیت‌الله طالقانی در پی اجرای مقاصد سوء خویش برآمده‌اند... ما ضمن تجلیل و قدردانی از مبارزات بی‌امان و خستگی‌ناپذیر مجاهد آگاه، حضرت آیت‌الله طالقانی تقاضای بازگشت ایشان را نموده و برخورد قاطعانه با توطئه‌های منافقانه‌ای را خواستاریم که تحت نام حمایت از ایشان به وقوع پیوست.»

برگزاری این مراسم و حضور پرشور ملت در حمایت از امام و انقلاب و نهادهای نوپای انقلاب اسلامی، نقش مؤثری در بازگشت آیت‌الله طالقانی داشت و حضرت امام(ره) نیز با حمایت خود از ایشان به غانله خاتمه داد: «خود آنها با آقای طالقانی مخالفت و هر روزی که دست‌شان برسد، سر او را می‌برند و سر امثال او را؛ لکن حالا بهانه دست‌شان افتاده است که مثلاً آقای طالقانی رفته‌اند بیرون و این بهانه دست‌شان افتاده و این بساط را در مدرسه‌های ما و در خیابان‌های ما اینها درست کردند و برای

حسین معینی

کارشناس تاریخ

در شرایط ابتدای انقلاب و ضرورت حضور همه‌جانبه نیروهای انقلابی در عرصه‌های مختلف سیاسی، نظامی، فرهنگی، اجتماعی و حتی اقتصادی، برای کنترل و آرامش بخشی به تلاطم ناشی از فروپاشی رژیم ستم‌شاهی، جایگزینی نظام نوپای اسلامی و مبارزه با توطئه پس‌مانده‌های دوران گذشته و منافقین و مخالفان تازه‌روبیده پرمدعای وابسته به شرق و غرب محسوس بود. از طرف دیگر تلاش برای جبران عقب‌ماندگی‌ها و محرومیت‌ها و خدمت به مردم مستضعف به عنوان حامیان اصلی انقلاب، موجب شد گروه‌های مختلف انقلابی و حامیان امام خمینی(ره) فراتر از یک شکل معمولی عمل کنند و به مثابه مجموعه‌ای باشند که با همکاری دیگر نهادهای انقلابی، همچون حزب جمهوری اسلامی، کمیته انقلاب، سپاه پاسداران، دادستانی، جهاد سازندگی و... در عرصه‌های مختلف فعالیت کنند. در این میان، در عملکرد سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی نیز اقدامات فراوانی ثبت شده که برخی از آنان قابل ملاحظه است.

یکی از ماجراهای پرمناقشه آن روزها که می‌رفت فرصتی برای بهره‌برداری آشوبگران ایجاد کند، مهاجرت قهرگونه آیت‌الله طالقانی بود. ماجرا چنین آغاز شد که سپاه پاسداران انقلاب اسلامی «مجتبی طالقانی» پسر آیت‌الله طالقانی را که در سازمانی مارکسیستی فعالیت می‌کرد، به علت وابستگی به گروهک چپ و همراه داشتن اسلحه غیر قانونی دستگیر کرده بود. مهندس غرضی که آن دوران در سپاه فعالیت می‌کرد، دستور دستگیری را صادر کرد. آیت‌الله طالقانی نیز که در این ماجرا به دلیل عدم هماهنگی با ایشان ناراحت شده بود، دفاتر خود را در تهران تعطیل کرد و بسدون اطلاع تهران را به مقصد زادگاهش ترک نمود.

فرصت‌طلبان، منافقین و ارتجاعیون که در رأس آنها سازمان «مجاهدین خلق» (منافقین) بودند، این حادثه را اهانت به آیت‌الله طالقانی و نشانه‌ای از حاکمیت خفقان و استبداد از جانب نیروهای خط امام دانستند و این ماجرا مستمسکی برای حمله به نهادهای انقلابی، چون کمیته و سپاه پاسداران شد. همچنین تلاش داشتند آیت‌الله طالقانی را در برابر

دهلیز

بررسی منطق امام در شکل دادن به شورای انقلاب

دعوت از آیت‌الله طالقانی

مهدی دنگچی

پژوهشگر تاریخ

از اولین اقداماتی که حضرت امام(ره) پیش از سقوط رژیم پهلوی در مسیر استقرار قدرت سیاسی جمهوری اسلامی و توزیع قدرت انجام دادند، تشکیل شورایی با نام «شورای انقلاب» بود که امور انقلاب را به آن واگذار کردند. باور امام(ره) این بود که افراد مختلف صاحب صلاحیت که نزد مردم اعتبار داشتند و در مبارزه نقش‌آفرین بوده‌اند، با گرایش‌های سیاسی متنوع در این شورا حضور یابند. قابل ذکر است افراد بسیاری از طیف‌های سیاسی مختلف برای عضویت به شورای انقلاب دعوت شدند که از پذیرش آن صرف نظر کردند؛ برای نمونه دکتر کریم سنجانی از جمله این افراد بود که عضویت در شورای انقلاب را با وجود پیشنهاد آقای مطهری و بهشتی نپذیرفت. در این راستا دکتر صادق طباطبایی در جلد سوم کتاب خاطرات سیاسی-اجتماعی خود به ماجرای اشاره دارد که شنیدنی است:

«چند روز بعد از دستور تشکیل شورای انقلاب توسط امام، آقای دکتر یزدی به امام اطلاع داد که دوستان از تهران پیغام دادند که آقای طالقانی از عده‌ای از چهره‌های سیاسی دعوت کرده‌اند که شورایی

برای اداره مسائل انقلاب تشکیل دهند. این موضوع موجب نگرانی بود، امام گفتند چرا این کارها در چهارچوب شورای انقلاب صورت نمی‌گیرد و به من گزارش داده نمی‌شود. یادم نیست دکتر یزدی بلافاصله پاسخ داد با یا تهران تماس گرفت و معلوم شد آقای بهشتی یا شخص دیگری از کادر اولیه شورای انقلاب، از آقای طالقانی به تصور اینکه ایشان با جبهه ملی فعالیت داشته و احیاناً مطابق میل قلبی امام نباشند، دعوت به عمل نیاورده‌اند. البته در آن ایام شورای انقلاب که قبل از پیام ۲۲ دی ماه امام تشکیل شده بود، به دلیل حضور حاکمیت فعال ساواک حالت مخفی داشت. امام از عدم حضور آیت‌الله طالقانی و عدم دعوت از ایشان برای عضویت در شورای انقلاب ناراحت شدند و توسط دکتر یزدی پیام دادند که از طریق آقای موسوی‌اردبیلی یا دکتر بهشتی حتماً از آقای طالقانی دعوت کنید که در شورای انقلاب حضور داشته باشند. چند روز بعد، در دیداری که امام با آقایان

موسوی‌اردبیلی و نیز مهندس عزت‌الله سبحانی داشتند موضوع عدم دعوت از مرحوم طالقانی در شورای انقلاب دوباره مطرح شد و امام به هر دو آقایان ضرورت عضویت و حتی ریاست آیت‌الله طالقانی را در آن شورا که هنوز رسمیت کامل نیافته بود، گوشزد کردند.»

حافظه

مروری بر آثار منفی حضور استعمارگران در مستعمرات

چپاول فرهنگ‌ها

محمد گنجی

محقق تاریخ

تاریخ پانصدساله استعمار و استعمارگری معضلات متعددی را برای سرزمین‌های استعمارزده به جای گذاشته که پس از خروج آنان از این میدان نیز هنوز آثار منفی آن رخت بر نبسته است. در این میان معضلات فرهنگی ناشی از حاکمیت استعمار در مستعمرات، کمتر از دیگر معضلات نبوده است و شاید جبران‌ناپذیرترین آن نیز باشد؛ آنجا که فرهنگ و تمدن از دست رفته دیگر قابل احیا نخواهد بود. یکی از مهم‌ترین میراث استعمار، تغییرات در فرهنگ و روان‌شناسی اجتماعی کشورهای مستعمره بود. فرهنگ‌وروان‌شناسی اجتماعی‌ای که یک قوم یا ملت تحت سلطه در اثر تداوم سلطه قدرت‌های بیگانه بر حیات اجتماعی، اقتصادی و سیاسی خود پیدا می‌کند. ویژگی‌هایی نظیر خودکم‌بینی قومی و فرهنگی و تلاش برای تقلید از بیگانگان، توطئه‌نگری، بدبینی و غیره. اهمیت این‌گونه تأثیرات فرهنگی-روانی استعمار بر کشورهای جهان سوم تا اندازه‌ای است که برخی از صاحب‌نظران، پدیده شوم استعمار را از این نظر بررسی و ارزیابی کرده‌اند و از آن با عنوان «فرگرد سلب شخصیت» یاد می‌کنند. تلاش برای دگرگونی و نابودی فرهنگ سرزمین‌های اشغالی و جایگزینی فرهنگ مهاجم، مهم‌ترین راهبرد فرهنگی استعمارگران در قبال مستعمرات است. در مناطق گوناگون آفریقای سیاه، استعمارگران اروپایی توانستند کلیساها و

صومعه‌های خود را تا اعماق جنگل‌های انبوه توسعه دهند و زبان خود را زبان اداری و رسمی اقوام مستعمره قرار دهند. فرهنگ پیشین این جوامع، اهرم‌های مقاوم و مطمئن برای مقابله با فرهنگ مهاجم را نداشت؛ گرچه اروپایی‌ها نیز بعضی از عناصر فرهنگ ابتدایی و توطئه‌نیافته آفریقایی‌ها را گرفتند؛ ولی در حقیقت برخورد فرهنگی استعمارگران با جوامع ابتدایی آفریقایی و استرالیایی را می‌توان جریانی یک‌طرفه تلقی کرد. استعمارگران ریشه‌کن کردن زبان‌های اقوام بومی را نیز دنبال می‌کردند و بیش از هزار زبان بومی در عرض ۵۰۰ سال ناپدید شدند، یعنی هر سال دوزبان! کشورهای استعمارگر، ارزش‌های مردم مستعمرات را به شدت تحقیر می‌کردند و در حذف عناصر اساسی فرهنگی آنان سعی داشتند. آنها می‌کوشیدند مظاهر فرهنگ خود، مانند زبان، سبک لباس و پوشش، نحوه رفتار حتی آداب و رسوم، شیوه غذا خوردن، سلیقه‌ها و علائق خود را تحمیل و با زرق و برق فراوان و حمایت‌های مالی گوناگون، جایگزین کنند؛ برای مثال در الجزایر فرانسوی‌ها هرگز حاضر نشدند زبان عربی را به رسمیت بشناسند.

سبک زندگی غربی

و سیره اسلامی

مهدی شوشتری

استادیار فقه و مبانی حقوق مجتهد
آموزش عالی شهید محلاتی^(۱)

سبک زندگی موضوع و سوژه به ظاهر تازه مطرح شده‌ای است که منظومه فرهنگی مغرب زمین هم در راستای فرهنگ‌پذیری و تعمیق داخلی آن در سرزمین‌های غربی تلاش بسیار می‌کند و هم ترویج و جامعه‌پذیری آن را برای دیگر ملل و سرزمین‌ها، به ویژه ایران اسلامی دنبال می‌کند. سبک زندگی غربی اثبات خود را در نغی «غیر» به ویژه سبک زندگی اسلامی به مثابه توان‌ترین گزینه خود جست‌وجو می‌کند. شناخت ابعاد و اهداف مختلف غربی‌ها در این باره مستلزم آشنایی با مفهوم سبک زندگی است.

مفهوم‌شناسی سبک زندگی

سبک در زبان فارسی به معنای استیل، اسلوب، راه، روال، روش، شیوه، طرز، طریق، طریقه و منوال است.^۱ و در زبان عربی معنای گذاشتن چیزی را پس از ریختن، گذاشتن سیم و جز آن، ریختن، ریخته کردن زر و سیم و پالودن را می‌دهد. معادل واژه «سبک» در زبان عربی تعبیر «اسلوب» و در زبان انگلیسی «style» است. Style خود از «ستیلوس» یونانی مأخوذ است؛ به معنای آلتی فلزی یا چوبین که به وسیله آن حروف و کلمات را بر الواح مومی نقش می‌کرده‌اند.

عبارت «سبک زندگی» در کتاب‌های لغت انگلیسی، در معانی کم‌وبیش مشابهی به‌کاربرده شده است: «سبک‌های زندگی مجموعه‌ای از طرز تلقی‌ها، ارزش‌ها، شیوه‌های رفتار، حالت‌ها و سلیقه‌ها در هر چیزی را در برمی‌گیرد. موسیقی عامه، تلویزیون، آگهی‌ها، همه و همه، تصورها و تصویرهایی بالقوه از سبک زندگی فراهم می‌کنند.» «روش نوعی زندگی فرد، گروه یا فرهنگ را سبک زندگی گویند.» «روش‌هایی که یک فرد یا گروه از مردم بر اساس آن کار و زندگی می‌کنند.»^۲

سبک زندگی، شیوه‌ای مشخص و قابل مشاهده از زیستن است. از آنجاکه مشاهده رفتار انسان‌ها، همیشه و همه‌جا امکان‌پذیر نیست، بسیاری از محققان، ترجیح می‌دهند به‌جای رفتارهای ما، انتخاب‌های مادر زندگی روزمره را به‌عنوان نشانه‌ای دست دوم از سبک زندگی بررسی کنند. اصطلاح سبک زندگی را نخستین بار «الفرد آدلر» اتریشی، روان‌شناس معروف در سال ۱۹۲۲ مطرح کرد و بعدها در کانون توجه جامعه‌شناسان قرار گرفت. روان‌شناسان سبک زندگی را بیشتر امری فردی و در حوزه رفتارها و وظایف روزمره انسان معرفی کرده‌اند و جامعه‌شناسان نیز آن را به‌عنوان شاخصی برای تعیین طبقه اجتماعی افراد به کار می‌برند. این اصطلاح با تعبیری مانند سیره و سنت در تعالیم اسلامی پیشینه غنی‌تری دارد، ولی هیچ‌گاه کاربرد مصطلح سبک زندگی را نداشته است، تا اینکه طی چند دهه گذشته برخی اندیشمندان اسلامی موضوع را تبیین کرده‌اند.

سبک زندگی در علم روانشناسی

از نظر آلفرد آدلر و پیروانش، سبک زندگی شیوه نسبتاً ثابتی است که افراد با آن اهداف خود را دنبال و مشکلات خود را برطرف می‌کنند؛ از این رو سبک زندگی، همان وظایف و رفتارهای زندگی روزمره انسان است که در شش محور تعریف می‌شود: حس مشارکت اجتماعی، توجه به زندگی عاشقانه، تحقق خود بر اساس کار و شغل، و وظیفه فرد در قبال خود، وظیفه معنوی و وظیفه خانوادگی که این شاخصه‌ها مبتنی بر نگرش‌هایی کلی است که بر سبک زندگی فرد حاکم است که عبارتند از: نحوه نگرش به خود، نحوه نگرش به مشکلات، نحوه نگرش به دیگران، نحوه نگرش به جنس دیگر و نحوه نگرش به زندگی. این نگرش‌های کلی را ساقه‌های درخت سبک زندگی دانسته‌اند، سپس ریشه‌های درخت سبک زندگی را چنین معرفی می‌کنند: سلامتی و ظاهر فرد، وضعیت اقتصادی خانواده،

نگرش‌های والدین، شکل جمعی خانواده و نقش جنسیتی.^۳

سبک زندگی در علم جامعه‌شناسی

روح‌فزاینده مفهوم سبک زندگی در علوم اجتماعی در اواخر دهه ۱۹۲۰ در پی ناتوانی اصطلاح «طبقه اجتماعی» برای توضیح گوناگونی جوامع جدید پدید آمد. اصطلاح طبقه بیشتر معرف خاستگاه طبقات سنتی موجود در جوامع غربی بود و شغل، تحصیلات، درآمد و قدرت امکان ترسیم خطوط تحرک اجتماعی را نداشتند، از طرفی نیز توجه به فعالیت‌های تولیدی برای تعریف هویت اجتماعی از طرف جامعه‌شناسان کم و به مصرف و فعالیت‌های مصرفی معطوف شده بود؛ از این رو اصطلاح سبک زندگی جایگزینی برای اصطلاح طبقه اجتماعی معرفی شد.

مفهوم سبک زندگی در دیدگاه جامعه‌شناسان علاوه بر اینکه می‌توانست جایگزین اصطلاح طبقه و راهی برای تعیین طبقه اجتماعی باشد، به دلیل تغییرات فرهنگی مدرنیته که بر مصرف‌گرایی تأکید داشت، آن قدر انعطاف‌پذیر بود که منشأ، محتوا و منطق خود را از پیش تعیین نکند؛ زیرا مصرف در مقایسه با تولید که فقط به طبقه خاصی اختصاص داشت، حتی افراد غیر شاغل، جوانان، سالخوردگان و زنان را نیز که نوعاً مولد اقتصادی نبودند، شامل می‌شد و دامنه گسترده‌تری داشت.^۴ لذا برخی جامعه‌شناسان مانند کلاکهورن سبک زندگی را مجموعه‌ها یا الگوهای خودآگاه و توسعه‌یافته ترجیحات فردی در رفتار شخصی مصرف‌کننده تعریف می‌کنند، برخی دیگر همچون ویلیام لیزر آن را طرز مشخص و متمایز زندگی کردن گروهی از مردم معرفی می‌کنند و برخی مانند زیمل نیز سبک زندگی را تجسم تلاش انسان برای یافتن ارزشیابی بنیادی خود در فرهنگ عینی‌اش و شناساندن آن به دیگران می‌دانند؛ از این رو سبک زندگی از نظر جامعه‌شناسان مجموعه عناصری است که کم‌وبیش

به‌طور نظام‌مند باهم ارتباط دارند و یک کل را از کل‌های دیگر متمایز می‌کند.^۵

سبک زندگی در تعالیم اسلامی

یکی از اصطلاحاتی که می‌تواند معادل مفهوم سبک زندگی در منابع اسلامی باشد، اصطلاح سیره است. سیره به معنای حالتی است که انسان دارد، نوع خاص حرکت انسان یا نوع رفتار او را نیز در بر می‌گیرد؛ از این رو اهل لغت در توضیح معنای آن گفته‌اند: سیره، طریقه، هینت و حالت است،^۶ و نیز آن را سنت، مذهب، روش، رفتار، راه و رسم، سلوک و طریقه معنا کرده‌اند؛ بنابراین سیره‌شناسی به معنای رفتارشناسی است و در واقع، شناخت اصول، معیارها و روش‌هایی است که یک فرد [صاحب اصول و روش] در رفتار و کردار خود دارد و سیره‌شناسی در حقیقت امر سبک‌شناسی است و سیره در واقع، اصولی است پایدار که تعیین‌کننده سبک رفتار در حوزه‌ای معین باشد؛ بنابراین نزدیک‌ترین اصطلاح به سبک زندگی در منابع اسلامی، اصطلاح سیره است و کتاب‌های سیره‌شناسی کتاب‌هایی هستند که باید سبک زندگی را معرفی کنند، هر چند این مهم در عمل چندان موفقیت‌آمیز نبوده است و این کتاب‌ها فقط شرح وقایع را مدنظر قرار داده‌اند.

با توجه به تعاریف لغوی و اصطلاحی مزبور، تعریف کاربردی سبک زندگی اسلامی در این مطلب عسبرات از مجموعه منظمی از رفتارهای درونی و بیرونی یک فرد مسلمان یا گروهی از مسلمانان است که فرد یا گروه به شرایط اجتماعی و منابع مادی و بر مبنای تمایلات و سلیقه شخصی و در تعامل با شرایط محیطی کشور اسلامی خود ابداع یا انتخاب می‌کند. این تعریف بسیار به تعریف سیره در آثار اسلامی نزدیک است که شناخت اصول، معیارها و روش‌های یک فرد در رفتار و کردار را مدنظر قرار می‌دهد، هر چند به جنبه گروهی و اجتماعی این رفتارها و کردارها نیز توجه دارد.

پی‌نوشت‌ها در دفتر نشریه موجود است.

آفاق

ماهیت‌شناسی و نحوه استمرار انقلاب اسلامی - ۸۲

مبانی اقتصادی انقلاب اسلامی

عبادت شوشتری
عضوهیئت‌علمی
پژوهشگاه امام‌صادق^(۱)

۳- مالکیت خصوصی: منظور مالکیتی است که از طریق کار و تلاش مردم طبق شرع مقدس، برای آنها حاصل می‌شود.^۳ هنگامی که قرار شد همه ابعاد زندگی انسان برای کمال به کار گرفته شود، اقتصاد نیز زمانی اسلامی می‌شود که برای تحقق چنین هدفی پایه‌ریزی شود؛^۴ در این صورت اقتصاد دیگر هدف نخواهد بود، بلکه نقش وسیله و ابزار را ایفا می‌کند.^۵ برنامه‌ریزی‌های اقتصادی باید به گونه‌ای باشد که با بیماری‌هایی که انسان را از رشد باز می‌دارد، مقابله شود.^۶ از این موضوع چند نتیجه اساسی حاصل می‌شود:

- ۱- فناوری و پیشرفت صنعتی در مسیر مادی کردن و ایجاد نیازهای کاذب حرکت نمی‌کند، بلکه با درک نیازهای حقیقی در جهت تأمین آن نیازها پیش خواهد رفت.
- ۲- همه روش‌ها و برنامه‌ریزی‌های اقتصادی باید با توجه به نوع تأثیر آنها بر هر دو بعد مادی و معنوی انسان بررسی شوند.
- ۳- رشد و توسعه اقتصادی صرفاً تحت تأثیر عوامل مادی نخواهد بود؛ بلکه عوامل ماورای مادی، از جمله تأییدات خداوند نیز بر پیشرفت و توسعه جامعه اسلامی مؤثر خواهد بود و خداوند بر کرات خود را بر انسان نازل خواهد کرد.^۷
- ۴- از آنجا که مسیر پیشرفت و توسعه بر اساس قوانین تشریحی الهی است، با شرایط و قوانین تکوینی الهی نیز هماهنگ است؛ در نتیجه موجب پویایی، رشد و حرکت محیط زیست انسانی نیز می‌شود.

پی‌نوشت‌ها در دفتر نشریه موجود است.

ریزش‌ها

فراز و فرود بیات زنجانی - ۱

تطهیر متهمان انفجار!

کمیته با حساسیت قوه قضائیه منحل شد و با سوءظن به گروه بهزاد نبوی عده‌ای از اعضای این گروه بازداشت شدند؛ اما بهزاد نبوی با برخورداری از اهرم‌های فشار گوناگون مانع از رسیدگی کامل این پرونده شد. این اقدام انتقادهایی از سوی مسئولان وقت شورای قضائی را در پی داشت و آنها خواستار پیگیری روند پرونده بودند؛ اما سرانجام پرونده با فشارهایی مواجه و متوقف شد. در این میان ۶۱ تن از مسئولان و نمایندگان نامه‌ای به دفاع از متهمان به محضر امام خمینی (ره) ارسال می‌کنند آنچه مسلم است، یکی از دلایل دستور امام برای مسکوت ماندن یا مختومه شدن این پرونده، نامه این ۶۱ نفر و شهادت بر بی‌گناهی آنها بوده است.

جملات ایسن نامه بعد از اینکه پرده نفاق از چهره برخی افراد آن گروه کنار می‌رود، بسیار پندآموز است. اسدالله بیات که خواستار فیصله دادن به این پرونده در اسرع وقت بود، در ذیل نامه به امام می‌نویسد: «با توجه به شناختی که از اکثریت این برادران از نزدیک دارم و تعهدی که به اسلام و امام و انقلاب اسلامی دارند، مناسب است قوه قضائیه سریع و قاطع مسئله را فیصله داده و افراد خدوم و صادق را مورد تشویق قرار داده تا مردم از خدمات ارزنده آنها بهره‌مند گردند.»

شهاب زمانی

روزنامه‌نگار

«اسدالله بیات زنجانی» از جمله کسانی است که اوایل انقلاب، انقلابی شمرده می‌شد؛ ولی بعد از گذشت مدت زمانی از عمر انقلاب اسلامی مسیر خود را از آن جدا کرد و در مسیر مخالفان انقلاب و نظام اسلامی درآمد. وی در بهمن سال ۱۳۲۰ در روستایی در نزدیکی زنجان به دنیا آمد. اسدالله بیات در ۱۹ سالگی به قم رفت و پس از پیروزی انقلاب اسلامی به عضویت حزب جمهوری اسلامی درآمد.

وی مدتی به کار قضاوت مشغول شد، سپس نماینده دوره اول و دوم و سوم مجلس از سوی مردم مانشان زنجان شد و در هر سه دوره، جزء هیئت‌رئیس مجلس بود. وی از اعضا و مؤسسان «مجمع روحانیون مبارز» و «مجمع محققین و مدرسین حوزه علمیه قم» بود که با پایان کار مجلس سوم، مجدداً فعالیت علمی خود را در حوزه آغاز کرد و به تدریس درس خارج فقه و اصول مشغول شد. زمانی که پرونده انفجار دفتر نخست‌وزیری از سوی گروهی به مسئولیت «بهزاد نبوی» خارج از روال قانونی و قضائی تحت بررسی قرار گرفت، آن

سیاست‌نامه

بررسی اندیشه سیاسی
آخوند خراسانی - ۳۲

نائینی و ولایت فقیه

بر امور حسبیه

فتح‌الله پیریشان

پژوهشگر
اندیشه سیاسی

«علامه نائینی» از شاگردان و متأثران از اندیشه سیاسی آخوند خراسانی است که همپای اولین تحرک اجتماعی مردم ایران علیه استبداد خواستار محدودسازی قدرت مطلقه سلطانی بود. وی برای سازواری تعالیم دموکراسی و مشروطه با معارف آموزه‌های اسلامی کتاب «تبییه الامه و تنزیه المله» را به رشته نگارش در آورد. آنچه دیدگاه محقق نائینی درباره ولایت فقیه را به دیدگاه آخوند خراسانی نزدیک می‌کند، نگرش اجتهادی و فهم عقلانی وی است که همانند خراسانی ظهور لفظی روایات بر ولایت عام فقیه را نمی‌پذیرد و این‌گونه بر استدلال طرفداران این نظریه ابرام می‌گیرد: «اشکال این استدلال روشن است؛ چراکه هیچ یک از این شواهد (شواهدی که در مکاسب شیخ انصاری در توضیح توفیق شریف امام زمان (عج) آورده شده است) موجب ظهور لفظی نمی‌شود، به گونه‌ای که ظهور لفظ شامل غیر تبلیغ احکام نیز شود؛ زیرا این وجوه، وجوه استحصانی است که در باب ظهور الفاظ معتبر نیست».^۱ صرف نظر از صحت یا بطلان چنین ایرادی، این داوری شبیهی قضاوت آخوند خراسانی در بحث ولایت فقیه است که در بخش قبل به آن اشاره شد؛ اما نکته مهم اینجاست که اگر چه محقق نائینی در بحث ولایت فقیه و پذیرش آن در امور حسبیه متأثر از آخوند خراسانی است، در توسعه مصداق‌های امور حسبیه در کتابش «تبییه الامه و تنزیه المله» از آخوند خراسانی فاصله می‌گیرد. او در این کتاب ایجاد نظم و حفظ مملکت اسلامی را از مصداق‌های قطعی و مبرهن امور حسبیه در دوره غیبت دانسته است و به همین دلیل، با چنین توسعه‌ای، هر چند همچنان به نظریه ولایت عام فقیه اعتقاد ندارد، از نظر نتیجه و پیامد نظری به این نظریه نزدیک می‌شود. نائینی در این باره می‌نویسد: «در این عصر غیبت (علی مغیبه السلام)، آنچه از ولایت نوعیه را که عدم رضای شارع مقدس به اعمال آن‌خنی - در این زمینه معلوم باشد، وظایف حسبیه نامیده و نیابت فقهای عصر غیبت را در آن قدر متیقن و ثابت دانستیم و حتی با عدم ثبات نیابت عام در جمیع مناصب و چون عدم رضای شارع مقدس به اختلال نظم و ذهاب بیضه اسلام، بلکه اهمیت وظایف راجعه به حفظ و نظم مملکت اسلامی از تمام امور حسبیه از اوضاع قطعیات است، لہذا ثبوت نیابت فقها و نواب عام عصر غیبت در اقامه وظایف مذکوره از قطعیات مذهب خواهد بود.»^۲

به این ترتیب محقق نائینی وظایف مربوط به حفظ و نظم مملکت اسلامی را از امور حسبیه دانسته است، از باب قدر متیقن، نیابت فقها در این امور در دوره غیبت را به رسمیت می‌شناسد. با این نتیجه‌گیری همچنان در نظریه ولایت فقیه در امور حسبیه چند با توسعه امور حسبیه راه را برای ورود فعالانه‌تر فقیهان به عرصه سیاست و تصدی امور عمومی هموارتر می‌سازد. دومین بحثی که هم‌سویی محقق نائینی با آخوند خراسانی در آن مشاهده می‌شود، بحث مشروطیت است که سلطنت مشروطه را حکومت محدود به قانون می‌داند، اما بر مفهوم «مصلح نوعیه» در تعریف این نوع از حکومت تأکید می‌کند. در شماره آتی این بحث را ادامه خواهیم داد.

منابع در دفتر نشریه موجود است.

قانون جادویی اخلاق

محبوبه ابراهیمی

فعال اجتماعی

کتاب زندگی مملو از قوانین مکتوبی است که روابط انسانی را در قاعده و ضابطه خاص تعریف می‌کند؛ مثلاً زن در خانه موظف به تمکین و کسب اجازه از همسر است و مرد پرداخت نفقه او را بر عهده دارد؛ اما حقیقت این است که اگر خانه و روابط همسران را بر این مبنا تصور کنیم، شاهد روابط خشک، رسمی و خالی از احساس خواهیم بود که در اندک زمانی با دلزدگی همراه می‌شود و خستگی روح و روان را در پی خواهد داشت. چاره این دلزدگی‌ها، قوانین نانوشته‌ای است که چاشنی روابط انسانی می‌شوند و به زندگی در مسیر دوستی، مهر و محبت جریان می‌بخشند، «قانون‌های جادویی اخلاق».

این قوانین در تمام فصول زندگی، به ویژه در زندگی مشترک، از جایگاه خاصی برخوردار هستند؛ به طوری که می‌توان آنها را ضامن خوشبختی زوجین دانست. ما در آیات و روایات چیزی بالاتر از محبت خدا پیدا نمی‌کنیم. اوج همه ی سیر و سلوک‌ها و بندگی‌ها این است که انسان به این مقام برسد که خدا ما را دوست بدارد و ما هم خدا را دوست داشته باشیم. چیزی مثل محبت انسان را نمی‌سازند و به کمال نمی‌رسانند. روایت داریم که دین چیزی جز محبت نیست و محبت چیزی جز دین نیست. این محبت می‌تواند به بندگانه هم باشد. ما که می‌خواهیم به خدا محبت کنیم به بندگان خدا هم محبت کنیم زیرا خدا در بندگانش تجلی پیدا کرده است. زندگی وقتی بر مدار اخلاق و مؤلفه‌های اخلاقی شکل بگیرد، قوانین اخلاقی بر قواعد حقوقی پیشی می‌گیرد و خانه محلی برای دوستی و مهربانی می‌شود. مرد آراسته به فضائل اخلاقی، محبت را در قلب، کلام و عملش حفظ می‌کند، تشکر و قدردانی‌اش همیشگی است و وقت گذاشتن برای تفریح و سرگرمی در کنار همسر را چاشنی وظایفش می‌کند، عزت و احترام همسر را حفظ و زمینه آرامش و نشاط او را فراهم می‌کند و از اختلاف و مشاجره با او می‌گریزد.

زن نیز اگر جامه زیبای اخلاق را بر رفتار و گفتارش بپوشاند، روح انس، صمیمیت و صفا را در خانواده جاری می‌کند، جام زندگی را از شراب محبت و مهربانی پر می‌کند و نه تنها همسر، که دوستی مهربان و رفیقی همدل می‌شود. زندگی اخلاقی علاوه بر فواید و آثار بی‌بدیل اخروی و اجر و ثواب بی‌نظیر، برکات دنیوی فراوانی نیز به همراه دارد. نتایج تحقیقات متعدد نشان می‌دهد همسرانی که به اصول اخلاقی پایبندی بیشتری دارند، روابط سالم، بانشاط و ماندگارتری را تجربه می‌کنند. این زوج‌ها حس خوشبختی را بیش از دیگران تجربه می‌کنند و کمتر به افسردگی و انزوا مبتلا می‌شوند. در مقابل زن و شوهری که رفتارهای‌شان با بدخلق و بی‌احترامی پیوند خورده است یا فقط ظاهر روابط خود را در مقابل دیگران، خوب نشان می‌دهند، در روند زندگی دچار نزاع، خشونت، طلاق عاطفی و در نهایت طلاق رسمی می‌شوند.

در واقع، بد اخلاقی دیوار آرزوها و برنامه‌های زندگی را آوار می‌کند و امید برای خوشبختی و کامروایی باقی نمی‌گذارد؛ پس زندگی را بر مدار اخلاق بنا کنیم تا خوشبختی سهم ما باشد.

پادشاهی

به قیمت سلامت مردم

سودجویان در مواقع بحرانی دست به چنین کارهایی بزنند آن است که تاکنون دولت و نهادهای نظارتی به درستی با محترکان و سودجویان برخورد نکرده‌اند؛ یک برخورد جدی با یک متخلف و نشان دادن آن به جامعه موجب می‌شود تا افرادی که روی جان مردم قمار می‌کنند، متوجه شوند در صورتی که به دست قانون بیفتند، مجازات سخنی در انتظارشان خواهد بود و راه فراری نخواهند داشت.

دلیل دیگری که سبب می‌شود برخی فرصت‌طلبان به راحتی بتوانند در این مسیر قدم بردارند و جان مردم را به خطر بیندازند، این است که در سیستم تولید، واردات، صادرات، فروش، پخش و قیمت‌گذاری در کشورمان شفافیت کافی وجود ندارد. نبود شفافیت هم نتیجه‌اش چیزی جز ایجاد فساد نیست و در نهایت این مردم هستند که بیش از همه ضرر خواهند کرد.

باید بدانیم این بحران نیز مانند بحران‌های دیگر خواهد گذشت و ماندنی نیست، اما باید برنامه‌ریزی صحیحی صورت پذیرد تا دیگر شاهد این‌گونه اعمال زشت، قبیح و غیر انسانی از سوی کسانی که با جان مردم بازی می‌کنند، نباشیم.

و برخی خیرگزارهایها به او لقب «سلطان ماسک» می‌دهند. سلطان ماسک شاید قدری خنده‌دار به نظر برسد، اما اینکه افرادی حاضر باشند با جان مردم بازی کنند.

ماهسی گرفتن از آب گل‌آلود، آن هم به قیمت جان مردم فرسنگ‌ها با فرهنگ ما فاصله دارد؛ در عوض آن چیزی که در فرهنگ ما ریشه دارد، ایثار و از خود گذشتگی است. اکنون در عین اینکه عده‌ای از پرستاران و پزشکان برای خدمت به بیماران کرونایی از جان خود می‌گذرند و شب و روزشان را برای بهبودی این بیماران صرف می‌کنند، عده‌ای دیگری هستند که با جان مردم بازی می‌کنند. برای نمونه در همین چند روز گذشته یکی از سلبریتی‌ها اقدام به تبلیغ دارویی کرد و مدعی شد درمان قطعی کروناست؛ این در حالی است که هنوز هیچ واکسن و دارویی برای درمان این بیماری معرفی نشده است؛ هر چند دانشمندان در حال تحقیق برای ساخت چنین واکسنی هستند. باید با سوء استفاده‌کنندگان از اوضاع بحرانی و بازی‌کنندگان با جان مردم سریع‌تر وقایع‌تر از گذشته برخورد کرد.

یکی از دلایلی که سبب شده است برخی

کشور ما شده است؛ ویروسی که گفته می‌شود درمانی برایش وجود ندارد، باید تلاش کنیم تا به آن مبتلا نشویم و این یعنی لزوم استفاده از مواد ضد عفونی‌کننده و همچنین ماسک، که از شیوع آن جلوگیری می‌کند، بیش از پیش احساس می‌شود. از این رو انتظار می‌رود با مراجعه به داروخانه‌ها بتوان به راحتی این محصولات را تهیه کرد؛ اما گزارش‌های میدانی در چند روز اول انتشار این اخبار، نشان می‌دهد که در بسیاری از داروخانه‌ها ماسک و مواد ضد عفونی‌کننده پیدا نمی‌شود و در مواردی هم که می‌توان پیدا کرد احتمالاً به چند برابر قیمت باید آن را خریداری کرد.

همان‌گونه که می‌دانیم این محصولات در کشور خودمان تولید می‌شود و چیزی نیست که نیاز به واردات آن وجود داشته باشد و متأسفانه باز هم پای محترکان در میان است، عده‌ای فرصت طلب که به قیمت جان مردم می‌خواهند سودهای کلان به دست بیاورند. خیرهای متفاوتی مبنی بر کشف انبارهای احتکار ماسک و مواد ضد عفونی‌کننده می‌شنویم. حتی خبری منتشر می‌شود مبنی بر اینکه فردی نیم‌میلیون ماسک را احتکار کرده است

داستان

کوتاه‌ترین پیام عاشقانه!

به بهانه روز پدر

آقا جان روحیه شادی داشت و بعد از عمل شادی‌اش بیشتر شده بود، شوخی می‌کرد، می‌خندید و بحث‌ها و تحلیل‌های شبانه ما درباره مسائل روز ادامه داشت. اما به وضوح می‌فهمیدم که هنوز دلهره دارد. می‌ترسید چشمش را زیاد باز نگه دارد، می‌ترسد تلویزیون ببیند، می‌ترسد کتاب بخواند. یک روز از کوره در رفتن و گفتم: «تو جدی رفتی جبهه؟ ترس بابا، چشمت خوب شده، الان باید کلی خبر بخونی، فیلم ببینی، موبایلتو زیرو رو کنی، ترس دیگه خوب شدی، چیه فقط خوابیدی...»

نگاهم کرد، لبخندی زد و سکوت کرد؛ اما در میان سکوتش متوجه دلهره‌هایم می‌شدم. چند روز پیش در کتابخانه دانشگاه نشسته بودم، داشتم طراحی جذابی را برای آبار تمانی نوساز آماده می‌کردم که زنگ پیام کوتاه تلفنم به صدا در آمد.

با فکر اینکه پیام تبلیغاتی باشد، گوشی را باز کردم؛ اما شماره آقا جان بود.

باورم نمی‌شد. فقط یک کلمه نوشته بود: «قطره...!» فهمیدم قطره چشمش تمام شده؛ این کلمه برای من کلی معنا داشت؛ کوتاه‌ترین پیام عاشقانه دنیا بود! گریه‌ام گرفت. این یعنی من خویم، یعنی وقتی تو هستی نگرانی ندارم، یعنی من هنوز همان مرد محکم و شجاع سال‌های جنگم، یعنی من را که پدر پیر توام دست‌کم نگیر و صدها معنی دیگر که فقط و فقط خودم می‌توانم آنها را درک کنم.

آقا جان با یک کلمه کوتاه غافلگیرم کرده بود. مثل کودکی‌هایم، اما این بار انگار از توی خورجین دوچرخه‌اش یک سبد گل سرخ آورده بود و روی دامنم ریخته بود....

که برای همان، قطره تجویز شده بود؟ برگشتم و کنارش نشستم. نگاهش کردم و پرسیدم: «آقا جون قطره چشم واسه چی گرفتی؟»

من و من کرد و طفره رفت. دوباره پرسیدم و با کلی اکراه گفت که چشمش آب مروارید دارد و دکتر گفته باید عمل کند، اما نمی‌خواهد زیربار عمل برود؛ چون می‌ترسد همین یک چشم را هم از دست بدهد و آخر پیری ویال گردن ما بشود. با بعضی نگاهش کردم. آرام کنارش دراز کشیدم، درست مثل کودکی‌هایم. مادر اخم کرد و گفت: «بزرگ شدی، بلندشود دختر...»

بی‌توجه، به آقا جان خیره شدم. دستش را گرفتم و گفتم: «مگه من مُردم، اگه باید عمل کنی پس معطل چی هستی؟»

اینکه با چه ترقتند و اصراری آقا جان را راضی کردم، بماند. روزهای سخت بعد از عمل و مراقبت‌های ویژه و دلهره‌هایی که داشتیم به کنار، قلبم به درد می‌آمد از دیدن دست‌هایی که آقا جان روی زمین می‌کشید تا وسایل مورد نیازش را پیدا کند. یا از گوشه دیوار آرام آرام راه برود و بترسد که پایش به چیزی گیر کند...»

روزی که دکتر چشمش را باز کرد، خوشحالی‌توم چهره آقا جان موج می‌زد. خوب نگاهم کرد و گفت: «بهرتر می‌بینم بابا جان!»

از ذوق کردنش لذت بردم و به خانه برگشتم. مراقبت می‌خواست و من انگار تازه متوجه شده بودم باید بیشتر حواسم را بدهم به پدر و مادری که عمرشان را برای ما گذاشته بودند و حالا به مراقبت بیشتری نیاز داشتند.

خدا روشکر حال پدرم خوب بود و فقط باید قطره‌ای استفاده می‌کرد تا چشمش همیشه مرطوب بماند.

و تقلات بود. هر بار دست پدر به خانه می‌آمد و همه مساهجان زده بودیم تا ببینیم این بار با چه چیزی غافلگیر می‌شویم؛ اما بزرگ‌تر که شدیم، همه چیز تغییر کرد. خواهر و برادرم هر کدام دنبال زندگی‌شان رفتند و من ماندم و پدرم که دیگر جوان نبود و گرد پیری سر و صورتش را پوشانده بود و مادری که همیشه نگران بود.

روزهای کودکی تمام شده بود و من سرگرم زندگی‌ام بسودم و هم‌زمان با تحصیل کار هم می‌کردم. دلخوشی‌های روزگار تغییر کرده بود و وقتی شب‌ها به خانه می‌رسیدم، در حال خوردن شام به اخبار گوش می‌دادم و با آقا جان وقایع روز را بررسی و تحلیل می‌کردیم. گاهی هم با مادرم درباره نوه‌ها و اقوام حرف می‌زدیم. تنها دلخوشی پدرم مادرم همین چند دقیقه رد ویدل اطلاعات بود.

سال پیش با خواهر و برادرم هماهنگ کردیم و دو تا تلفن همراه برای‌شان خریدیم تا هم سرگرم باشند و هم قابل دسترس...»

فناوری هیچ‌گاه جای خودش را در میان آقا جان و مادرم باز نکرد. آنها از تلفن همراه فقط جواب دادن را یسار گرفته بودند و دنبال فضای مجازی و... نبودند. تلفن آقا جان همیشه پر از پیامک‌های نخوانده و تبلیغاتی بود که هر وقت فرصت می‌شد خودم همه را پاک می‌کردم.

یکی دو ماه پیش بود که از دانشگاه خسته و کوفته به خانه رسیدم. شام را که خوردیم، آقا جان، از خبرها برابرم گفت و بی‌حوصله دراز کشید. من هم به سمت اتاقم رفتم، اما شنیدم که مادرم آرام از آقا جان پرسید: «حاجی قطره چشمتو بیارم؟» چند لحظه سر جابم ایستادم. قطره چشم؟ آقا جان یک چشم بیشتر نداشت، چه شده بود

حمیدرضا حیدری

روزنامه نگار

سال گذشته در اوج تحریم‌های ظالمانه آمریکا و خروج «ترامپ» از برجام برخی از محصولات و لوازم اساسی در بازار کمیاب و به تبع آن قیمت‌ها افزایش پیدا کرد.

یکی از این محصولات پوشک بود که یا پیدا نمی‌شد یا اگر می‌شد، قیمتش چند برابر پیش از شروع تحریم بود؛ دلیل این گرانی هم البته تحریم نبود، بلکه احتکار این کالا به دست برخی افراد سودجو و فرصت‌طلب بود. در همان ایام هر روز خبر کشف چندین انبار پوشک در رسانه‌ها منتشر می‌شد؛ برای نمونه در یازدهم شهریور سال ۱۳۹۷ در خبرها آمده بود یک انبار در استان البرز حاوی یک میلیون و ۲۰۸ هزار بسته پوشک به ارزش تقریبی ۶۰ میلیارد تومان کشف شد. بی‌ثباتی قیمت‌ها در بازار و طمع کسب سود بیشتر موجب شده بود عده‌ای به فکر انبار کردن این قلم کالا بیفتند که این، موجبات کاهش عرضه پوشک نوزادان در بازار داخلی و متعاقب آن افزایش قیمت را فراهم کرده بود. مدتی بعد البته با تمهیدات مسئولان مربوط وضعیت پوشک در بازار به وضعیت طبیعی بازگشت. برنج، شکر، روغن، گوشت و مرغ، لوازم خانگی و دیگر اقلام اساسی جزء کالاهایی بودند که در همین ایسام آغاز تحریم‌ها و هم‌زمان با بالا رفتن قیمت ارز در انبارهای گوناگون احتکار شده بودند تا پس از افزایش قیمت به بازار عرضه شوند و از آن زمان بود که نام سلاطین وارد اقتصاد و جامعه شد.

زمانی که نام‌های سلطان سکه، سلطان شکر، سلطان شیشه، سلطان خودرو، سلطان کاغذ و... را می‌شنویم، باید بدانیم این نام‌ها به افراد فرصت طلب و سودجویانی اطلاق می‌شود که در آن زمینه خاص، یک ابر محترک بوده‌اند و به واسطه احتکار کالایی به عنوان سلطان آن نام‌گذاری شده‌اند. اکنون نیز مدتی است کرونا ویروس جدید وارد

نقیسه محمدی

داستان‌نویس

چشمم چپ پدرم نابینا بود و از وقتی یادم می‌آید همان‌طور دیده بودم.ش. هیچ وقت درباره معیوب بودن چشمش سوالی نپرسیده بودم، یعنی دلم نمی‌آمد بپرسم، فکر می‌کردم پدرم دلشکسته و خجالت‌زده می‌شود.

آقا جان آسم هم داشت. خیلی وقت‌ها با صدای سرفه‌اش از خواب می‌پریدم و من که به او وابسته‌تر از بقیه بودم، از همان کودکی دست‌و‌دلم می‌لرزید که نکند بالای سر بهترین پدر دنیا بیاید و شسب تا صبح خواب‌های وحشتناک می‌دیدم. بالاخره دم صبح به آغوشش پناه می‌بردم و اگر چه خس خس سینه‌اش زیاد بود؛ اما با همان موسیقی حضن‌ور او را کنارم حس می‌کردم و به خواب عمیق و دلچسپی فرو می‌رفتم.

قضیه چشم آقا جان برای‌ام مثل یک راز مگو بود که بالاخره یک شب برملا شد.

با صدای سرفه‌اش از خواب پریدم. صدای مادر را می‌شنیدم که دست‌پاچه دنبال آب و دارو و دستگاه اکسیژن می‌گشت. در میان گریه‌هایم همه چیز را فهمیدم، چشمی را که با ترکش رفته بود و تنگی نفسی را که یادگار جنگ بود. پدرم به خاطر برادر بزرگم که واهمه شب‌های بیماران را داشت و اثرات منفی چند سال جنگ، هنوز در وجودش بود، حرف زدن درباره جنگ و بمب و جراحت را ممنوع کرده بود.

تا وقتی بچه بودیم، به تنها چیزی که فکر می‌کردیم خورجین دوچرخه آقا جان بود که وقتی وارد خانه می‌شد، پر از میوه و خوراکی

کتاب بخوانیم فیلم ببینیم شاد باشیم

راهکارهای فرهنگی برای مدیریت اوقات در روزهای کرونایی

نسیم اسپور

دبیر گروه فرهنگ

این روزها تب کرونا در جامعه زیاد شده است، تبی که نه فقط جامعه ایرانی، بلکه تمام دنیا را فرا گرفته و موجب شلده است استرس زیادی به افراد منتقل شود. در این اوضاع قطعاً حفظ آرامش خود و خانواده و دعوت دیگران به آن می‌تواند تا حد زیادی به طس کردن این برهه و بحران کمک کند؛ زیرا به گفته محققان و دانشمندان، استرس یکی از مؤثرترین عوامل بیماری روحی و جسمی است که انسان را برای بروز دیگر بیماری‌ها مستعد می‌کند؛ البته داشتن این آرامش هیچ‌گونه منافاتی با رعایت اصول بهداشتی و پزشکی ندارد؛ زیرا همان‌گونه که کاهش استرس عاملی در جلوگیری از بیماری است، رعایت اصول بهداشتی نیز گفته همان دانشمندان است و باید جدی گرفته شود؛ اما در وضعیت کنونی آنچه مهم است، این است که بیش از قبل مطالعات خود را افزایش دهیم و به خواندن کتاب‌های داستانی و رمان رو بیاوریم تا زندگی متفاوتی را برای مان تداعی کند؛ زندگی‌ای که در آن

خبری از مشکلات کنونی نیست و می‌دانیم هر چه هست، داستان است. این موضوع موجب می‌شود تا حلدی از استرس‌های مان کاسته شود و خود را در دنیای دیگری تصور کنیم. محققان دانشگاه «ساکس» به این نتیجه رسیده‌اند که مطالعه در مقایسه با سایر فعالیت‌ها، مانند موسیقی، پیاده‌روی یا نوشیدن یک فنجان قهوه، بهترین روش برای غلبه بر استرس است. در این آزمایش افراد، با مطالعه به مدت شش دقیقه توانسته بودند استرس خود را کاهش دهند. همچنین در تحقیق دیگری درباره تأثیر مطالعه در کاهش استرس، این نتایج کسب شده است که افرادی که از کتاب خودخوان برای از بین بردن استرس استفاده می‌کردند، زودتر از افرادی که به مشاور یا روانشناس مراجعه می‌کردند توانستند استرس خود را کاهش دهند. با وجود این، متأسفانه، در دنیای امروز افراد حتی مطالعه کردن را در اینترنت‌ها و جست‌وجوی‌های اینترنتی دنبال می‌کنند؛ این در حالی است که بیشترین تأثیر مطالعه نه از روی سایت و اینترنت، بلکه مطالعه کتب به ویژه به شکل سنتی است. خواندن یک کتاب خوب پیش از خواب ۶۸ درصد به کاهش استرس و دور شدن از مشکلات روزمره

کمک می‌کند و به خواب بهتر منجر می‌شود؛ بنابراین شک نکنید که یکی از بهترین درمان‌ها و تجویزهای خانگی همین است. اما راهکار فرهنگی دیگر برای کاهش این‌گونه استرس‌ها، این است که تلاش کنید تا بیش از هر برنامه‌ای، برنامه‌های امیدوارکننده به آینده، سریال‌های کمدی و سایت‌های طنز را پیگیری کنید؛ این به آن معنا نیست که از کسب آگاهی‌های روزمره درباره موضوع روزی مانند کرونا بکاهد، بلکه باید تا می‌توانید موجبات شادی و شغف روحی خود را فراهم کنید؛ البته قطعاً وظیفه رسانه ملی نیز در این راستا بسیار مهم‌تر و مؤثرتر از دیگر نهادها و رسانه‌هاست؛ بنابراین باید بخش برنامه‌های طنز و کمدی در دستور کار صدا و سیما قرار بگیرد که خوشبختانه بعد از گذشت دو روز از شیوع کرونا در کشورمان این اتفاق، هر چند کم، صورت گرفت و خبری با این تیت در رسانه‌ها منتشر شد که «تلویزیون دوز طنز را بالا برد».

در این خبر آمده بود شبکه سوم سیما تصمیم گرفته است با توجه به تعطیلی مدارس و وضعیت ویژه کشور، برنامه‌های طنز را افزایش دهد؛ البته پس از اعلام این خبر بقیه شبکه‌ها نیز به میدان آمدند و تصمیم گرفتند همین شیوه را پی بگیرند. بعد از

تغییر جدول پخش شبکه سه، چهار، پنج، سلامت و برخی برنامه‌های رادیویی، شبکه یک و شبکه نمایش هم تصمیم گرفتند در روزهای پایانی اسفندماه تا رسیدن به ایام نوروز، آنتنی شاد برای مردم ایجاد کنند. هر چند برنامه‌هایی که نام‌شان در اخبار ذکر شده بود، تکراری و بعضی بسیار قدیمی بودند، اما باز جای شکرش باقی است مدیران اوضاع را درک کرده‌اند و می‌دانند که نیاز روز جامعه چه می‌تواند باشد. امیدواریم این‌گونه تصمیم‌گیری‌ها بیش از این جدی گرفته شود و پس از طی این دوره نیز مدیران به اهمیت این‌گونه سریال‌ها و برنامه‌ها بیش از پیش پی ببرند تا مجبور نشوند در زمان‌های بحرانی، فقط از آثار قدیمی کمک بگیرند، بلکه حداقل در تمام فصول سال، به جز ایام شهادت، یک سریال طنز را در برنامه کار رسانه ملی قرار دهند؛ زیرا قطعاً برنامه‌های طنز و کمدی یکی از مناسب‌ترین راهکارها برای کاهش استرس است؛ اما قبل از تمام اینها باید گفت مهم‌ترین و مؤثرترین اقدام فرهنگی برای کاهش اضطراب و استرس این است که به آموزه‌های دینی و اعمال مذهبی فردی پناه ببریم و سعی کنیم در این ایام بیش از هر زمان دیگر آرامش خود را با خواندن قرآن و نماز حفظ و تضمین کنیم.

۱۳
فرهنگ

شماره ۹۳۷ | دوشنبه ۱۲ اسفند ۱۳۹۸

صداقت

فضای مجازی

همدلی یا ترساندن مردم؟

شاهرخ صالحی کوه رودی

روزنامه‌نگار

باشیوع کرونا در چین، برخی از هنرمندان و افراد شناخته‌شده چینی در سراسر دنیا، با هم‌پاری به مردم یا کمک‌های نقدی همدردی خود را اعلام کردند. در ایران هم برخی هنرمندان، راه و روش متفاوتی را در پیش گرفتند. برخی در پست‌های اینستاگرامی، در وضعیتی که آمارهای اولیه از شیوع کرونا در ایران بسیار ناچیز بود، از «فاجعه» خبر دادند و منجر به یک ترس عمومی در جامعه شدند. پس از این پست‌ها، در اوضاعی که ترس عمومی موجب هجوم مردم برای خرید ماسک، اسپری ضدعفونی، قرص ویتامین سی و حتی تریبارهایی مثل زنجبیل یا سیر شده بود و متناسب نبودن عرضه با تقاضا در بازار احساس می‌شد، «بهنوش بختیاری» که اتفاقاً در اینستاگرام دنبال‌کننده زیادی دارد، اقدام به تبلیغ یک دارو می‌کند. هنگامی که حتی چین، به عنوان اولین کشور درگیر با این بیماری، هنوز نتوانسته بود دارویی قطعی برای این بیماری پیدا کند، معلوم نیست که یک بازیگر که این روزها در حوزه کاری خود نیز پیشنهادهای زیادی ندارد چگونه توانست با قطعیت از شناسایی، عرضه و فروش تجاری یک دارو خبر دهد؟

البته موضوع دخالت سلبریتی‌ها در ماجرای بیماری‌ها، محدود به همین مورد نمی‌شود. پیش از این هم، «مهناز افشار» در تبلیغی درباره داروی تزریقی «نالوکسان»، مدعی درمان اعتیاد با این دارو شده بود که البته با واکنش شدید جامعه پزشکی رویه‌رو شد و بسیاری از پزشکان اعلام کردند مصرف این دارو، بدون تجویز پزشک، خطر مرگ را برای افراد در پی دارد.

بازیگران، هنرمندان و سایر چهره‌های اجتماعی و شناخته‌شده، حداکثر می‌توانند در زمینه هنر خود یا رشته‌ای تخصصی که دارای تجربه و دانش هستند اظهار نظر کنند؛ ولی آیا اینها در زمینه پزشکی، داروسازی، جامعه‌شناسی یا حتی سیاست هم دارای تخصص و شناخت هستند؟ موضوع مسئولیت اجتماعی افراد، یک امر عمومی نسبت به همه کسانی است که در جامعه شناخته شده و دارای ظرفیت اجتماعی هستند، اما مسئولیت اجتماعی، باید برای حمایت از افراد جامعه و همراهی و همدلی با مردم باشد. قرار نیست مسئولیت اجتماعی به خلاف ماهیت آن تبدیل شود و مردم را بترساند یا آنها را به کام مرگ بکشاند. یکی از مشکلاتی که در کشور ما در چند سال اخیر، زمینه‌ساز بسیاری از مشکلات شده، دخالت این چهره‌ها در اموری است که نه تنها ارتباطی به آنها ندارد، حتی دخالت آنها می‌تواند خسارت و ضررهای جبران‌ناپذیری را به مردم وارد کند. اگر در نتیجه مصرف دارویی که یک هنرمند تبلیغ می‌کند، عده‌ای جان خود را از دست دهند، آیا این جماعت پاسخگو خواهند بود؟ به نظر می‌رسد، «تشویش اذهان عمومی» و «دخالت غیرمجاز در امور پزشکی و دارویی» به عنوان دو جرم عمومی که از سوی هر کسی قابل ارتکاب و تعقیب است، باید درباره این چهره‌ها هم موضوعیت پیدا کند و دادستانی در راستای حمایت از حقوق عامه، در موارد مشابه، با اعلام جرم علیه این افراد، زمینه رفتارهای مجرمانه بعدی را سلب کند؛ البته بعد از اقدام بهنوش بختیاری سخنگوی تعزیرات به این موضوع واکنش نشان داد و بیان داشت یکی از سلبریتی‌ها اقدام به تبلیغ پیشگیری و درمان کرونا می‌کند و ما از مردم می‌خواهیم به این تبلیغات توجهی نکنند؛ البته دادستانی با این فعالیت‌ها برخورد خواهد کرد.

برداشت

شناخت ائمه اطهار (ع)

نگاهی به کتاب انسان ۲۵۰ ساله

فرهنگ اسلامی بیشتر بر مصداق خاصی از آن اطلاق می‌گردد و آن، پیشوایی و رهبری در شئون اجتماعی است؛ چه فکری و چه سیاسی، در هر جا از قرآن که مشتقات واژه امامت مانند امام و ائمه به کار رفته، ناظر به همین معنای خاص، یعنی پیشوایی امت است.

کتاب انسان ۲۵۰ ساله برگرفته از عبارتی است که رهبر معظم انقلاب برای توصیف زندگی ائمه اطهار (ع) بیان کرده‌اند. ایشان ائمه معصومین (ع) را چنین توصیف کردند: «بارها گفتم زندگی ائمه اطهار را که ۲۵۰ سال طول کشیده، زندگی یک انسان به حساب بیاوریم، یک انسان ۲۵۰ ساله. از هم جدا نیستند، کلهم نور واحد.» کتاب انسان ۲۵۰ ساله تا به حال به زبان‌های انگلیسی، فرانسوی و هوسا (یکی از زبان‌های چادی و از خانواده زبان‌های آفریقایی-

هم‌اکنون در قالب کتابی با عنوان «انسان ۲۵۰ ساله» گردآوری شده است. کتاب انسان ۲۵۰ ساله به دنبال انتقال مفهومی متعالی از مسیر و مقصد زندگی مجاهدانه ائمه (ع) است و از این رو بیش از آنکه یک کتاب تاریخی صرف باشد، یک فراتحلیل تاریخی است. در بخشی از مقدمه این کتاب چنین آمده است: «زندگی ائمه (ع) را ما باید به عنوان درس و اسوه فرا بگیریم، نه فقط به عنوان خاطره‌های شکوهمند و ارزنده؛ و این بدون توجه به روش و منش سیاسی این بزرگواران، ممکن نیست.» انسان ۲۵۰ ساله کتابی است که در قالب ۱۷ بخش، سیره سیاسی ائمه اطهار (ع) را تبیین می‌کند؛ این کتاب امام‌زمان (ع) را غایت حرکت انسان ۲۵۰ ساله می‌داند. در خلاصه کتاب انسان ۲۵۰ ساله می‌خوانیم: «واژه امامت، که در اصل به معنای مطلق پیشوایی است، در

بهاره سحری

خبرنگار

انسان همواره به دنبال تکامل بوده است و ائمه اطهار (ع) نماد حقیقی این تکامل به حساب می‌آیند. در طول تاریخ اسلام کتاب‌های بی‌شماری برای شناخت ابعاد شخصیتی و زندگی ائمه اطهار (ع) نوشته شده است؛ برخی از این کتاب‌ها نتیجه گردآوری سخنان بزرگان و کارشناسان دینی هستند. رهبر معظم انقلاب در سال‌های گذشته و مراسم‌های مختلف تلاش کرده‌اند ابعاد مختلف شخصیتی ائمه اطهار (ع) را بیش از پیش به همگان نشان بدهند؛ ایشان در بازه زمانی اردیبهشت سال ۱۳۵۹ تا اسفند سال ۱۳۸۹ سخنانی درباره زندگی سیاسی و مبارزاتی امامان شیعه بیان کردند و این سخنان

سینما

اکران نوروز

بازیوو، شنای پروانه و لاله در سینما

«شنای پروانه» به کارگردانی محمد کارت، «لامینور» به کارگردانی داریوش مهرجویی، «لاله» به کارگردانی اسدالله نیک‌نژاد، «بازیوو» به کارگردانی امیرحسین قهرایی، «پسرکشی» به کارگردانی محمدهادی کریمی و «زن‌ها فرشته‌اند» به کارگردانی حسین فرحبخش فهرست فیلم‌هایی است در نوروز ۱۳۹۹

اکران می‌شوند. گفتنی است، فیلم «شنای پروانه» بهترین فیلم از نگاه مردم در سی و هشتمین جشنواره فجر شناخته شده است. پیش از این هم فیلم «خوب، بد جلف ۲» به نویسندگی و کارگردانی پیمان قاسم‌خانی به عنوان فیلم نوروزی اکرانش آغاز شده است.

کلیشه

خانه امن

سریال جاسوسی و امنیتی

«ابوالفضل صفری» تهیه‌کننده این سریال تلویزیونی که پیش از این «تورر خاموش» و «سارق روح» را روی آنتن داشته است، گفت: «این سریال امنیتی و جاسوسی است و چند ماهی هم از تصویربرداری‌اش می‌گذرد؛ این سریال تلویزیونی به تهدیدات داعش و چگونگی طراحی کشورهای غربی و کم‌کم‌های

مالی منطقه‌ای به این گروه تروریستی می‌پردازد. خط اصلی قصه آن سناریوی آمریکا برای ناامنی «خانه امن ما» است. تاکنون بازیگرانی، همچون حمیدرضا پگاه و سیما تیرانداز جلوی دوربین رفته‌اند و به تدریج نام دیگر بازیگران هم اعلام خواهد شد.»

کتاب

نمایشگاه کتاب

برگزاری بعد از ماه مبارک رمضان

دبیر شورای سیاست‌گذاری و سخنگوی سی‌وسومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران از تعویق زمان برگزاری این رویداد فرهنگی خبر داد و گفت: «با مصوبه شورای سیاست‌گذاری، سی‌وسومین نمایشگاه کتاب تهران بعد از ماه مبارک رمضان برگزار خواهد شد.» «ایوب دهقانکار» گفت:

«با عنایت به اینکه هدف از برگزاری نمایشگاه کتاب تهران ایجاد فضایی آرام و دلنشین، محیطی فرهنگی برای دوستداران و علاقه‌مندان به کتاب و کتاب‌خوانی و از سوی دیگر تقویت چرخه اقتصادی نشر کشور است.»

نکته گرام

حسین امیرعبداللهیان: «شاید سال‌ها بعد، روشن و افشا شود که ویروس کرونا، جنگ بیولوژیک کاخ سفید علیه رقبای بزرگ جهانی آمریکا بوده است که علاوه بر بخش‌هایی از جهان به مردم آمریکا هم سرایت کرد.»

کیانوش جهانپور: «ادعای این رسانه بی‌ربط است و باز هم به کاهدان زده است. کرونا برای مردم دنیا رنج و بیماری است، ولی برای این شبکه‌های ماهواره‌ای و همتایان‌شان در شبکه‌های سعودی و آلپانی، نان‌آور شده است و مطامع پست سیاسی را در اضطراب و نگرانی ملت‌ها جست‌وجو می‌کنند.»

علی ربیعی: «دارم نوشته‌های فضای مجازی درباره کرونا را رصد می‌کنم. خوشحالم که کثیری از صمیم قلب در پی انتشار اطلاعات درست، گفتار امیدبخش و تقویت روح جامعه‌اند. نوشته‌های خیرخواهانه بسیاریند. انتقادات نویسندگان را منتقل می‌کنم تا بهتر تصمیم بگیریم. این نوشته‌ها امید و قوت قلب برای مردم هستند. قلم امیدواران پایدار. می‌دانم کاستی‌هایی داشته‌ام اما بیشتر از آن می‌دانم که اگر به یکدیگر کمک نکنیم، کم می‌آوریم. با تمام قوا سعی می‌کنیم صادق، قوی و شفاف باشیم، لطفاً یکدیگر را تنها نگذاریم. بدون مردم موفق نیستیم.»

سعید جلیلی: «ساختار اداری اجرایی کشور بیش از آنکه مشوق و محرک ظرفیت‌های کشور باشد، برای آن مانع است، مثلاً کسانی که در کشاورزی، صنعت، بازرگانی، فرهنگ و هنر فعالیت می‌کنند، وقتی می‌شنوند باید بروید کاری را از یک ساختار اداری و دولتی انجام بدهید به جای خوشحالی؛ نگران می‌شوند. در حالی که باید برعکس باشد.»

نرم افزار

«جیم» مربی ورزشی

شخصی شما

اپلیکیشن «جیم»، مجموعه‌ای کامل و حرفه‌ای از ویدئوهای ورزشی است که به کمک آن می‌توانید به راحتی و بدون اینکه مجبور باشید به باشگاه بروید، در خانه ورزش کنید. اپلیکیشن جیم بر مبنای جنسیت و مشخصات فردی شما، از جمله قد، وزن و سن، به شما تمرینات ورزشی می‌دهد. مربیان و ورزشکاران حرفه‌ای همه ویدئوهای ورزشی جیم را تهیه کرده‌اند.

جیم بیش از ۱۵۰ ویدئوی اختصاصی ورزشی دارد و به محض ورود به اپلیکیشن می‌توانید به تمرینات مختلف دسترسی داشته باشید. با وارد کردن اطلاعات شخصی می‌توانید برنامه شخصی سازی شده خودتان را بسازید.

ضد بحران یا بحران ساز

کارکرد دوگانه فضای مجازی در مواجهه با موضوع کرونا

در هدایت افکار عمومی و در مواجهه با این بحران برعهده دارند؛ زیرا در شرایط بحرانی رسانه‌های رسمی عمدتاً دنباله‌رو رسانه‌های اجتماعی هستند و از آنها به عنوان منبعی برای جمع‌آوری اخبار و اطلاعات روزآمد مربوط به بحران بهره می‌برند، حتی برخی مسئولان نیز به جای مصاحبه با رسانه‌های رسمی، اخبار مهم خود را از طریق این شبکه‌های مجازی نشر می‌دهند؛ از این رو با توجه به عدم امکان کنترل رسانه‌های غیر رسمی از جنس توئیتر، به نظر می‌رسد کشور ما همواره در شرایط بحرانی شاهد یک بحران رسانه‌ای و اطلاع‌رسانی نیز هست که اغلب بحران رسانه‌ای هزینه‌های بیشتری را نسبت به بحران اصلی به کشور تحمیل می‌کند. از این رو، به نظر می‌رسد نهادهای عالی کشور، از جمله شورای عالی امنیت ملی بایستی سازوکار مشخصی را برای اطلاع‌رسانی کشور در شرایط بحران طراحی و اجرا کنند تا علاوه بر ملزم ساختن مسئولان مختلف و متنوع کشور به رعایت وحدت اطلاع‌رسانی و عدم خبرسازي شخصی درباره بحران‌ها، زمینه شکل‌گیری یک مرجع مشخص برای رسیدگی به فرایند اطلاع‌رسانی در شرایط بحران نیز مهیا شود.

درباره ویروس کرونا از هشتگ‌های #کرونا، #ویروس_کرونا و #کروناویروس استفاده می‌کنند که حجم بالای تولید محتوا با استفاده از این هشتگ‌ها تبدیل شدن این سه هشتگ به ترندهای برتر شبکه‌های اجتماعی را در پی داشته است و به نظر می‌رسد طی هفته‌های پیش رو و تا پایان شیوع این ویروس، شاهد در صدر توجه بودن این هشتگ‌ها خواهیم بود. متأسفانه، در این شرایط دشمن نیز بیکار ننشسته است و با سوار شدن بر هشتگ‌های پرمخاطب و تولید و برجسته‌سازی اخبار جعلی (Fake News) سعی در تشویش افکار عمومی و ناکارآمد جلوه دادن نظام در مواجهه با ویروس کرونا دارد که از جمله این اخبار جعلی می‌توان به انتشار نامه استعفای وزیر بهداشت اشاره کرد. دشمن با جعل خبر استعفای وزیر بهداشت تلاش کرد این تصویر را به ذهن مخاطبان ایرانی القا کند که شدت شیوع کرونا به حدی رسیده که حتی عالی‌ترین مقام وزارت بهداشت و درمان از مواجهه با آن درمانده شده است و به همین دلیل قصد استعفا دارد. حال اگر بپذیریم که ماجرای شیوع ویروس کرونا یک بحران بهداشتی است، بدون شک در این شرایط رسانه‌های اجتماعی مهم‌ترین نقش را

مقامات رسمی وزارت بهداشت تکذیب شد، اما به دلیل آنچه بحران مرجعیت رسانه‌ها و مقامات رسمی دولت خوانده می‌شود، عملاً افکار عمومی کمتر به این دست تکذیبی‌های مقامات رسمی توجه می‌کنند؛ از این رو این دست خبرسازي‌ها، از جمله در مورد اخیر، عملاً به تشویش اذهان عمومی کشور منجر شد که البته مورد ذکر شده در رسانه‌های بین‌المللی به عنوان یک خبر تخریبی ضد ایرانی انعکاس قابل توجهی یافت، تا جایی که شبکه عربی «الحدث» در خبرسازي کذب خود ویروس کرونای شایع شده در ایران را یک ویروس جهش یافته و مقاوم‌تر از نمونه چینی آن معرفی کرد. خو شیخانه، فارغ از این دست اظهارات مسئولان، بخش قابل توجهی از کاربران فضای مجازی با بهره‌گیری از تریبون‌های شخصی خود در رسانه‌های اجتماعی، از جمله اینستاگرام و توئیتر دست به هوشیارسازی چه افزایش آگاهی عمومی کاربران نسبت به راهکارهای پیشگیری و مقابله با ویروس کرونا زدند و موجب شدند آموزش‌های پیشگیری از ابتلا به این ویروس در سطح قابل توجهی در دسترس عموم کاربران قرار گیرد. این کاربران برای هم‌رسانی اخبار و اطلاعات

نوید کمالی

کارشناس رسانه

طی هفته گذشته اعلام مستمر آمار رو به افزایش افراد مبتلا به کرونا موجب بروز موجی از تنش‌ها و واکنش‌ها در فضایی حقیقی و مجازی کشور شد که نقطه اوج آن را می‌توان ادعای تکذیب‌شده نماینده قم مبنی بر مرگ ۵۰ نفر از شهروندان قمی به دلیل ابتلا به ویروس کرونا دانست. «احمد امیرآبادی» عضو هیئت‌رئیس مجلس شورای اسلامی در انتقاد به عملکرد ضعیف دولت در کنترل وضعیت شیوع ویروس کرونا گفته بود: «حدود سه هفته از شیوع ویروس کرونا در قم می‌گذرد، اما دولت در این باره هیچ چاره‌اندیشی و اقدامات پیشگیرانه‌ای صورت نداده است.»

نماینده مردم قم در مجلس با بیان اینکه چون این شهر مرکز بحران است، وضعیت آن در حالت قرمز قرار دارد، گفت: «تاکنون ۵۰ نفر از مبتلایان به کرونا در قم جان خود را از دست داده‌اند و دولت هیچ اقدامی تاکنون انجام نداده است.» البته این اظهارات از سوی

پژواک

چت بهداشتی!

با انگشتان دست خود میکروب‌ها را از دست به تلفن همراه و برعکس انتقال می‌دهید، حالا فکر کنید اگر این میکروب‌ها پاتوژن داشته باشند، چه خواهد شد؟ بهترین روش برای جلوگیری از انتقال پاتوژن‌ها، شست‌وشوی دست‌هاست. قبل و بعد از استفاده از تلفن همراه، دست‌های خود را بشویید. شاید اگر بدانید از هر شش تلفن همراه، یکی آلوده به «ای.کلی» است، حتماً این کار را خواهید کرد. ای.کلی مشکلات روده، گوارش، مسمومیت غذایی و... را در پی دارد و در جهان بسیار شایع است. خیلی از بیماری‌ها، مانند ویروس‌هایی که آنفولانزا یا حتی سرماخوردگی معمولی را در پی دارند، به آسانی با تماس دست منتقل می‌شوند و بر سطوح گرم تکثیر می‌یابند، تلفن همراه هم در هنگام کار، شارژ و... سطحی گرم و مناسب برای تکثیر است. روش دیگر ضدعفونی کردن تلفن همراه از میکروب‌هاست. با استفاده از الکل، هر شش ساعت تلفن همراه خود را ضدعفونی کنید. امیدواریم با رعایت این نکات، هر نوع باکتری، ویروس و به ویژه کرونا از شما دور باشد.

محمد صالح نادری

کارشناس فناوری اطلاعات

وقتی وارد سرویس بهداشتی‌های عمومی می‌شوید، دستگیره درب را با آکراه می‌بندید و سریعاً به دنبال خلایقی از آنجا هستید! شاید نمی‌دانید که میکروب‌های روی تلفن همراه شما خیلی بیشتر از میکروب‌های موجود در یک توالت عمومی است؛ اما تلفن همراهتان را کنار بشقاب غذا می‌گذارید، لقمه‌ای غذا می‌خورید و استیکری به دوست‌تان می‌فرستید و در این بین، ندانسته احتمالاً میکروب‌هایی هم نوش جان می‌کنید! حتماً به این فکر می‌کنید که پس چرا تا به حال مریض نشده‌اید؟ باید گفت تعداد میکروب‌های موجود روی تلفن همراه بسیار زیاد است، اما درصد کمی از آنها بیماری‌زا هستند و کارشان با بدن دارای علائم است. کاربران تلفن همراه باید نگران پاتوژن‌ها که ویروس‌ها و باکتری‌ها را حمل می‌کنند، باشند. شما وقتی از تلفن همراه استفاده می‌کنید،

ترفندستان

آپدیت ممنوع!

کرده‌ها و از این طریق سعی دارد تا علاوه بر ارتقای سطح ایمنی محصول معروف خود، مانع بهره‌برداری کاربران از نسخه‌های کرک شده ویندوز شود؛ البته این رویکرد مطلوب بسیاری از کاربران نیست. خوشبختانه، برای ممانعت از به‌روزرسانی خودکار ویندوز می‌توانید کانکشن اتصال به اینترنت را در حالت metered قرار دهید؛ زیرا در این حالت ویندوز دریافت داده‌ها را محدود می‌کند. به طور خودکار ویندوز ۱۰ برخی کانکشن‌ها را در حالت metered قرار می‌دهد؛ اما ما نیز می‌توانیم کانکشن‌های دلخواه خود را در حالت محدود قرار دهیم. در این حالت محدود، آپدیت‌های ویندوز دانلود نمی‌شوند. این را هم یادآور می‌شویم که بعد از قطع اتصال و اتصال دوباره، وضعیت کانکشن از حالت metered خارج نمی‌شود. پس پیشنهاد می‌شود اگر از اینترنت با ترافیک محدود استفاده می‌کنید، حالت metered را بر روی آن فعال کنید؛ اما برای به‌روزرسانی در ساعات رایگان اینترنت این حالت را غیرفعال کنید

مصدق دلوری

کارشناس فناوری

بدون شک، ویندوز ۱۰ یکی از بهترین نسخه‌های ارائه شده سیستم عامل ویندوز است؛ اما این سیستم عامل ویژگی‌هایی دارد که یکی از مهم‌ترین آنها به‌روزرسانی خودکار آن از طریق برنامه «UPDATE» خودکار ویندوز است و چه کاربر بخواهد و چه نخواهد، این سیستم عامل به‌روزرسانی‌های مورد نیاز خود را انجام می‌دهد. البته دریافت به‌روزرسانی‌ها موجب ایمن‌تر شدن سیستم عامل شما می‌شود؛ اما این عمل معایب خاص خود را دارد که مهم‌ترین آن مصرف حجم بالایی از اینترنت کاربران است؛ از این رو در ادامه طریقه غیرفعال کردن به‌روزرسانی خودکار ویندوز ۱۰ و به دست گرفتن کنترل به‌روزرسانی سیستم خود را آموزش می‌دهیم؛ هر چند در ویندوز ۱۰ به صورت رسمی قابلیت غیرفعال‌سازی دریافت به‌روزرسانی‌ها تعبیه نشده است؛ زیرا مایکروسافت به‌روزرسانی ویندوز را اجباری

مجازستان

بحران درمان در آمریکا

طریق و بگاه‌های جمع‌سپاری هزینه‌های درمانی خود یا اشخاص دیگری را تأمین کنند؛ در عین حال از پنج آمریکایی دست کم یک نفر یک مرتبه در این کمپین‌ها مشارکت کرده است. این پژوهش را مؤسسه تحقیقات اجتماعی NORC در دانشگاه شیکاگو انجام داده و در آن از هزار فرد بزرگسال درباره تجربیات‌شان در کمپین‌های جمع‌سپاری و نگرش آنها نسبت به تأمین خدمات درمانی برای فردی سؤال شده که استطاعت لازم برای پرداخت این هزینه‌ها را ندارد. بر اساس این تحقیق هشت میلیون آمریکایی در سال گذشته تلاش کرده‌اند از طریق وبگاه‌های جمع‌سپاری هزینه‌های درمانی خود را تأمین کنند؛ در حالی که ۱۲ میلیون نفر دیگر کمپین‌هایی را برای کمک به دیگران در این پایگاه راه انداخته‌اند. طبق برآوردها، ۵۰ میلیون آمریکایی به این کمپین‌ها کمک مالی کرده‌اند که از این تعداد ۴۶ درصد این افراد به دوستان خود، ۳۵ درصد به غریبه‌ها و ۲۴ درصد به خیرخواهان خود کمک کرده‌اند.

سعید مقانی

تحلیلگر

در طول سالیان گذشته، نظام سلامت در ایالات متحده آمریکا همواره با چالش‌های گوناگون مواجه بوده تا جایی که مردم این کشور دسترسی به مراقبت‌های پزشکی مناسب را مهم‌ترین مسئله خود دانسته‌اند. از جمله این چالش‌ها می‌توان به هزینه بسیار بالای خدمات پزشکی در این کشور اشاره کرد؛ به گونه‌ای که بنا بر آمارها آمریکا گران‌ترین نظام سلامت دنیا را دارد؛ البته در آمریکا چیزی به نام درمان رایگان وجود ندارد و هزینه هر نوع مراقبت پزشکی شامل موارد اورژانسی از طریق خود بیمار یا بیمه او پرداخت می‌شود؛ به همین دلیل آمریکا از نظر نظام سلامت، ضعیف‌ترین کشور در بین کشورهای توسعه‌یافته جهان است. حال طبق پژوهشی که نتایج آن به تازگی منتشر شد، حدود ۲۰ میلیون آمریکایی محروم از خدمات درمانی رایگان و مناسب سال گذشته تلاش کرده‌اند از

استارت‌آپ

آموزش سلامت!

بهداشتی و درمانی یاد کرد. این استارت‌آپ هم‌اکنون انواع محتوای آموزشی را در حوزه پژوهش و سلامت، فناوری و سلامت، دارو و صنعت، تغذیه و سلامت، ورزش و سلامت و ده‌ها عنوان دیگر به مخاطبان خود ارائه می‌دهد. یکی از ویژگی‌های برجسته آموزش‌های ارائه‌شده این استارت‌آپ تولید محتوای آن در قالب فایل‌های صوتی و تصویری، نرم‌افزارهای چندرسانه‌ای، تصویربرداری از کلاس‌های آموزشی، موشن گرافیک و اسکرین رکورد است که امکان فراگیری آفلاین و غیر برخط را برای دانش‌پذیران فراهم می‌کند و الزاماً نیازی به دسترسی به اینترنت پرسرعت برای بهره‌مندی از محتوای آموزشی نیست.

سحر براتی

کارشناس بهداشت

به دلیل وجود خطراتی، مانند شیوع بیماری‌های واگیردار از جمله کروناویروس، امکان برگزاری کلاس‌های حقیقی وجود ندارد و تنها راه ممکن برای انتقال اطلاعات آموزشی لازم به جمعی از دانش‌پذیران، استفاده از ظرفیت‌های E-Learning است. خوشبختانه ذریعین به عنوان یک استارت‌آپ آموزشی برای پاسخ‌گویی به این دست نیازها در حوزه بهداشت و درمان راه‌اندازی شده است. این استارت‌آپ یک مجموعه آموزشی و محصولی دانش‌بنیان از شرکت دانش‌پژوهان «ترتیا» مستقر در مرکز رشد فناوری‌های نوین دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی است که در حوزه تأمین محتوای آموزشی در حوزه سلامت، با مخاطب خاص و عام، طراحی و راه‌اندازی شده و می‌توان از آن به عنوان یکی از استارت‌آپ‌های پیشگام حوزه آموزش‌های

یادداشت

مثالث سلامت نیروهای مسلح

مسلح

حسین شیروانی

دانشیار دانشگاه بقیه‌الله

مرکز تحقیقات فیزیولوژی ورزش و آمادگی جسمانی دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله (عج) یکی از مراکز منحصربه‌فرد در این حوزه در سطح کشور و نیروهای مسلح است. رسالت این مرکز کاربردی کردن یافته‌های علمی در حوزه ورزش و آمادگی جسمانی، متناسب با نیازهای سلامت در کشور و نیروهای مسلح است و همه نوع طیف مطالعات در این حوزه را شامل می‌شود. بر اساس تحقیقات انجام‌گرفته، به صورت خلاصه باید گفت خیلی از مشکلات مربوط به کاهش سلامت و آمادگی جسمانی عمدتاً به نوع تغذیه‌ای که نیروها مصرف می‌کنند، برمی‌گردد؛ از این رو باید درباره تغذیه سالم و مکمل‌های غذایی که می‌توانند در این راستا به افزایش کارایی و سلامت کمک کنند و نیز باید و نباید‌هایی که لازم است در بحث تغذیه رعایت کرد، توجه شود. از سویی جیره‌های غذایی در نیروی مسلح باید متناسب با وضعیت اقلیم، مأموریت و جغرافیا تهیه شود تا به بهبود کارایی نیروها در مأموریت‌ها کمک کند. این بحث البته و آگاهی علمی شده است و بخشی هم در رده‌های صنفی به شکل عملی در حال اجراست. بر اساس مطالعات مرکز و مطالعات شخصی، معتقدم اگر بخواهیم پیشنهادهایی در این حوزه داشته باشیم باید در سه موضوع اساسی دقت کنیم؛ نخست فعالیت جسمانی، فعالیت جسمانی باید متناسب با شغل افراد تعریف شود و افراد در مشاغل مختلف به صورت روزانه باید همان‌طور که به نیازهای غذایی بدن پاسخ می‌دهند، به نیازهای حرکتی بدن خود نیز پاسخ دهند. ورزش دقیقاً مثل نسخه‌ای است که پزشک تجویز می‌کند. شدت، شکل، نوع و میزان متناسب ورزش از جمله مقوله‌هایی هستند که به صورت علمی مطالعه شده و می‌شود و به جامعه و نیروهای مسلح متناسب با مأموریتی که دارند در قالب بسته‌هایی ارائه شود. در واقع ورزش تأکیدش روی پیشگیری از بیماری‌هاست و این مسئله در ورزش بسیار پررنگ‌تر از درمان مطرح می‌شود. بعد دوم تغذیه است، ملاحظاتی تغذیه و آنچه باید در تغذیه، رژیم غذایی روزانه و بشقاب غذا استفاده شود، به برنامه‌ریزی، دانش و بینش نیاز دارد تا از خیلی بیماری‌های مزمن جلوگیری شود. موضوع سوم، موضوع خواب است. متأسفانه ما آمار وحشتناکی در ایران درباره کم‌خوابی، بدخوابی و بی‌خوابی داریم که از نظر علمی سه مقوله متفاوت است. خواب زیاد، خواب در ساعت نامناسب، خواب منقطع، نداشتن خواب عمیق و خواب در ساعاتی از روز که سطح یادگیری بالاست و باید فعالیت شناختی کرد، در حوزه بدخوابی تعریف می‌شود. در این مهم به موضوع خواب کمتر توجه شده است. در یک نگاه کلی باید گفت، مثالث سلامت و عملکرد مثبت فیزیکی بدن سه ضلع تغذیه، آمادگی جسمانی و خواب را دارد که باید برای برنامه‌ریزی به هر سه توجه کرد. مهم‌ترین کار در این میان بررسی فرم‌ها و پروتکل‌های جهانی در بحث تغذیه، خواب، آمادگی جسمانی و ورزش است و بومی‌سازی مؤلفه آن بر اساس اقلیم و ژنوم ایرانیان.

جنگ زیستی با منشأ نامعلوم. اگرچه شبیخون فرهنگی و جنگ نرم، به راه رفتن مورچه در سطحی سیاه در شب تاریک تشبیه شده است، در تشبیه جنگ زیستی هم باید همین را گفت؛ اما این بار وضعیت متفاوت است؛ اینجا دیگر منشأ و منبع تهدید هم مشخص و قابل پیگیری نیست. با ورود به شرایط تهدید زیستی، قرارگاه پدافند زیستی در سطح نیروهای مسلح، هماهنگ با دولت تشکیل و شعبات این قرارگاه تا سطح نیروها نیز گسترش پیدا کرده است. دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله (عج)، به عنوان قطب علوم پزشکی در نیروهای مسلح، یکی از مراکز علمی پیشرفته کشور در حوزه ویروس‌شناسی و جنگ زیستی است. اما موضوع کرونا فقط در بحث مطالعات در این دانشگاه خلاصه نشده و بیمارستان اول کشور در حوزه درمان، یعنی بیمارستان فوق تخصصی بقیه‌الله الاعظم (عج) نیز در درمان بخشی از مبتلایان به این ویروس را بر عهده گرفته است. در ادامه با «دکتر حسین خطیبی» معاون بهداشت و درمان دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله (عج) در زمینه خدمات این دانشگاه به گفت‌وگو نشستیم. وی پزشک عمومی و متخصص طب سنتی است.

علیرضا جلالیان

کارشناس دفاعی

آقای دکتر، ابتدا بفرمایید ماجرای کرونا در بیمارستان بقیه‌الله (عج) به چه شکل بوده است؟

چهارشنبه ۳۰ بهمن بیماری با نارضایتی از خدمات بیمارستانی در قم به تهران مراجعه کرد و با هماهنگی‌هایی که داشت در بیمارستان بقیه‌الله (عج) بستری شد؛ البته وی عضو خانواده نیروهای مسلح نبود. وزارت بهداشت بعد از اینکه تست کرونا این فرد مثبت اعلام شده بود، با بیمارستان‌های تهران تماس گرفت و پیگیری محل بستری جدید این بیمار شد که در نهایت، در تماس با بیمارستان بقیه‌الله (عج) و بیان مشخصات به بیمارستان، اعلام کرد تست کرونا این فرد مثبت اعلام شده است. این بیمار به علت وخیم بودن وضعیتش به آی‌سی‌یو منتقل شده بود و وقتی متوجه مثبت شدن تست کرونا شدیم، بلافاصله کارکنانی که مرتبط با وی بودند، مطلع شدند و اقدامات پیشگیری انجام شد و ضد عفونی مراکز که وی حضور داشت، انجام شد و بخش ام‌بی‌سی بیمارستان برای بیماران مبتلا به کرونا در نظر گرفته شد.

ضد عفونی بخش‌ها و ایجاد امکانات محافظت فردی برای کارکنان انجام شد، بلافاصله مدیریت بحران بیمارستان فعال و جلسات قرارگاه پدافند زیستی، به ریاست فرمانده دانشگاه، برگزار شد و از روز سوم اسفند فعالیت‌های قرارگاه پدافند زیستی آغاز به کار کرد، از طرفی مرکز ویروس‌شناسی دانشگاه هم موظف شد کیت‌های تشخیصی کرونا را تهیه کند؛ البته این کیت‌ها هزینه بالایی داشت. مقرر شد تست کرونا از کارکنانی که مرتبط با این فرد بودند، گرفته شود که در نتیجه دو نفر از کارکنان

تست‌شان مثبت درآمد. فرد مبتلا هم که در آی‌سی‌یو بستری بود، به علت وخامت وضع فوت کرد. ما تا روز پنجشنبه ۷۰ نفر بیمار مشکوک به کرونا را در بیمارستان بستری کردیم که البته ابتدا در بخش ان‌بی‌سی با ۲۶ تخت این کار شروع شد و بعد با افزایش مراجعان که هم از نیروهای مسلح بودند و هم از مردم عادی از سایر بیمه‌ها، بخش اورژانس زنان و مردان را هم به این بخشی اضافه کردیم.

احداث بیمارستان صحرایی در محیط پردیس بقیه‌الله (عج) در صورت ابتلای افراد بیشتر هم امکان‌سنجی شده است؟

این در جلسه قرارگاه پدافند زیستی مطرح شد و رأی نیاورد و بنا بر این شد که اگر مراجعه‌کنندگان

گرفته است. در بیمارستان قلب جماران تست کرونای یکی از پزشکان همکار مثبت شد که به بیمارستان بقیه‌الله (عج) در بخش مخصوص منتقل شد و ما بنا داریم که تمام مبتلایان به ویروس کرونا را متمرکز در همین مجموعه بقیه‌الله (عج) بستری و درمان کنیم.

وضعیت سایر مراکز درمانی سپاه به چه صورت است؟

سایر مراکز درمانی سپاه زیرمجموعه دانشگاه بقیه‌الله (عج) نیستند و لذا آمار دقیقی از آنها ندارم؛ اما با توجه به اطلاعاتی که کسب کردیم، می‌دانیم مراکز درمانی سپاه‌های استانی و بهداشتی نیروی زمینی سپاه اقدامات بسیار خوبی را در کنار وزارت بهداشت دارند؛ در جمله اینکه بیمارستان علی‌بن‌ابی طالب (ع) استان قم یکی از اصلی‌ترین مراکز بستری بیماران مبتلا به کرونا در قم است که خدمات خوبی را به بیماران در این استان ارائه می‌دهد.

به عنوان آخرین سؤال با توجه به اینکه متخصص طب سنتی هستند، لطف کنید بفرمایید بهترین راه پیشگیری برای مقابله با این ویروس در زمینه تغذیه چیست؟

بر اساس قواعد طب سنتی ویروس کرونا طبعی سرد و خشک دارد و برای مقاومت بدن در مقابل ابتلا به این ویروس نیاز است که در تغذیه طبع به سمت گرم و تر برده شود که شناخت طبع مواد غذایی از طریق جست‌وجو در اینترنت به راحتی قابل انجام است.

افزایش پیدا کردند، یکی از پال‌های بیمارستان را برای این کار به سرور تخلیه کنیم و به مبتلایان به کرونا اختصاص دهیم و تعداد تخت‌ها را برای این بیماران افزایش دهیم؛ یعنی برای هر نوع شرایطی سناریوهای لازم در مجموعه پیش‌بینی شده است.

در سایر مراکز و بیمارستان‌های شما چه وضعیتی برقرار است؟

دانشگاه مرکزی را در تهران دارد که بیمارستان بقیه‌الله (عج)، بیمارستان قلب بقیه‌الله (عج) در جماران، بیمارستان نجمیه، بیمارستان شهید شکر و در مانگه زیرمجموعه آنهاست که در این مجموعه‌ها نیز اقدامات لازم برای جلسات مدیریت بحران و اقدامات اجرایی آماده‌سازی آموزش انجام

آزمایش داروی گیاهی

درمان کرونا

فرمانده دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله (عج) گفت: در حوزه دارویی یکی از محققان گیاهان دارویی توانسته است دارویی بسازد که روی چند ویروس تأثیرگذار باشد. این داروی گیاهی روی چند بیمار کرونایی تست شده و خوشبختانه نتایج آزمایشگاهی مثبتی داشته است. «سردار علیرضا جلالی» در زمینه اقدامات این دانشگاه برای درمان بیماری کرونا اظهار داشت: «در مجموعه پژوهشگاهی علوم پزشکی بقیه‌الله (عج) از دو ماه قبل و هم‌زمان با شیوع بیماری کرونا، محققان تلاش خود را برای ساخت دارو و واکسن آن آغاز کردند و در این زمینه، سه پروژه تحقیقاتی کلید زده شد. «ای‌امه داد» در تحقیقات صورت گرفته، خوشبختانه به نتایج خوبی دست یافتیم و تا پنج یا شش ماه آینده نتایج آن اعلام خواهد شد.»

پیام تسلیت نماینده ولی فقیه

در سپاه به سر لشکر ایزدی

در پی ارتحال مرحوم مغفور «حاج میرزا عبدالکریم ایزدی نجف‌آبادی (ره)» پدر سردار سرلشکر پاسدار «مصطفی ایزدی» فرمانده قرارگاه جنگ‌های نوین قرارگاه مرکزی حضرت خاتم‌الانبیاء (ص)، نماینده ولی فقیه در سپاه پیام تسلیتی صادر کرد.

«حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالله حاجی صادق» در این پیام خطاب به سرلشکر ایزدی اظهار داشت: «تربیت فرزندان مجاهدی همچون جنابعالی که در دوران دفاع مقدس و پس از آن از هیچ تلاش و کوششی فروگذار نکرده‌اید، افتخار بزرگی است که بی‌شک آن مرحوم مغفور در اجر و ثواب مجاهدت‌های شما نیز سهیم و شریک است.»

معارفه فرمانده قرارگاه قدس

نیروی زمینی سپاه

مراسم تکریم و معارفه فرمانده قرارگاه قدس نیروی زمینی سپاه در حسینیه «عاشقان ثارالله» سپاه در زاهدان برگزار شد.

«سردار محمد پاکپور» فرمانده نیروی زمینی سپاه در این مراسم با اشاره به زحمات «شهید شوشتری» از سال ۱۳۸۸ در این مناطق اظهار داشت: «سردار مارانی در ابتدای اقداماتی که از زمان شهید شوشتری و سردار منصوری انجام شد، حضور داشت. سردار مارانی تلاش‌های بسیاری برای مردم این منطقه داشتند، تلاش‌هایی که زبان‌زد همه بود.» در این مراسم «سردار سرتیپ دوم پاسدار محمد کریمی» به عنوان فرمانده جدید قرارگاه قدس جنوب شرق کشور منصوب و از زحمات «سردار محمد مارانی» فرمانده سابق این قرارگاه تقدیر و تشکر شد.

روی خط

پاداش چندقلورا تا شش سال ادامه دهید

صبح صادق: به گفت‌وگوی ویژه شماره ۹۳۶ هفته‌نامه با سردار خراسانی مسئول تعاون سپاه مراجعه کنید. **۰۹۱۴۰۰۰۶۱۵۵** / اگر رشد جمعیت از اولویت‌های نظام و رهبری است، اقدامات سپاه در این باره چیست؟ آنهایی که سه فرزند دارند، نیاز به تشویق و بسته‌های حمایتی دارند. **۰۹۱۸۰۰۰۱۷۷۵** / لطفاً بازپرداخت وام کمک هزینه مسکن بسیجیان شناسه ۸۹ را از ۵ سال به ۱۰ سال ارتقا دهند؛ واقعاً اقساطش برامون خیلی سنگینه، تشکر **۰۹۱۷۰۰۰۳۴۹۹** / یکی از ۸ فرمان امام‌خامنه‌ای این است که مردمی باشید؛ مردم دوست، مردم‌پذیر و مردمی رفتار کنید و از فخر و فروشی، دنیاطلبی و اشرافی‌گری جدا پرهیز کنید. / «آقاجان محمدی» منطقه چهارم **۰۹۱۳۰۰۰۸۶۴۸** / به نظر بنده طرح جدید صبح صادق هم از لحاظ شکل و تصاویر بزرگ اشخاص و طراحی صفحات و حتی خیلی از مطالب نسبت به قبل بدتر شده است! **صبح صادق:** در طی مدت بعد از تغییرات عموم مخاطبان از شکل و فرم جدید اظهار رضایت کرده‌اند. اما ای کاش اشاره می‌کردید که چه مطالبی و با چه استدلالی ضعیف‌تر شده‌اند؟! **۰۹۱۸۰۰۰۶۰۸۲** / قابل توجه مسئولان وزارت دفاع؛ ایسن نحوه توزیع پارانه حکمت کارت (هر بچه ۱۴ هزار تومان و یا هر کارتی ۲۰۰ هزار تومان) ناعادلانه است و با سیاست‌های فرزندآوری در تضاد است.

۰۹۲۱۰۰۰۱۲۱۳ / مسئولان بنیاد تعاون بپرسید که وام کمک‌هزینه مسکن بسیجیان غرب و شمال غرب کد ۸۹ رو بر چه اساسی ۳۵ میلیون تومان قرار دادند. اونم با این تورم؟ **صبح صادق:** لطفاً به صفحه پرونده شماره ۹۳۶ هفته‌نامه مراجعه کنید. در مصاحبه با مدیرعامل بنیاد تعاون سپاه این مسئله مطرح شده است. **۰۹۱۳۰۰۰۲۵۹۵** / موضوع نمره شایستگی پاسداری و سازوکار آن بستری شده برای تبعیض و اهرم فشاری در دست بعضی از مسئولان؛ چراکه در برخی موارد افراد را وادار به تبعیت از دستورات و سلیقه شخصی می‌کند. **۰۹۳۰۰۰۰۲۷۶۲** / در مورد افزایش حق اولاد چندقلو، چه مبلغ داخل فیش و چه پاداش اولاد رو افزایش بدید. کفاف نمی‌کنه و یا لااقل پاداش چندقلورا تا ۶ سالگی ادامه بدید.

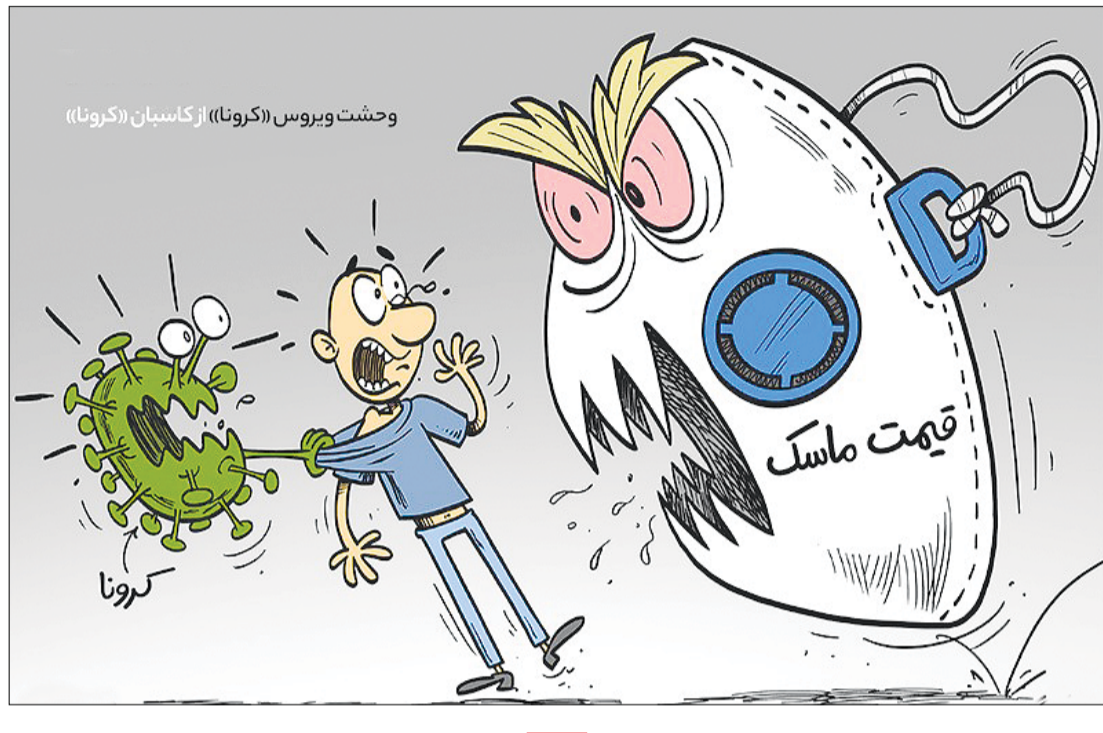
۳۵۲۳۲۴۲۲-۳۵۳۳۴۵۰۶
ارتباط با سردار صفری مشاور امور ایثارگران فرمانده کل سپاه

مانع موفقیت!

درختی نیست که از بادها نلرزد و آدمی نیست که در زندگی شکست نخورده باشد... ولی فقط ریشه دارها می مانند... سختی ها جزئی از مسیر موفقیت هستند... سختی ها نشانه درست بودن راه است... و گر نه کسی که حرکتی نکند، مطمئناً مانعی هم در راه نمی بیند! ادامه بده و میدان را خالی نکن... اگر موفقیت آسان بود، همه انجامش می دادند و دیگر معنایی نداشت... بلند شو، تلاش کن و به خودت باور داشته باش و با توکل به هدفت برس...

قسمت کننده بهشت و جهنم

رسول الله (ص) می فرمایند: «ای علی، در قیامت تو را اسوار ناقه ای از نور می آورند و بر سرت تاجی است که چهار رکن دارد و هر رکنی سه سطر است: «لا اله الا الله، محمد رسول الله، علی ولی الله»؛ کلیدهای بهشت را به تو دهند... تو تقسیم کننده بهشت و دوزخ هستی. هر که تو را دوست بدارد، رستگار است و هر که با تو دشمنی کند زیان کار است. تو در آن روز امین خدا و حجت آشکار خدا هستی.»
امالی صدوق، ج ۱، ص ۶۷۰

در حرم کبریا دیده به دنیا گشود

خیز و به یک سو فکن پرده پندار را تا نگری بی حجاب، جلوه دیدار را کوکب اقبال را، جلوه گه راز را مهر فروزنده را، ماه شب تار را صفدر میدان علی، شیر دژ پردلی مسند دین را ولی، رحمت دادار را آنکه به میلاد اوست رقص کنان کهکشانش داده شکوه دگر ثابت و سیار را یوسف مهر وجود، کعبه کنعان عشق پرتو غیب و شهود، مظهر اسرار را موج کرامات دوست، بحر خروشان عشق در صدف روزگار، گوهر شهوار را هم نفس مصطفی، راهبر اولیا صاحب تیغ دوسر، حیدر کرار را در حرم کبریا دیده به دنیا گشود تا نگرد چشم دل، مطلع انوار را شادی بزم زمین، مهر جهان تاب داد مژده ای از روشنی، گنبد دوار را جن و ملک سر به سر گوش به فرمان او تا به سخن واکنند، لعل شکر بار را

مشفق کاشانی

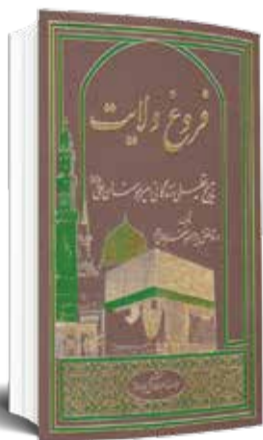
راه های پیشگیری از ویروس فسادنا

- ۱- قبل از رأی دادن بیشتر از ۲۰ دقیقه فکر کنید.
  - ۲- قبل و بعد از رأی دادن دست های خود را با آب و صابون بشویید.
  - ۳- از تماس نزدیک با کسانی که گوشی هوشمند یا بازی کلش دارند، جداً خودداری کنید.
  - ۴- اگر مجبور شدید به فرد مبتلا دست دهید، سریع به دکمه های آری و خیر مراجعه کنید و یکی را بزینید تا مطمئن شوید علامت این ویروس را که ممتنع بودن است، ندارد.
  - ۵- هنگام ورود مهمان خارجی به مجلس، دوربین خویش انداز خود را با دستمال یا آستین لباس خود بپوشانید.
  - ۶- با فاصله هزار کیلومتری از مهمان خارجی بایستید که اگر مبتلایان جلوی دوربین شان را با دستمال نپوشاندند، شما مبتلا نشوید.
  - ۷- اگر ناخواسته در محدوده دوربین مبتلایان قرار گرفتید، حداقل حواس تان باشد دست تان در دماغ نباشد.
  - ۸- اگر خدایی نکرده در معرض دو مورد بالا قرار گرفتید، سریع به مورد دوم مراجعه کنید.
  - ۹- مورد یک را تکرار کنید که خیلی مهم است.
  - ۱۰- از تماس محافظت نشده با پول های کیفی زیر میزی خودداری کنید.
  - ۱۱- حتی با ماسک فیلتر دار هم در ماشین آن چنانی نشینید. به ناسزا، تقطیع و همگام سازی و گمرک نیز نزدیک نشوید.
  - ۱۲- گوشت و تخم مرغ را خوب بپزید؛ اگر بی ربط است بی زحمت خودتان بپزید.
- نکته: اگر نتوانستید بهداشت نفسی را رعایت کنید و به فسادنا مبتلا شدید، این ویروس را به نماینده های سالم منتقل نکنید، یا حداقل برای دوره بعد ثبت نام نکنید!

فیروزه کوهیانی

در وصف مولای متقیان

درباره مولای متقیان، امام علی (ع) کتاب های زیادی به رشته تحریر درآمده است؛ اما یکی از آثار جامع درباره ایشان، کتابی با نام «فروع ولایت» نوشته آیت الله شیخ جعفر سبحانی است. نویسنده در این اثر سیره و روش حضرت امیر (ع) را بررسی کرده و با تقسیم زندگی امام علی (ع) به دوره های مختلف، مهم ترین جریان های زندگی ایشان را ترسیم کرده است. زندگی امام علی (ع) پیش و پس از بعثت پیامبر (ص) و قبل از هجرت، زندگی ایشان پس از هجرت و پیش از رحلت پیامبر (ص)، زندگی امام علی (ع) پس از درگذشت پیامبر (ص) و پیش از خلافت، رویدادهای دوران خلافت امیرالمؤمنین (ع)، وقایع پس از نهران و شهادت ایشان از جمله موضوعات این کتاب ارزشمند است. گفتنی است، این کتاب را انتشارات «مجمع جهانی اهل بیت (ع)» در سال ۱۳۷۸ منتشر کرده است.

در این عملیات پیروزیم

نظر: کرونا ویروس یکی از خطرناک ترین بیماری های قرن است که با وجود پیشرفت های خیره کننده علم در زمینه های پزشکی، بیش از ۵۰ کشور را درگیر خود کرده است و هنوز درمان قطعی برای آن پیدا نشده است. اگر چه تا نوشتن این نکته شاهد سیر صعودی مبتلایان و فوت شوندگان این بیماری هستیم، اما به لطف خدا ملت ایران به سبب خلوص و توسلی که به خداوند تبارک و تعالی و ائمه اطهار (ع) دارد بر این ویروس غلبه می کند و همه جهان از بهره علمی کشورمان منتفع می شوند. این بستر آزمایشی است که اگر چه سختی هایی دارد، ولی انشاء الله با همراهی و همکاری ملی از این مسئله نیز عبور خواهیم کرد.

است، موفق می شویم؟ حسین خنده ای کرد و با همان تکه کلام همیشگی اش گفت: حسین پسر غلام محسن به تو می گویم که ما در این عملیات پیروزیم. گفتم: یعنی چه؟ از کجا می گویی؟ گفت: بالاخره خبر دارم. گفتم: خب از کجا خبر داری؟ گفت: به ما گفتند که ما پیروزیم. پرسیدم: کی به تو گفت؟ جواب داد: حضرت زینب (س). دوباره سؤال کردم در خواب گفت یا در بیداری؟ با خنده جواب داد: تو چه کار داری؟ فقط بدان بی بی گفت که شما در این عملیات پیروز خواهید شد و من به همین دلیل می گویم که قطعاً موفق می شویم. وقتی که عملیات با موفقیت تمام به انجام رسید، یاد حرف آن روز حسین افتادم و ایسان و قاطعیتی که در کلامش بود؛ هرگز از این اطمینان به او پیشمان نشدم.

نکته: «سردار شهید سپهبد سلیمانی» در خاطراتش می گوید: یک روز با حسین یوسف الهی به سمت آبادان می رفتم؛ عملیات بزرگی در پیش داشتیم. چند تا از کارهای قبلی با موفقیت لازم انجام نشده بود و از طرفی آخرین عملیات مان هم لغو شده بود. من خیلی ناراحت بودم. به حسین گفتم: چند تا عملیات انجام دادیم، اما هیچ کدام آن طور که باید موفقیت آمیز نبود، این یکی هم مثل بقیه نتیجه نمی دهد. گفت: برای چی؟ گفتم: چون این عملیات خیلی سخت است و بعد می دانم موفق بشویم. گفت: اتفاقاً ما در این کار موفق و پیروزیم. گفتم: حسین دیوانه شده ای. در عملیات هایی که به آن آسانی بود و هیچ مشکلی نداشتیم، نتوانستیم کاری از پیش ببریم، آن وقت در این یکی که کلاً وضع فرق می کند و از همه سخت تر

روز محشر شرمسار نباشی!

زمانی که می خواست قضیه سوریه را مطرح کند، در گلزار شهاده به من گفت: «اسم را نوشته ام.» وقتی مخالفت های من را شنید در پاسخم گفت: «اول به این فکر کن که چطور می توانی روز محشر رویه روی حضرت زینب (س) و حضرت زهر (س) قرار بگیری و شرمسار نگاهشان نباشی. به این فکر کن که هر چند من ناچیزم، اما به کمک من نیاز دارند. من چطور می توانم رسالتی را که شهدا بر دوش من قرار داده اند، انجام ندهم؟ چطور می توانم در برابر نگاه حضرت مهدی (عج) شرمسار باشم؟ اگر راضی نباشی من نمی روم، اما به این مسائل فکر کن و اگر دلت با من بود رضایت بده که بروم.»

به نقل از ظاهره خوبیکار
همسر شهید مدافع حرم
محمد کاظم (پژمان) توفیقی
او متولد دهم بهمن ماه سال ۱۳۷۰ (شب ولادت امام موسی کاظم (ع)) در شهر کازرون بود. دبلم فنی داشت و بعد از سربازی به عنوان تعمیرکار موتور سیکلت فعالیت می کرد. قهرمان موتورسواری بود؛ همچنین یکی از ورزشکاران بنام کازرون بود که در رشته موتورکراس مقام دوم و سوم استانی و اول شهرستان را داشت. اول آذر ماه سال ۱۳۹۴ به صورت داوطلب به سوریه اعزام شد و ۱۶ بهمن ماه همان سال، هنگام انتقال امکانات رزمی به خطوط مقدم با موتور سیکلت در سوریه در عملیات شکست محاصره دو شهر «نبل» و «الزهر» بر اثر اصابت ترکش به شاهرگ گردنش به شهادت رسید.

خوش آمدی ای چشمه جود و کرامت

در این ماه خدا، خوش آمدی ای چراغ فروزان، ای خورشید هدایت، ای که جود و کرم همچون چشمه ای زلال دوست و دشمن را آب می دهد، خوش آمدی که کلامت همچون چراغی در دل تاریکی شب راه را از بی راه نشان مان داد. آقا جان، ای جوادالانسه (ع)، هر روز کلام تو را در آینه دل مان به تصویر می کشیم که فرمودی: «کسی که نماز را به عمد وانهد و نخواند، از مهر و پناه خدا و پیامبر دوری و بیزاری جسته است.» هر کلامی که از تو و برای تو بگوید، چون چراغی است که نورش از دریچه دل به درون می تابد و خداجویی و خداپرستی را بیدار می کند. ای مهربان ترین آیه خلقت، آن حبیب الهی و آن معدن جود و کرامت و شاخه طوبای مودت، امام محمد تقی (ع) درباره شما چنین می فرماید: «افراد مخلص در غیبت امام زمان (عج) انتظارش را می کشند و برترین اعمال انتظار فرج است.» «یا صاحب الزمان (عج)، به سوی تو آمده ایم، نه با پشتوانه عملی صالح، بلکه با روی سیاه و زخم خورده از عیبان و گناه، آمده ایم با تمام شرمندگی مان به حق محمد (ص) و دودمان پاکش بخوانیمت که از گناه ما بگذرد و سایه بیماری این روزها را از روی عالم بردارد.»

